

PROPOSTA PEDAGÒGICA

DEPARTAMENT DE LLATÍ I GREC
IES JOSEP M.ª PARRA- ALZIRA

CURS 2025-26

*

ÍNDEX

- 1.- Introducció a la Proposta Pedagògica Departament de Llatí
- 2.- Proposta pedagògica: Matèria Grec I i II.
- 3.- Proposta pedagògica: Matèria Llatí I i II
- 4.- Proposta pedagògica Llatí IV
- 5.- Proposta pedagògica: Taller d'aprofundiment (Cultura Clàssica) 4t d'ESO
- 6.- Proposta pedagògica: Cultura Clàssica 2n d'ESO
- 7.- Proposta pedagògica: Laboratori d'Arts Escèniques 1r d'ESO

INTRODUCCIÓ

Per al present curs escolar 2025-26, el Departament de Llatí i Grec de l'IES José María Parra d'Alzira, està constituït per 3 professors en dos torns horaris:

Diürn : David González Aceña, (Cap de Departament).

Marta Hernandis Martínez

Nocturn: Manuel Melgádez Márquez

Aquest departament coordina les assignatures referides tant a les llengües clàssiques com les optatives de Cultura Clàssica, i també les impartides pel professorat membres que inclouen arts escèniques i coneixement del món clàssic,

Les assignatures impartides per cadascun dels membres del Departament són:

- Manuel Melgádez Márquez: Llatí I i II en horari vespertí
Grec I i II en horari vespertí
- Marta Hernandis: Llatí I i II, Grec I i II en horari de matí
- Taller d'aprofundizament Cclas.: 1r d'ESO
- David González: Llatí 4t; Llatí I i II
Cultura Clàssica 2n i 4t ESO

Aquesta proposta pedagògica del departament ha estat consensuada pel tots els membres del departament en reunió, el dia 2 de setembre de 2025 i preten incloure, diferenciant pel matèries, els continguts curriculars de cada assignatura i curs, de forma esglaonada i transversal, amb les pertinents correspondències amb els conceptes i mètodes d'anàlisi que ens obliga la LOMLOE.

Tant a través de situacions d'aprenentatge com amb programacions d'aula, cada professor ha dissenyat la seua proposta per tal que l'alumnat tinga clar quin és el recorregut a fet, així com els continguts o sabers bàsics i els temps per a desensolupar-los i, com no, els seues criteris d'avaluació.

L'ASSIGNATURA DE GREC I i II

- 1.- Introducció
- 2.- Sabers bàsics relacionats amb les competències específiques i els seus criteris d'avaluació
 - Primer de batxillerat
 - Segon de batxillerat
- 3.-Unitats didàctiques
 - 1r de batxillerat
 - 2n de batxillerat
 - Distribució temporal de les unitats didàctiques
- 4.- Resposta educativa per a la inclusió
- 5.- Instruments de recollida i registre de la informació
- 6.- Avaluació
 - Grec I
 - Grec II
- 7.- Concreció d'aspectes metodològics
8. -Concreció de la utilització de materials i espais

1. Introducció

Les assignatures de Grec i Llatí de Batxillerat seran impartides per la professora Marta Hernandis Martínez; pel professor i cap de departament David González Aceña en horari de diürn; i, Manuel Melgárez Lasala en horari nocturn.

Durant aquest curs escolar 2025-2026, emprarem per a primer de batxillerat un dossier (IES Pradolongo- Laura Lamata Griego I) i per a segon el dossier IES Pradolongo- Laura Lamata Griego II i, a més, el llibre amb els textos proposats per a les proves d'accés a la universitat.

Les matèries Grec I i II de Batxillerat es presenten com a optatives per a l'alumnat de 1r i 2n que curse la modalitat Batxillerat d'Humanitats i Ciències Socials.

Aquestes matèries tenen com a objectiu el coneixement bàsic dels principals aspectes lingüístics i culturals del món grec, així com descobrir la importància de la civilització hel·lena en el naixement i evolució de la identitat europea i la seua pervivència en manifestacions culturals i artístiques.

L'estudi de la llengua grega contribueix en gran manera a l'aprenentatge d'altres llengües, ja que ajuda a adquirir destreses lingüístiques que milloren la comprensió i reflexió sobre la llengua pròpia, a més d'enriquir el repertori lèxic. Això promou el respecte a la diversitat lingüística, incentiva l'anàlisi crítica i ajuda a la maduresa personal i social de l'alumnat.

A més de l'estudi de la llengua, en aquestes matèries es treballen aspectes culturals que tenen com a finalitat reconèixer els referents de la civilització hel·lena en l'experiència quotidiana de l'alumnat i relacionar-los amb altres sabers apresos. D'aquesta manera, es desenvolupa la capacitat d'anàlisi i esperit crític, l'autonomia personal i la comprensió del món actual de l'alumnat.

Mitjançant l'estudi de totes dues matèries es fomenten competències clau com la competència en comunicació lingüística i la plurilingüe, perquè en ambdues preval l'expressió oral i escrita en diferents llengües i requereixen la mobilització de les habilitats necessàries per a comprendre, interpretar i produir missatges orals, escrits i multimodals.

En el mateix sentit, s'activa la reflexió sobre com funcionen la llengua pròpia i altres llengües en establir relacions entre aquestes, de manera que s'afavoreix l'estima pel coneixement del llenguatge i la cultura literària.

Al mateix temps, a través de la comprensió de conceptes polítics, històrics, econòmics i socials del món grec i del llegat d'aquests en l'actualitat, es valora i respecta la diversitat cultural amb la qual cosa es fomenta la competència clau ciutadana. A més, s'activen actituds de respecte i compromís per la preservació d'aquesta part de la cultura hel·lena.

Referent a la competència clau digital, en les matèries Grec I i II s'utilitzen recursos didàctics digitals tant per a l'aprenentatge com per a la creació de materials propis, individuals o en grup. D'aquesta manera, es contribueix a l'alfabetització digital de l'alumnat, ja que se l'orienta per a adquirir les habilitats necessàries en el maneig i tractament de la informació de manera veraç i contrastada.

Les competències clau personal, social i d'aprendre a aprendre i emprenedora es potencien també mitjançant l'estudi de la llengua i cultura gregues, ja que en crear o interpretar textos en grec es desenvolupa en l'alumnat l'acceptació de l'error com a motor d'aprenentatge, al mateix temps que s'activa el gust per aprendre com a manera de superació. També s'impulsa la reflexió, el desenvolupament personal i la facultat de discernir críticament les fonts d'informació, analògiques o digitals, en el procés d'indagació, tant individual com en equip. Així mateix, es fa conscient l'alumnat de la important herència cultural que des del passat ens ajuda a comprendre el present, i es promou d'aquesta manera la capacitat d'acceptar els canvis que suposen un progrés en l'autoconeixement propi. També impulsa una reflexió crítica i constructiva, alhora que promociona la imaginació i la creativitat per a afrontar la incertesa i decidir a partir de l'estudi de les dades.

Amb la reflexió sobre la llengua i la cultura gregues es desenvolupa també la competència clau en consciència i expressions culturals per mitjà del coneixement i la valoració dels vestigis materials i immaterials del món hel·lènic al nostre país, així com de l'anàlisi de la influència d'aquest passat en determinades expressions artístiques, la qual cosa afavoreix el desenvolupament de la identitat personal a través del diàleg intercultural. L'establiment de la relació del passat amb el present potencia en l'alumnat la comprensió raonada de la societat en la qual viu.

La matèria Grec s'imparteix en els dos cursos de Batxillerat, de manera que l'estudi ha de ser gradual i progressiu, de menor a major dificultat, fent ús d'una metodologia activa i inductiva en la qual l'alumnat, amb l'ajuda del professorat, pugui anar construint els conceptes gramaticals. Per a dur a terme aquesta metodologia es prioritzen els criteris de freqüència i aprofitament de les estructures lingüístiques més utilitzades als textos clàssics grecs i la comparació d'aquestes estructures amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, amb la qual cosa es pretén aconseguir un procés d'aprenentatge personalitzat i adaptat als diversos ritmes de l'alumnat.

Es fomenten les activitats lingüístiques, de reflexió i d'anàlisi sobre temes transversals, que encuriosisquen el gust per la lectura i ajuden a la comprensió i expressió oral i escrita. Amb tot això, es potencia la capacitat crítica i l'autoestima de l'alumnat.

Les matèries Grec I i II del Batxillerat es relacionen amb les matèries optatives de l'Educació Secundària Obligatòria Cultura Clàssica en 4t i Llatí, en 4t. A més, estan íntimament vinculades amb

les matèries Llatí I i II de Batxillerat, ja que en totes dues matèries es treballen aspectes lingüístics i culturals de la civilització grecoromana.

El currículum de totes dues matèries, Grec I i Grec II, inclou cinc competències específiques amb la descripció corresponent, en la qual es proporciona també informació sobre les connexions amb les competències clau, principalment la competència plurilingüe i la ciutadana que presenta el grec com a eina per a l'aprenentatge i la comprensió d'altres llengües i de la cultura en general.

Les competències específiques de Grec en Batxillerat s'estableixen al voltant de dos eixos principals: el primer té com a objectiu situar la lectura, la interpretació i la traducció de textos de diferent tipologia com a punt de partida per a l'aprenentatge de les llengües, a més de la cultura i civilització, i activar simultàniament els sabers de caràcter lingüístic i no lingüístic.

El segon eix comporta el desenvolupament de procediments que promouen una reflexió raonada, crítica, personal i col·lectiva al voltant dels textos i el llegat material i immaterial de la civilització hel·lena i la contribució d'aquesta a la cultura, la societat, la política i la identitat europea.

Després de les competències específiques es presenten els sabers bàsics organitzats en quatre blocs que es presenten des de dues perspectives diferents: lingüística i cultural. L'ordre dels blocs no respon a cap jerarquia d'importància. Els quatre blocs són els següents:

El primer tracta del sistema de la llengua grega amb l'estudi de la morfologia i sintaxi de manera seqüencial i acumulativa en els dos cursos en els quals s'imparteix. L'objectiu és descobrir la llengua grega per mitjà del paral·lelisme gramatical amb la llengua llatina i amb altres llengües conegudes per l'alumnat. En aquest bloc es treballa la interpretació, producció i traducció de textos grecs graduats al nivell de l'alumnat.

El segon se centra en el grec i el plurilingüisme, amb la finalitat de descobrir la pervivència d'aquest en altres llengües modernes. En aquest bloc es treballen principalment les etimologies gregues mitjançant la comparació dels termes d'origen grec amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, sense oblidar la intermediació amb el llatí. D'aquesta manera, es pretén que l'alumnat amplie el cabal lèxic i en faci un ús precís en diferents situacions comunicatives.

El tercer bloc està dedicat a la literatura grega, l'objectiu primordial de la qual és despertar en l'alumnat l'interès per conèixer la literatura clàssica i la influència d'aquesta, i promoure'n la lectura com a font de plaer i de coneixement del món.

En el quart bloc es treballen els aspectes culturals i patrimonials del món grec, la influència en el món romà i la pervivència hui dia. S'estudien conceptes com la democràcia, l'oratòria, la mitologia, la història, la societat, la vida quotidiana, entre altres, i la influència d'aquests en les manifestacions

artístiques i culturals. També es tracta el patrimoni material i immaterial de la cultura hel·lena que facilita la comprensió i posada en valor d'aquesta herència i de les arrels de la cultura europea.

Les situacions d'aprenentatge tenen com a principal objectiu promoure l'adquisició i desenvolupament de les diferents competències específiques de la matèria, si bé es recomana plantejar-les amb un enfocament interdisciplinari i coordinar l'ensenyament del grec amb el de la llengua i cultura llatines, si l'alumnat cursa ambdues matèries.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació amb els quals es valora el progrés de l'alumnat respecte a les competències específiques de la matèria. En suma, les matèries Grec I i II s'orienten en funció dels descriptors operatius per a aconseguir els objectius del Batxillerat i promoure l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau necessàries per a enfrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

2. Sabers bàsics relacionats amb les competències específiques i els seus criteris d'avaluació

a. Primer de batxillerat

SABERS BàSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVALUACIÓ
BLOC. 1.1. ESTRUCTURA DE LA LLENGUA GREGA Abecedari, pronunciació i accentuació de la llengua grega. Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Formes nominals del verb.	C.E.1. Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.	C.A.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del grec (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada en textos clàssics grecs.
		C.A.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del grec en frases i textos de dificultat graduada.
		C.A.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la classificació i el context oracional.
		C.A.1.4. Identificar els temps verbals grecs més usats en els textos tenint en compte la classificació i el context oracional.
		C.A.1.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.
	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Fer un ús pertinent dels hel·lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica.
		C.A.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.
		C.A.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.
BLOC.1.2. TEXTOS GRECS I TRADUCCIÓ I PRODUCCIÓ D'AQUESTS Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Estratègies i eines, analògiques i digitals, individuals	C.E.1. Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.	C.A.1.1. Identificar i analitzar els aspectes morfològics elementals del grec (declinacions i conjugacions) en frases i textos de dificultat graduada en textos clàssics grecs.
		C.A.1.2. Distingir i analitzar els aspectes sintàctics fonamentals del grec en frases i textos de dificultat graduada.

i cooperatives, per a l'autoavaluació, la coavaluació i l'autoreparació.		C.A.1.3. Reconèixer i ajustar adequadament els casos de concordança morfològica i sintàctica tenint en compte la classificació i el context oracional.
Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Importància de la influència del grec en les llengües del repertori individual de l'alumnat. Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portfoli europeu de les llengües (PEL), imatges, glossaris, diccionaris, etc. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		C.A.1.4. Identificar els temps verbals grecs més usats en els textos tenint en compte la classificació i el context oracional.
		C.A.1.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.
	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Fer un ús pertinent dels hel·lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica.
		C.A.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.
		C.A.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.
		C.A.2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.
	C.E.3. Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.	C.A.3.1. Aplicar els principals elements del sistema de la llengua grega per a la comprensió i expressió oral i escrita d'aquesta.
		C.A.3.2. Llegir textos i comprendre missatges (orals i escrits) de dificultat graduada en grec.
		C.A.3.3. Produir frases o textos senzills escrits i orals en grec, individualment o en grup, utilitzant les estructures i el lèxic apresos.
		C.A.3.4. Interpretar i traduir frases o textos grecs adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apresos.
		C.A.3.5. Valorar la importància del grec com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.
BLOC.2. EL GREC I EL PLURILINGÜISME Origen i evolució dels sistemes d'escriptura. L'alfabet grec. Regles de transcripció de l'alfabet grec a la llengua d'ensenyament. Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Fer un ús pertinent dels hel·lenismes i els tecnicismes més comuns en un context adequat, utilitzant la transcripció fonètica.
		C.A.2.2. Identificar i sistematitzar la presència d'ètims grecs en les llengües romàniques i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.
		C.A.2.3. Deduir el significat etimològic d'un terme, servint-se de la comparació amb altres llengües del seu repertori.

tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...). Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.		C.A.2.4. Explicar la relació del grec amb les llengües modernes utilitzant els coneixements lingüístics del repertori de l'alumnat.
Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Bibliografia i bibliografia web (lexicografia, repertoris i glossaris) en l'estudi i aprenentatge de la llengua grega com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.		
BLOC 3. LITERATURA GREGA La llengua grega com a principal via de transmissió del món clàssic. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel·lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.
		C.A.4.2. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.
		C.A.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada.
		C.A.4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.
	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.	C.A.5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana.
		C.A.5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la península ibèrica.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec.
		C.A.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.

BLOC 4.1. GRÈCIA I LA SEUA PERVIVÈNCIA Principals aspectes geogràfics i etapes històriques del món grec relacionats amb la comprensió de l'evolució d'Europa. El món grec i la mar. Evolució històrica de l'organització social de Grècia com a part essencial de la història i cultura de la societat actual. Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura gregues en la conformació de la nostra identitat com a societat i anàlisi crítica d'aquests.	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel·lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.
		C.A.4.2. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.
		C.A.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada.
		C.A.4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.
Respecte per la diversitat cultural. Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies. Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.	C.A.5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana.
		C.A.5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la península ibèrica.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec.
		C.A.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.
BLOC 4.2. GRÈCIA I EL SEU LLEGAT Relació de Grècia amb cultures antigues i la seua aportació a la cultura i al pensament de la societat occidental. Les representacions i festivals teatrals, evolució i pervivència en l'actualitat. Les competicions atlètiques i la pervivència d'aquestes en l'actualitat. L'educació en l'antiga Grècia: els models educatius d'Atenes i Esparta i la comparació amb els sistemes actuals. Les institucions polítiques gregues i la influència i	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.4.1. Identificar i debatre sobre els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització hel·lena i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual utilitzant fonts clàssiques i actuals.
		C.A.4.2. Reconèixer la influència de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques.
		C.A.4.3. Elaborar i presentar continguts propis en diversos formats mitjançant la recerca d'informació adequada.
		C.A.4.4. Expressar respectuosament opinions argumentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.
	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents	C.A.5.1. Explorar la presència del llegat grec en l'entorn i localitzar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la seua vida quotidiana.

pervivència d'aquestes en el sistema polític actual. Vestigis de la presència grega en la península ibèrica. Comparació i anàlisi contextualitzada d'aspectes de la societat grega relacionats amb els principals reptes del segle XXI. Interés per conèixer l'origen grec de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals. Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura grega, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	manifestacions culturals.	C.A.5.2. Valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs a la Comunitat Valenciana i en la península ibèrica.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats orientades al coneixement i l'estima de les manifestacions culturals del passat grec.
		C.A.5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.

b. Segon de batxillerat

SABERS BÀSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVUACIÓ
BLOC 1.1. Estructura de la llengua grega Peculiaritats de la declinació grega. Conjugació: el verb grec. L'oració: simples i compostes. Formes nominals dels verbs.	C.E.1. Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.	C.A.1.1. Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del grec (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics grecs.
		C.A. 1.2. Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics del grec en textos clàssics.
		C.A. 1.3. Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques gregues en textos clàssics hel·lenics.
		C.A. 1.4. Utilitzar de manera precisa la formació i funcions de les formes no personals del verb grec en textos clàssics.
		C.A. 1.5. Valorar la llengua grega com a mitjà per a la comprensió i coneixement de l'origen de moltes paraules del lèxic de l'alumnat i com a porta d'accés a un vocabulari més específic de la naturalesa filosòfica o científica.
	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Conèixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.
		C.A.2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat.
		C.A.2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs.
		C.A.2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.

BLOC 1.2. Textos grecs i la seua interpretació, traducció i producció Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los.	C.E.1. Analitzar els elements bàsics de la llengua grega, tot identificant i reflexionant sobre el funcionament lingüístic a través de la comparació	C.A.1.1. Identificar i analitzar en profunditat els aspectes morfològics del grec (excepcions i irregularitats de la declinació i conjugació) en textos clàssics grecs.
		C.A. 1.2. Distingir i analitzar en profunditat els aspectes sintàctics del grec en textos clàssics.
	amb el llatí i amb les llengües conegudes per l'alumnat.	C.A. 1.3. Reconèixer i classificar les oracions i les construccions sintàctiques gregues en textos clàssics hel·lens.
		C.A. 1.4. Utilitzar de manera precisa la formació i funcions de les formes no personals del verb grec en textos clàssics.
		C.A. 1.5. Valorar la llengua grega com a mitjà per a la comprensió i coneixement de l'origen de moltes paraules del lèxic de l'alumnat i com a porta d'accés a un vocabulari més específic de la naturalesa filosòfica o científica.
	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Conèixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana.
		C.A.2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat.
		C.A.2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs.
		C.A.2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.
	C.E.3. Argumentar, interpretar, traduir i produir textos grecs, escrits i orals, de dificultat graduada a partir d'estratègies de deducció i inducció utilitzant el context lingüístic, històric, social i polític.	C.A.3.1. Aplicar els coneixements sobre elements i construccions morfològiques i sintàctiques regulars i irregulars en la interpretació i traducció de textos clàssics.
		C.A.3.2. Ajustar el significat dels termes grecs tenint en compte la informació proporcionada en els textos i utilitzant els suports necessaris per a la seua traducció.

		C.A.3.3. Llegir passatges i textos grecs i posar-los en el context de la literatura grega. C.A.3.4. Interpretar i traduir textos hel·lens adaptats o originals de diferents gèneres literaris, apreciand les semblances i coincidències amb altres llengües conegudes. C.A.3.5. Reflexionar sobre les pròpies traduccions i proposar i argumentar els canvis a partir de la reflexió lingüística.
BLOC 2. EL GREC I EL PLURILINGÜISME Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística. Bibliografia i bibliografia web (lexicografia, repertoris i glossaris) en l'estudi i aprenentatge de la llengua grega com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.	C.E.2. Identificar i valorar els principals elements lèxics grecs, els canvis i el llegat d'aquests en les llengües conegudes per l'alumnat, a través de l'aprenentatge de l'etimologia, els hel·lenismes, els neologismes, la composició i la derivació, tant de vocabulari quotidià com especialitzat.	C.A.2.1. Conèixer i aplicar les regles fonamentals per a deduir l'evolució de les paraules gregues a les llengües cooficials de la Comunitat Valenciana. C.A.2.2. Manejar adequadament els mecanismes de derivació i composició en les llengües conegudes per l'alumnat. C.A.2.3. Inferir el significat d'alguns tecnicismes i neologismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb elements grecs. C.A.2.4. Adoptar una actitud de respecte cap a la diversitat com a riquesa cultural i lingüística reflexionant sobre els estereotips lingüístics.
BLOC 3. LITERATURA GREGA Principals gèneres literaris, obres i autors grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea.	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.4.1. Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconèixer les seues estructures bàsiques i contrastar-los amb textos de la literatura actual. C.A.4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual.

Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i del coneixement del món. Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.		C.A.4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura hel·lena, utilitzant diverses fonts d'informació.
		C.A.4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat democràtica i global.
	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.	C.A.5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega.
		C.A.5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la seua presència en la nostra cultura actual.
		C.A.5.4. Mostrar interés i respecte pel descobriment i posada en valor del llegat grec per a indagar sobre la vigència d'aquest en el món actual.
BLOC 4.1. GRÈCIA I LA SEUA PERVIVÈNCIA Respecte per la diversitat cultural. Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.4.1. Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconixer les seues estructures bàsiques i contrastar-los amb textos de la literatura actual.
		C.A.4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual.
		C.A.4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura hel·lena, utilitzant diverses fonts d'informació.
		C.A.4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat

Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.	democràtica i global.
		C.A.5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega.
		C.A.5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques posteriors.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la seua presència en la nostra cultura actual.
BLOC 4.2. GRÈCIA I EL SEU LLEGAT Exemples rellevants de la influència de la mitologia clàssica en manifestacions artístiques i literàries.	C.E.4. Identificar i valorar les contribucions del món grec en l'origen de la democràcia i de la ciutadania europea i relacionar críticament el present i passat.	C.A.5.4. Mostrar interès i respecte pel descobriment i posada en valor del llegat grec per a indagar sobre la vigència d'aquest en el món actual.
		C.A.4.1. Identificar i reflexionar sobre els elements essencials dels gèneres literaris grecs amb la finalitat de reconèixer les seues estructures bàsiques i contrastar-los amb textos de la literatura actual.
La importància del discurs públic per a la vida política i social. Interés per conèixer l'origen grec de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals. Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura grega, fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.		C.A.4.2. Revisar la presència d'elements de la mitologia clàssica en la literatura actual.
		C.A.4.3. Planificar i realitzar senzilles investigacions en formats analògics o digitals sobre les contribucions de la cultura hel·lena, utilitzant diverses fonts d'informació.
	C.E.5. Identificar i valorar el patrimoni, material i immaterial de la civilització grega com a font de saber i d'inspiració de diferents manifestacions culturals.	C.A.4.4. Argumentar i debatre respectuosament sobre la importància de la cultura grega per al desenvolupament d'una societat democràtica i global.
		C.A.5.1. Investigar sobre el llegat patrimonial en l'art i la cultura heretat de la civilització grega.
		C.A.5.2. Identificar i explicar la importància de la tradició grega com a font d'inspiració en les manifestacions culturals i artístiques

		posteriors.
		C.A.5.3. Dissenyar, planificar i realitzar activitats sobre el llegat de la literatura grega per a percebre'n la seua presència en la nostra cultura actual.
		C.A.5.4. Mostrar interès i respecte pel descobriment i posada en valor del llegat grec per a indagar sobre la vigència d'aquest en el món actual.

3. Unitats didàctiques :

a. 1r de batxillerat

UNITAT 1. L'ALFABET GREC. ESPERITS I ACCENTS. PRINCIPALS SIGNES DE PUNTUACIÓ.						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	C A	
Conèixer l'alfabet grec	1. L'alfabet grec.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Bloc 1: el sistema	Abecedari, pronunciació i accentuació de la llengua	1. 1.	CCL2
i la seua pronunciació.	2. Accents i esperits.		de la llengua	grega.	1. 2.	CP3
	3. Signes de puntuació.		grega		1. 3.	STE M1
						STE M2
Saber transcriure	Les regles de	1	Bloc 2: el grec i el	Origen i evolució dels sistemes d'escriptura. L'alfabet	1. 1.	CCL2
paraules del grec al	transcripció		plurilingüisme		1. 2.	CP3
valencià				Regles de transcripció de l'alfabet grec a la llengua	1. 3.	STE M1
				d'ensenyament.		STE M2

UNITAT 2. EL GREC COM A LLENGUA FLEXIVA. LA GEOGRAFIA GREGA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CA	
Conèixer el concepte de llengua flexiva.	El grec com una llengua flexiva.	Resumir	Bloc 1: el sistema de la llengua grega Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal.	1. 1. 1. 2. 1. 3.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
Conèixer el concepte de declinació.	Els casos grecs i les seues funcions.	1 (pàg. 10)		Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Els casos i els usos d'aquests.	1. 1. 1. 2. 1. 3.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
Conèixer el concepte de conjugació.	El present d'indicatiu actiu.	a , b, c (pàgina 12)		Conjugació: El verb grec. Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes.	1. 1. 1. 2. 1. 3.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
Conèixer els límits geogràfics de l'Antiga Grècia	La geografia grega.	Situació d'aprenentatge: un viatge a		Principals aspectes geogràfics i etapes històriques del món grec relacionats amb la comprensió de l'evolució d'Europa. El món grec i la mar.	4.1. 5.1. 4.2. 5.2. 4.3. 5.3.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4,

comparant les actuals fronteres i coneixent les principals localitats.		l'Anti ga Grèci a.	Bloc 4: Grècia i la seua pervivència.		4.4. 5.4.	CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2
--	--	-----------------------------	---	--	----------------	-----------------------------------

UNITAT 3. LA PRIMERA DECLINACIÓ. LA SOCIETAT GREGA I: CONSTRUCCIÓ DE LA ΠΟΛΙΣ

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTOR OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	C.A.	
Conèixer les	1. La	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1.	CC
desinències de la primera declinació	primera declinació.		sistema de la llengua grega	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes.	1.2.	L2
					1.3.	CP
					3.1.	3
					3.2.	ST
					3.4.	EM
					3.5.	1
						ST
						EM
						2
				Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los.		
			BLOC 2:	Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.		
			El grec i el	Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de		
			plurilingüisme	superació.		
				Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		
Descobrir	1. La	Eix cronològic	Bloc 4.1. Grècia i la seua pervivència	Evolució històrica de l'organització social de Grècia com a part essencial de la	4.1.	CCL3, CP3, CD1,
			Bloc 4.2. Grècia i			

l'inici de la civilització que resideix en l'Antiga Grècia: la formació de la polis.	societat grega: la polis.	per fixar les dates de la formació de la societat. Comparació d'un mapa d'una polis grega amb La ciutat	el seu llegat.	història i cultura de la societat actual. Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura gregues en la conformació de la nostra identitat com a societat i anàlisi crítica d'aquests. Respecte per la diversitat cultural. Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació fiables i de les noves tecnologies.	5.1. 4.2. 5.2. 4.3. 5.3. 4.4. 5.4.	CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2
		d'Alzira.		Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i interpretar el		
				passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència.		
				Relació de Grècia amb cultures antigues i la seua aportació a la cultura i al		
				pensament de la societat occidental.		
				Comparació i anàlisi contextualitzada d'aspectes de la societat grega relacionats		
				amb els principals reptes del segle XXI.		
				Interés per conèixer l'origen grec de moltes de les nostres tradicions, costums i manifestacions culturals.		

UNITAT 4. LA CONJUGACIÓ. LA SOCIETAT GREGA II: CONSTRUCCIÓ DE LA ΠΟΛΙΣ

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CA	
Conèixer les	1. El present	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1	CC L2
diverses	d'indicatiu actiu.		sistema de la	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal.	·	CP3
desinències del			llengua grega	Conjugació: El verb grec.	1.2	STEM1
present				Els casos i els usos d'aquests.	·	STEM2
d'indicatiu actiu				La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes.	1.3	
			BLOC 2: El	Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a	3.1	
			grec i el	evitar-los.	·	
			plurilingüism	Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del		

			e		3.2	
				text.	.	
				Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva	3.4	
				de superació.	.	
				Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	3.5	
					.	
Conèixer	Etimologia.	Pàgina 120-123	Bloc 2: el grec	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua	2.1.	CP2
paraules castelles d'origen grec.			i el plurilingüisme	d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).	2.2	
					.	
					2.3	
					.	
					2.4	
					.	
				Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat.		
				Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.		
				Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància		
				de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
				Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual.		
				Respecte per la diversitat lingüística.		
Descobrir	1. Les classes	Article d'opinió:	Bloc 4.1.	Evolució històrica de l'organització social de Grècia com a part essencial	4.1.	CCL3, CP3, CD1,
l'estructura	socials a l'Antiga	societats del	Grècia i la	de la història i cultura de la societat actual.	5.1.	CD3, CPSAA4,
social de	Grècia.	segle XXI	seua	Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura gregues en la	4.2.	CC1, CC4, CE1,
l'Antiga Grècia.			pervivència	conformació de la nostra identitat com a societat i anàlisi crítica d'aquests.	5.2.	CCEC1, CCEC2
		semblants a		Respecte per la diversitat cultural.	4.3.	
		l'Antiga	Bloc 4.2.	Interès per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la	5.	

		Grècia.		civilització	3.	
			Grècia i el seu	grega.	4.	
			llegat.	Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i	5.	
				geogràfica mitjançant les TIC.	4.	
				Estratègies de creació pròpia, individuals o en grup, d'investigació sobre		
				aspectes de la història i geografia grega fent ús de fonts d'informació		
				fiables		
				i de les noves tecnologies.		
				Estratègies i eines (analògiques i digitals) per a relacionar, comentar i		
				interpretar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits i de		
				la		
				pròpia experiència.		
				Relació de Grècia amb cultures antigues i la seua aportació a la cultura i		
				al		
				pensament de la societat occidental.		
				Comparació i anàlisi contextualitzada d'aspectes de la societat grega		
				relacionats amb els principals reptes del segle XXI.		
				Interés per conèixer l'origen grec de moltes de les nostres tradicions,		
				costums i manifestacions culturals.		

UNITAT 5. LA SEGONA DECLINACIÓ. ELS ADJECTIUS DE PRIMERA CLASSE. L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA A ATENES I						
OBJECTIUS	CONTINUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer les desinències i les diverses formes de la segona declinació grega. Els adjectius de segona classe.	La segona declinació.	1, 2, 3, 4, 5 1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.	1. 1. 1. 2. 1. 3. 3. 1. 3. 2. 3. 4. 3. 5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
				Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		

Conèixer paraules castelleses d'origen grec.	Etimologia.	Pàgina 124-125	Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...). Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interès per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.	2. 1. 2. 2. 2. 3. 2. 4.	CP 2
--	-------------	----------------	-------------------------------------	---	--	---------

UNITAT 6. L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA A ATENES II						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer la formació de	L'imperfet grec.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1.	CCL2
l'imperfet grec, sabent traduir i diferenciar diversos temps verbals.			sistema de la llengua grega	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests.	1.2. 1.3. 3.1.	CP 3 STE M1 STE M2
			BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	3.2. 3.4. 3.5.	
Conèixer paraules castelles	Etimologia.	Pàgina 126-127	Bloc 2: el grec i	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos)	2.1.	CP2
d'origen grec.			el plurilingüisme	en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús	2.2. 2.3. 2.4.	
				d'aquests en diferents tipus de textos		
				(literaris, periodístics, publicitaris...).		
				Influència del grec en les llengües		
				d'ensenyament en la resta de llengües que		

				conformen el repertori lingüístic individual		
				de l'alumnat.		
				Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la		
				comunicació, la llengua i l'aprenentatge		
				d'aquesta.		
				Interés per conèixer el significat etimològic		
				de les paraules i la importància de l'ús adequat		
				del vocabulari com a instrument bàsic en la		
				comunicació.		
				Valoració de la importància del grec per a la		
				comprensió i expressió correctes en les		
				diferents llengües del seu repertori lingüístic		
				individual.		
				Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 7. LA SITUACIÓ DE LA DONA A L'ANTIGA GRÈCIA													
OBJECTIUS		CONTINGUTS		ACTIVITATS	AVALUACIÓ								
					BLOC		SABERS BÀSICS				CRITERIS D'AVALUACIÓ	DESCRIPTOR S OPERATIUS	
Conèixer	l'esquema	3a	declinació:	1, 2, 3, 4, 5	BLOC	1	Tipus de paraules: variables i invariables.				1.1.	CCL2	
general de la 3a declinació i aprofundir en ella amb el tema en		paradigma oclusiu.			sistema de la llengua grega		Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors				1.2.	CP3 STEM 1 STEM 2	
oclusiva.					BLOC 2: El						1.3.		
					grec i el						3.1.		
					plurilingüisme						3.2.		
											3.4.		
											3.5.		
							freqüents i tècniques per a evitar-los.						
							Recursos	estilístics	freqüents	i	la relació		
							d'aquests amb el contingut del text.						
							Acceptació de l'error com a part del procés						
							d'aprenentatge i actitud positiva de superació.						
							Estratègies, eines i tècniques de retroversió de						
							textos.						
Conèixer	paraules	Etimologia.		Pàgina 128-129	Bloc 2: el grec i		Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en				2.1.	CP2	

castellane s grec.	d'origen			el plurilingüisme	paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús	2.2. 2.3. 2.4.	
					d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).		
					Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat.		
					Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.		
					Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
					Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual.		
					Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 8: LES GUERRES MÈDIQUES I LA LLIGA DE DELFOS									
OBJECTIUS		CONTINGUTS		ACTIVITATS	AVALUACIÓ				DESCRIPTORS OPERATIUS
					BLOC		SABERS BÀSICS		
Aprofundir	en els	1. Els	verbs	1, 2, 3, 4, 5	BLOC	1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1.	CC L2
verbs grecs amb les formes contractes: present i imperfet		contractes.			sistema de la llengua grega		Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors	1.2.	CP 3 STE M1 STE M2
								3.1.	
					BLOC 2: El grec i el plurilingüisme			3.2.	
								3.4.	
								3.5.	
							freqüents i tècniques per a evitar-los.		
							Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.		
							Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.		
							Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		
Conèixer	paraules	Etimologia.		Pàgina 130-131	Bloc 2: el grec i		Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en	2.1.	CP 2
castellanes grec.	d'origen				el plurilingüisme		paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).	2.2. 2.3. 2.4.	

				Influència del grec en les llengües d'ensenyament en		
				la resta de llengües que conformen el repertori		
				lingüístic individual de l'alumnat.		
				Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la		
				comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.		
				Interès per conèixer el significat etimològic de les		
				paraules i la importància de l'ús adequat del		
				vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 9: LES GUERRES DEL PELOPONÈS						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Continuar aprenent sobre la	1. La 3a	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1.	CCL2
3a declinació grega: temes en consonant líquida i nasal.	declinació : temes líquida i nasal.		sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció,	1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CP3 STE M1 STE M2
				errors freqüents i tècniques per a evitar-los.		
				Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.		
				Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació.		
				Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		
Conèixer paraules castellanes	Etimologia	Pàgina 132-133	Bloc 2: el grec i el	Formants grecs (lexemes, sufixos i	2.1. 2.2.	CP2

d'origen grec.			plurilingüism e	prefixos) en paraules de la llengua	2.3.	
				d'ensenyament i en termes específics de	2.4.	
				les ciències i la tècnica.		
				Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent,		
				integrats en les llengües modernes i l'ús		
				d'aquests en diferents tipus de textos		
				(literaris, periodístics, publicitaris...).		
				Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 10. ELS GRANS DÉUS D'ATENES						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Seguir aprenent la flexió verbal grega amb l'aorist.	1. L'aorist.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1:	Tipus de paraules: variables i invariables.	1.1.	CCL2
			sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció,	1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CP3 STE M1 STE M2
				errors freqüents i tècniques per a evitar-los.		
				Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.		
				Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		
Conèixer paraules castellanes	Etimologia.	Pàgina 134-135	Bloc 2: el grec i el	Formants grecs (lexemes, sufixos i	2.1.	CP2

d'origen grec.			plurilingüisme	prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent,	2.2. 2.3. 2.4.	
				integrats en les llengües modernes i l'ús		
				d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).		
				Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat.		
				Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta.		
				Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
				Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual.		
				Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 11: L'OCI ATENÈS						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Continuar aprenent sobre la 3a declinació grega: els temes en silbant.	1. La 3a declinació: temes silbant.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

néixer paraules castelles d'origen grec.	Etimologia.	Pàgina 136-137	Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...). Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	CP2
				Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 12: CIÈNCIA I TECNOLOGIA GREGUES						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer les diverses formes del temps verbal grec del futur.	1. El futur.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
Conèixer paraules castellanques d'origen grec.	Etimologia.	Pàgina 138-138	Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...).	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	CP2

				Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.		
--	--	--	--	--	--	--

UNITAT 13. LA 3a declinació (temes en vocal i diftong). ESTÈTICA I CREACIÓ						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Continuar aprenent sobre la 3a declinació grega: temes en vocal tancada i diftong.	1. La 3a declinació: temes en vocal tancada i diftong.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
				Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.		

importància del grec com llengua de cultura El grec com gran emmagatzematge etimològic.	Etimologia.	Pàgina 117-119	Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...). Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	CP2
--	--------------------	-----------------------	--	---	---	------------

UNITAT 14. EL TEMA DE PERFET. PENÍNSULA IBÈRICA I L'HÈL·LADE

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Continuar aprenent sobre els diversos temps verbals grecs amb el tema de perfet.	1. El tema de perfet.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

Principis de transcripció del grec al castellà.	Etimologia.	Pàgina 114-116	Bloc 2: el grec i el plurilingüisme	Regles de transcripció. Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. Hel·lenismes i tecnicismes d'ús freqüent, integrats en les llengües modernes i l'ús d'aquests en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris...). Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i l'aprenentatge d'aquesta. Interés per conixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.	CP2
				Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Respecte per la diversitat lingüística.		

UNITAT 15. LA DECLINACIÓ MENYS FREQUENT I IRREGULAR: EL DUAL

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Seguir aprenent sobre la llengua grega i centrar-nos en algunes peculiaritats.	1. Peculiaritats de les declinacions. 2. El dual.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

UNITAT 16. ELS ADJECTIUS. SEGONA I TERCERA CLASSE. LA GRADACIÓ DE L'ADJECTIU						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Estudiar els diversos tipus d'adjectiu grec.	1. Els adjectius de segona i tercera classe. 2. La gradació de l'adjectiu.	1, 2, 3, 4, 5	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

UNITAT 17. LES FORMES NO PERSONALS DEL VERB: L'INFINITIU

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Estudiar les diverses formes de l'infinitiu grec.	1. L'infinitiu grec.	1, 2, 3	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2
				Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos. Formes nominals dels verbs.		

UNITAT 18. ELS PRONOMS (1)						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer la funció dels pronoms i els principals pronoms grecs.	1. Els pronoms grecs.	1, 2, 3	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos. Formes nominals dels verbs.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

UNITAT 19. ELS PRONOMS (2)						
OBJECTIUS	OBJECTIUS	OBJECTIU S	OBJECTIU S			OBJECTIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACI Ó	
Seguir coneixent els pronoms grecs.	1. Els pronoms grecs.	1, 2, 3	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	Tipus de paraules: variables i invariables. Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. Conjugació: El verb grec. Els casos i els usos d'aquests. La concordança i l'ordre de paraules. L'oració: simples i compostes. Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i actitud positiva de superació. Estratègies, eines i tècniques de retroversió de textos. Formes nominals dels verbs.	1.1. 1.2. 1.3. 3.1. 3.2. 3.4. 3.5.	CCL 2 CP3 STE M1 STE M2

b. 2n de batxillerat

UNITAT 1: RECORDEM LA LLENGUA GREGA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Repasar la morfologia nominal.	1. Les declinacions 2. Els adjectius grecs.	Declinar.	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	- Peculiaritats de la declinació grega.	1.1. 1.2. 1.3.	CCL2
Repasar la morfologia verbal.	1. Les formes verbals gregues: personals i no personals.	Conjugar. Anàlisi i traducció.		- Conjugació: el verb grec. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals dels verbs.	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	CCL2
Repasar la morfologia pronominal.	1. Els pronoms grecs.	Declinar. Anàlisi i traducció.		- Etapes de l'evolució de la llengua grega. -Lèxic específic bàsic per a la reflexió sobre la comunicació, la llengua i el seu aprenentatge. -Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los.	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	CCL 2

UNITAT 2: LA SITUACIÓ DE LA DONA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil d'Apol·lodor.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega. BLOC 2: El grec i el plurilingüisme BLOC 4: Grècia i la seua pervivència. Grècia i el seu llegat.	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb. - Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. - Influència del grec en les llengües	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

				d'ensenyament en la resta de llengües		
				que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. - Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
Conèixer la situació de la dona en les diverses regions de l'Antiga Grècia.	La situació de la dona.	Resum del tema.		- Respecte per la diversitat cultural. - Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. - Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2

UNITAT 3: INSTITUCIONS DE LA DEMOCRÀCIA ATENESA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil d'Apol·lodor.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega. BLOC 2: El grec i el plurilingüisme BLOC 4: Grècia i la seua	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb. - Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

			pervivència. Grècia i el seu llegat.	- Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. - Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. - Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
Conèixer l'origen de la forma de govern que predomina a Europa: la democràcia.	La democràcia atenesa: les seues institucions.	Resum del tema.		- Respecte per la diversitat cultural. - Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega. - Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2

UNITAT 4: ESPAIS I MONUMENTS DE L'ATENES DEMOCRÀTICA

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	

Conèixer el contingut i estil d'Apol·lodor. Conèixer el contingut i estil de Plató.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega. BLOC 2: El grec i el plurilingüisme BLOC 4: Grècia i la seva pervivència. Grècia i el seu llegat.	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb. - Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. - Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2
---	---	---	---	---	---	--------------

				- Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
Conèixer les diverses parts de l'antiga ciutat d'Atenes.	Espais i monuments de l'Atenes democràtica.	Resum del tema.		- Respecte per la diversitat cultural. - Interés per conèixer l'evolució cultural a través de l'estudi de la civilització grega.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1,
				- Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC.		CC4, CE1, CCEC1, CCEC2

UNITAT 5: LA HISTORIOGRAFIA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil de Plató.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme BLOC 3: literatura grega.	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb. - Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

				- Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
				- Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
Conèixer l'origen, estil i principals autors de la historiografia grega.	La historiografia grega.	Resum del tema.		- Principals gèneres literaris, obres i autors grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. -Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea. - Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. - Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i del coneixement del món. - Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2

UNITAT 6: HOMER						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil de Plató.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

			BLOC 3: literatura grega.	- Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. - Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. - Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
--	--	--	--	---	--	--

Conèixer l'origen, estil i obres d'Homer.	Homer.	Resum del tema.		- Principals gèneres literaris, obres i autores grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. -Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea. - Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. - Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i del coneixement del món.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2
				- Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.		

UNITAT 7: EL TEATRE GREC						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil de Lísies.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme BLOC 3: literatura grega.	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb. - Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

				- Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació.		
				- Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
Conèixer l'origen, estil i principals autors i principals característiques del teatre grec.	El teatre grec.	Resum del tema.		- Principals gèneres literaris, obres i autors grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. - Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea. - Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. - Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i del coneixement del món. - Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2

UNITAT 8: L'ORATÒRIA ÀTICA						
OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ			DESCRIPTORS OPERATIUS
			BLOC	SABERS BÀSICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Conèixer el contingut i estil de Lísies.	S'explica allò no vist encara per l'alumnat a mesura que es van traduint els textos.	Anàlisi i traducció dels textos seleccionats per a la PAU.	BLOC 1: sistema de la llengua grega BLOC 2: El grec i el plurilingüisme	- Tipus de paraules: variables i invariables. - Concepte de la llengua flexiva: nominal i pronominal. - Conjugació: El verb grec. - Els casos i els usos d'aquests. - La concordança i l'ordre de paraules. - L'oració: simples i compostes. - Formes nominals del verb.	1.1.; 1.2.; 1.3.; 1.4.; 2.4.; 3.1.; 3.2.; 3.4.; 3.5.	CCL 2

			BLOC 3: literatura grega.	- Estratègies d'interpretació i traducció, errors freqüents i tècniques per a evitar-los. - Recursos estilístics freqüents i la relació d'aquests amb el contingut del text. - Formants grecs (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament i en termes específics de les ciències i la tècnica. - Influència del grec en les llengües d'ensenyament en la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat. - Interés per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació. - Valoració de la importància del grec per a la comprensió i expressió correctes en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. - Respecte per la diversitat lingüística.		
--	--	--	--	---	--	--

Conèixer l'origen, estil i principals autors i principals característiques de l'oratoria àtica.	L'oratoria àtica.	Resum del tema.		- Principals gèneres literaris, obres i autores grecs, tant dones com homes: importància i influència en expressions artístiques posteriors. -Pervivència dels temes, motius i tradicions de la literatura grega en la producció cultural europea. - Analogies i diferències entre els gèneres literaris grecs i els de la literatura actual. - Interés cap a la literatura i la lectura d'aquesta com a font de plaer i del coneixement del món. - Respecte a l'autoria de les fonts d'informació consultades.	4.1.; 4.3.; 4.4.; 5.2.; 5.3.; 5.4.	CCL3, CP3, CD1, CD3, CPSAA4, CC1, CC4, CE1, CCEC1, CCEC2
---	-------------------	-----------------	--	---	------------------------------------	--

3.C. Distribució temporal de les unitats didàctiques

La distribució temporal prevista és la següent:

	G		G
REC I		REC II	
1a AV1-6		1a AV1-2	
2a AV7-12		2a AV3-6	
3a AV13-19		3a AV6-8	

El professorat s'intentarà adaptar a aquesta distribució temporal.

4. Resposta educativa per a la inclusió

Segons les circumstàncies, es podrà adaptar el material didàctic, variar la metodologia, proposar activitats diferenciades, accelerar o frenar el ritme d'introducció de nous continguts, organitzar-los i seqüenciar-los de forma distinta o donar prioritat a uns blocs de continguts sobre altres, aprofundint en ells i ampliant-los. Es proposa que el professorat, en col·laboració amb el departament d'orientació, determine què continguts han de prioritzar-se. Es pretén que l'alumnat no es despenge ni abandone. És important captar la seua atenció i el seu interès. Progressivament s'intentarà que l'alumne participe i col·labore en la tasca d'ensenyança-aprenentatge i s'introduiran els altres continguts i procediments programats.

Per als alumnes que presenten carències d'aprenentatges bàsics s'elaboraran activitats de reforç que els ajuden a assimilar conceptes: seran activitats senzilles i reiteratives. El professorat portarà un seguiment diari del treball d'aquests alumnes perquè puguin aconseguir el nivell mitjà de la classe.

A més, al Decret 104/2018 de 27 de juliol del Consell, trobem concreció per tal d'implementar una resposta educativa inclusiva i no discriminatòria.

Pel que fa al nivell III del Decret d'inclusió, és a dir, aquell alumnes que no requereixen avaluació psicopedagògica es tindran en compte mesures com:

- Adequar la programació didàctica si algun alumne necessita resposta diferenciada.
- Adaptar l'accés al currículum si n'hi ha alumnes amb deficiències.
- Reforçar pedagògicament fora de l'aula l'alumne que siga repetidor o tinga matèries pendents de la nostra especialitat.

Pel que fa al nivell IV del Decret d'inclusió, és a dir, el suport especialitzat addicional, aplicarem les mesures segons els informes del personal especialitzat (PT, AL i PE).

5. Instruments de recollida i registre de la informació

El professorat del departament empra diversos instruments de recollida i registre de la informació en els quals s'avaluarà el grau competencial del nostre alumnat. Aquests instruments de recollida i de registre de la informació:

- Han de ser útils, és a dir, han de servir per a mesurar exactament allò que es pretén mesurar: el que un alumne, sap, fa o com actua i com assoleix les diferents competències.
- Han de ser viables: la seua utilització no ha de suposar un esforç extraordinari o impossible d'abastar.

A continuació, s'enumeren els diferents instruments que emprarem:

- Full de control de qualificació de controls, exàmens i proves, seguint els criteris d'avaluació i els descriptors operatius.
- Registre de seguiment de la realització de tasques i projectes, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Indicadors d'observació de participació i actitud, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
 - Activitats online.

6. Avaluació

a. Grec I: diürn

- o 10% Exposició oral
- o 10% Treball a classe i a casa
- o 80%: proves objectives:
 - 50% prova trimestral
 - 30% altres proves escrites

b. Grec I: nocturn

La qualificació per avaluació de la matèria s'obtindrà tenint en compte els següents tres ítems:

- Proves escrites. Es realitzaran com a mínim 2 per avaluació. En aquestes proves es valorarà el nivell de coneixement adquirit quant a qüestions gramaticals, anàlisi i traducció de textos i etimologia
- Proves escrites sobre qüestions gramaticals, d'anàlisi i traducció de textos i etimologia.

L'alumnat serà avaluat a través de rúbriques que graduaran el nivell de cada competència.

RECUPERACIÓ / PROMOCIÓ

- Dins d'un procés d'avaluació contínua i variada, la qualificació de l'avaluació és suma d'ítems diferents. L'alumna/e treballarà de mode individual i personalitzat les competències no assolides per tal de superar-les a l'avaluació següent.
- Si la qualificació a la 3a i última avaluació és inferior a 5, la superació de l'assignatura al final de curs tindrà en compte els diferents elements del currículum, el treball a classe i l'interés i esforç demostrat per l'alumne/a.
- L'avaluació final es quantificarà amb la següent ponderació:
 - 1ª avaluació: 20% +2ª avaluació 30%+3ª avaluació 50%

Grec II: diürn

- o 10% Exposició oral
- o 10% Treball a classe i a casa
- o 80%: proves objectives:
 - 50% prova trimestral
 - 30% altres proves escrites

Grec II: nocturn

La qualificació per avaluació de la matèria s'obtindrà tenint en compte els següents tres ítems:

- Proves escrites. Es realitzaran com a mínim 2 per avaluació. En aquestes proves es valorarà el nivell de coneixement adquirit quant a qüestions gramaticals, anàlisi i traducció de textos i etimologia
- Proves escrites sobre qüestions gramaticals, d'anàlisi i traducció de textos i etimologia.

OBSERVACIONS PER A TOTS ELS GRUPS:

- Cada falta d'ortografia penalitzarà 0,1 p. en cada examen o treball fins un màxim de 2 punt.
- Tot aquell alumne que copie, siga com siga la manera, podrà tenir a l'avaluació final un 1.
- Aquesta prova serà un examen final on entrarà tota la matèria donada al llarg del curs; però com que no se li podrà avaluar l'actitud, ni els treballs de classe etc., la nota màxima que es podrà obtenir serà un 7.

7. Concreció d'aspectes metodològics

Entenem la metodologia didàctica com el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats potenciant el desenvolupament de les competències clau des d'una perspectiva transversal.

La metodologia didàctica haurà de guiar els processos d'ensenyament-aprenentatge de cada àrea, i donarà resposta a propostes pedagògiques que consideren l'atenció a la diversitat i l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, s'empraran mètodes que, partint de la perspectiva del professorat com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat, s'ajusten al nivell competencial inicial d'aquest i tinguen en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

La metodologia didàctica en el Batxillerat ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text, definició conceptual i, a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries tant amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

En Batxillerat, la relativa especialització de les matèries determina que la metodologia didàctica estiga fortament condicionada pel component epistemològic de cada matèria i per les exigències del tipus de coneixement propi de cadascuna.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un important grau de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A manera de síntesi, com a principis metodològics de Batxillerat podríem assenyalar:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de Batxillerat, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
 - Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb unes altres que fomenten la socialització.
 - Motivació: procurar despertar l'interès de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.

- Rigor i desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- Varietat en la metodologia, atès que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

La manera d'aconseguir aquests objectius queda, en cada cas, segons el parer del professorat, d'acord amb el propi caràcter, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques del seu alumnat.

No obstant això, resulta convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera en què cadascun considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.

Les estratègies expositives

Presenten a l'alumnat, oralment o mitjançant textos, un coneixement ja elaborat que ha d'assimilar. Resulten adequades per als plantejaments introductoris i panoràmics i per a ensenyar fets i conceptes; especialment aquells més abstractes i teòrics, que difícilment l'alumnat pot aconseguir només amb ajudes indirectes.

No obstant això, resulta molt convenient que aquesta estratègia s'acompanye de la realització per l'alumnat d'activitats, que possibiliten l'enfilada dels nous coneixements amb els quals ja posseeix.

Les estratègies de comentari i anàlisi textual

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'elaborar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a textos, argumentacions i debats problemàtics en els quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten, al seu torn, l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i els seus conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i per al desenvolupament d'hàbits, d'actituds i de valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.

- L'estudi de casos o fets i de situacions concrets com a instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs de redacció habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la cerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria.

Les estratègies d'indagació

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'estructurar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a situacions problemàtiques en les quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten al seu torn l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'hàbits, actituds i valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos o fets i situacions concretes com a instrument per a motivar i fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes, i a adquirir experiència en la cerca i la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria i el coneixement científic.

Les activitats didàctiques

En qualsevol de les estratègies didàctiques adoptades és essencial la realització d'activitats per part de l'alumnat, ja que compleixen els objectius següents:

- Afermen la comprensió dels conceptes i permeten al professorat comprovar-lo.
- Són la base per al treball amb els textos i per a fomentar les capacitats de comprensió, d'anàlisi i de raonament.
- Permeten donar una dimensió múltiple als conceptes, percebent les seues connexions amb altres nocions i la seua aplicació a diferents àmbits del coneixement.
- Fomenten actituds que ajuden a la formació humana de l'alumnat.

Criteris per a la selecció de les activitats

Tant en el llibre de text com en la web, es plantegen activitats de divers tipus per a la selecció del qual s'han seguit aquests criteris:

- Que desenvolupen la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, utilitzant diverses estratègies.
- Que proporcionen situacions d'aprenentatge que exigisquen una intensa activitat mental i que porten a reflexionar i a justificar les afirmacions o les actuacions.
 - Que estiguen perfectament interrelacionades amb els continguts teòrics.
- Que tinguen una formulació clara, perquè l'alumnat entenga sense dificultat el que ha de fer.
- Que siguen variades i que permeten afermar els conceptes, treballar els procediments (textos, imatges, pel·lícules i altres documents), desenvolupar actituds que col·laboren en la formació humana i atendre la diversitat a l'aula (tenen diferent grau de dificultat).
 - Que donen una projecció pràctica als continguts, aplicant els coneixements a la realitat.
- Que siguen motivadores i connecten amb els interessos de l'alumnat, per referir-se a temes actuals o relacionats amb el seu entorn.

Sobre la base d'aquests criteris, les activitats programades responen a una tipologia variada que s'enquadra dins de les categories següents:

- Activitats d'ensenyament-aprenentatge. A aquesta tipologia respon una part important de les activitats plantejades en el llibre de text. Es troben en els apartats següents:
 - En cadascun dels grans subapartats en què s'estructuren les unitats didàctiques es proposen activitats al fil dels continguts estudiats. Són, generalment, de localització, de finançament, d'anàlisi i interpretació de textos i d'ampliació de conceptes.
 - En les unitats didàctiques es proposen activitats de comentari de textos, anàlisis de

documents audiovisuals (pel·lícules o documentals) i d'obres d'art.

- Activitats d'aplicació. Dels continguts teòrics a la realitat i a l'entorn de l'alumnat. Aquest tipus d'activitats, en uns casos, es refereixen a un apartat concret del tema i, per tant, s'inclouen entre les activitats plantejades al fil de l'exposició teòrica; en altres casos, es presenten com a treballs de recerca o de reflexió personal argumentada sobre alguns temes.
 - Activitats encaminades a fomentar la conscienciació:
 - El debat, el judici crític, la tolerància, la solidaritat... Aquest tipus d'activitats sol aparèixer al final de les unitats del llibre de text.

D'altra banda, les activitats programades presenten diversos nivells de dificultat. D'aquesta manera permeten donar resposta a la diversitat de l'alumnat, ja que poden seleccionar-se aquelles més concordes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.

La correcció de les activitats fomenta la participació de l'alumnat en classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb el qual es manegen els procediments i els hàbits de treball.

8. Concreció de la utilització de materials i espais

Les assignatures de Llatí i Grec, tant diürn com nocturn, s'imparteixen en l'aula 111 del centre. A l'aula es disposa de biblioteca d'aula, ordinador amb connexió d'internet i projector, pissarra, guix.

Per a les assignatures de Grec I i Grec II s'empraran els diccionaris de la biblioteca d'aula i dossier dels professors. Per a Grec I s'emprarà un dossier que l'alumnat haurà de portar imprès.

- Grec I i Grec II Dossier proporcionat pel professorat.
- Llatí I Dossier proporcionat pel professorat. Llibre: Lingua latina per se illustrata: família romana. Editorial, Celesa.
- Llatí II Dossier proporcionat per professorat.

Llatí 4t : Llatí 4t . Editorial Casals. Llibre: Lingua latina per se illustrata: família romana. Editorial, Celesa.

Cultural Clàssica 2n: Cultura Clàssica. Editorial Casals

Taller aprofundiment 4t Cultura clàssica Editorial Edebé

3.- L'ASSIGNATURA DE LLATÍ I i II

1.- Introducció

2.- Sabers bàsics relacionats amb les competències específiques i els seus criteris d'avaluació

Primer de batxillerat

Segon de batxillerat

3.-Unitats didàctiques

1r de batxillerat

2n de batxillerat

Distribució temporal de les unitats didàctiques

4.- Resposta educativa per a la inclusió

5.- Instruments de recollida i registre de la informació

6.- Avaluació

Llatí I

Llatí II:

7.- Concreció d'aspectes metodològics

8. Concreció de la utilització de materials i espais

1. Introducción . La asignatura de Latín en la etapa de Bachillerato

Las asignaturas de Latín de Bachillerato serán impartidas por el profesor y jefe de Departamento David González en horario diurno y por el profesor Manuel Melgárez Lasala en horario nocturno.

Durante este curso escolar 2025-2026, utilizaremos para 1º de Bachillerato el libro de texto de la Editorial Casals, dentro de la colección Código abierto, y para el dossier del IES Pradolongo- Laura Lamata Latín II, además de la Antología de textos de la Guerra Civil y la Guerra de las Galias de Julio César, como prácticas para la preparación de las pruebas EBAU..

Las materias de Latín I y II de Bachillerato se presentan como optativas para el alumnado de 1º y 2º que cursan la modalidad de Bachillerato de Humanidades y Ciencias Sociales.

Estas materias tienen como objetivo el conocimiento básico de los principales aspectos lingüísticos y culturales del mundo romano, así como descubrir la importancia de la civilización romana en el nacimiento y evolución de la identidad europea y su pervivencia en las actuales manifestaciones culturales y artísticas.

El estudio de la lengua latina contribuye en gran manera al aprendizaje de otras lenguas, ya que ayuda a adquirir destreza lingüística que mejoran la comprensión y reflexión sobre la lengua propia, además de enriquecer el repertorio léxico. Esto promueve el respeto a la diversidad lingüística, incentiva el análisis crítico y ayuda a la madurez personal y social del alumnado.

Además del estudio de la lengua, en estas materias se trabajan aspectos culturales que tienen como finalidad reconocer los referentes de la civilización romana en la experiencia cotidiana del alumnado y relacionarlos con otros saberes aprendidos. Así se desarrolla la capacidad de análisis y espíritu crítico, la autonomía personal y la comprensión del mundo actual de alumnado.

Mediante el estudio de las dos materias se fomentan las competencias clave como la competencia en comunicación lingüística y la plurilingüe, ya que en ambas prevalece la expresión oral y escrita en diferentes lenguas y requieren la movilización de las habilidades necesarias para comprender, interpretar y producir mensajes orales, escritos y multimodales.

En el mismo sentido se activa la reflexión sobre cómo funciona la lengua propia y otras lenguas para establecer relaciones entre estas, de manera que se favorece el aprecio por el conocimiento del lenguaje y la cultura literaria.

Igualmente, a través de la comprensión de conceptos políticos, históricos, económicos y sociales del mundo romano y del legado de estos en la actualidad, se valora y respeta la diversidad cultural, y, con ello, la competencia clave ciudadana. Además, se activan actitudes de respeto y

compromiso por la preservación de esta parte de la cultura occidental.

En referencia a la competencia clave digital, en las materias Latín I y II se utilizan recursos didácticos digitales tanto para el aprendizaje como para la creación de materiales propios, individuales o en grupo. De esta manera, se contribuye a la alfabetización digital del alumnado, ya que se le orienta para adquirir las habilidades necesarias en el manejo y tratamiento de la información de forma veraz y contrastada.

Las competencias clave personal, social y de aprender a aprender y emprendedora se potencian también mediante el estudio de la lengua y cultura romanas, ya que al crear o interpretar textos en latín se desarrolla en el alumnado la aceptación del error como motor de aprendizaje, al mismo tiempo que se activa el gusto por aprender como forma de superación. También se impulsa la reflexión, el desarrollo personal y la facultad de discernir críticamente las fuentes de información, analógicas o digitales, en el proceso de indagación, tanto individual como en equipo. Así mismo, se le da al alumnado conciencia de la importancia de la importante herencia cultural que desde el pasado nos ayuda a comprender el presente, y se promueve, así, la capacidad de aceptar los cambios que suponen un progreso en el autoconocimiento. También se impulsa una reflexión crítica y constructiva, al tiempo que promueve la imaginación y la creatividad para afrontar la incerteza y decidir a partir del estudio de los datos.

Con la reflexión sobre la lengua y la cultura romanas se desarrolla también la competencia clave en conciencia y expresiones culturales mediante el conocimiento y la valoración de los vestigios materiales e inmateriales del mundo romano en nuestro país, así como del análisis de la influencia de este pasado en determinadas expresiones artísticas, lo cual favorece el desarrollo de la identidad personal a través del diálogo intercultural. Establecer la relación del pasado con el presente potencia en el alumnado la comprensión razonada de la sociedad en la que vive.

La materia Latín se imparte en los 2 cursos de Bachillerato, de manera que el estudio debe ser gradual y progresivo, de menor a mayor dificultad, usando una metodología activa e inductiva en la que el alumnado, con la ayuda del profesorado pueda ir construyendo los conceptos gramaticales. Para llevar a cabo esta metodología se priorizan los criterios de frecuencia y aprovechamiento de las estructuras lingüísticas más utilizadas en los textos clásicos y la comparación de estas estructuras con otras lenguas del repertorio individual del alumnado, con lo cual se pretende conseguir un proceso de aprendizaje personalizado y adaptado a los diversos ritmos del alumnado.

Se fomentan las actividades lingüísticas, de reflexión y de análisis sobre temas transversales, que despierten en ellos y ellas la curiosidad, el gusto por la lectura y ayuden a la comprensión y expresión oral y escrita. Con todo ello, se potencia la capacidad crítica y la autoestima del alumnado.

Las materias Latín I y II del Bachillerato se relacionan con las materias optativas de la ESO Cultura Clásica en 4º y Latín , en 4º. Además están íntimamente vinculadas con las materias Griego I y II de Bachillerato, ya que estas dos materias trabajan aspectos lingüísticos y culturales de la civilización grecoromana.

Dentro del currículum de las asignaturas Latín I y II, encontramos las siguientes competencias específicas

Latín I:

–Analizar los elementos básicos de la lengua latina, identificando y reflexionando sobre su funcionamiento lingüístico a través de la comparación con las lenguas conocidas por el alumnado. Entender la vinculación que existe entre la gramática y la sintaxis. En latín I, nos centraremos en los elementos básicos del sistema lingüístico nominal, pronominal, verbal y oracional.

–Identificar y valorar los principales elementos léxicos latinos, sus variaciones y su legado en las lenguas conocidas por el alumnado a través del aprendizaje de la etimología, latinismos, composición y derivación. Refuerza el plurilingüismo del alumnado, amplía su vocabulario y les ayuda a entender los cambios que la lengua presenta de forma diacrónica a nivel fonético, morfológico o semántico.

–Argumentar, interpretar, traducir y producir textos latinos, escritos y orales de dificultad graduada a partir de estrategias de deducción e inducción, utilizando el contexto lingüístico, histórico, social y político.

–Identificar y valorar las contribuciones de la cultura latina en el origen de la ciudadanía europea y relacionar críticamente el presente y el pasado. El alumnado debe ser consciente que nuestro sistema político y legal, las asambleas representativas, las administraciones y la propia configuración de los poderes legislativo, ejecutivo y judicial proviene en gran medida del mundo romano. Es primordial que el alumnado sea capaz de detectar y reflexionar sobre la influencia y el legado de la cultura romana en la civilización occidental y en su entorno más próximo.

–Identificar y valorar el patrimonio histórico, arqueológico, artístico y cultural, material e inmaterial, de la civilización latina como fuente de saber y de inspiración de diferentes manifestaciones culturales. Despertar el interés y preocupación por la conservación y comprensión de este patrimonio. El alumnado ha de ser capaz de localizar restos arqueológicos de importancia en la península ibérica y en la Comunidad Valenciana.

Latín II

- CE1: Analizar los elementos básicos de la lengua latina, identificando y reflexionando sobre su

funcionamiento lingüístico. Entender la vinculación que existe entre la gramática y la sintaxis.

- CE2: Identificar y valorar los principales elementos léxicos latinos, sus variaciones y su legado en las lenguas conocidas por el alumnado a través del aprendizaje de la etimología, latinismos, composición y derivación.

- CE3: Argumentar, interpretar, traducir y producir textos latinos, escritos y orales de dificultad graduada a partir de estrategias de deducción e inducción.

- CE4: Identificar y valorar contribuciones de la cultura latina en el origen de la ciudadanía europea y relacionar críticamente el presente y el pasado.

- CE5: Identificar y valorar el patrimonio histórico, arqueológico, artístico y cultural, material e inmaterial, de la civilización romana latina como fuente de saber y de inspiración de diferentes manifestaciones culturales

2.- Saberes básicos relacionados con las competencias específicas y sus criterios de evaluación

Después de las competencias específicas presentamos los saberes básicos, que son los conocimientos, habilidades y actitudes que constituyen los contenidos propios de cada materia o ámbito del cual es necesario para la adquisición de las competencias específicas.

En **Latín I** se dividen en los siguientes grupos:

–**Sistema de la lengua latina:** abecedario, pronunciación y acentuación; palabras variables e invariables; concepto de lengua flexiva: nominal y pronominal; el verbo latino: casos y usos; concordancia y orden de las palabras; la oración simple y compuesta; formas nominales del verbo.

–**Textos latinos:** interpretación, traducción y producción: estrategias de interpretación y traducción, errores frecuentes y técnicas para evitarlos; estrategias y herramientas analógicas y digitales, individuales y cooperativas, para la autoevaluación, coevaluación y autoreparación; aceptación del error como parte del proceso de aprendizaje y una actitud positiva para la superación; importancia de la evolución lingüística del latín a las lenguas del repertorio individual del alumnado; recursos analógicos y digitales para la adquisición de lenguas; estrategias, herramientas y técnicas de retroversión de textos.

–**Étimos, derivación, composición y latinismos:** origen y evolución de los sistemas de escritura, el alfabeto latino. Etapas de la evolución de la lengua latina. Análisis y comprensión de lexemas, sufijos y prefijos en palabras de las lenguas cooficiales de la comunidad y en términos

específicos de las ciencias y latécnica. Expresiones y latinismos de uso frecuente, integrados en las lenguas modernas y su uso en diferentes tipos de textos. Influencia del latín en la evolución de las lenguas que conforman el repertorio lingüístico del alumnado. Paralelismo entre lenguas románicas y no románicas. Reglas básicas en la evolución fonética del latín al castellano/valenciano. Léxico específico básico para la reflexión sobre la comunicación, la lengua y su aprendizaje. Interés por conocer el significado etimológico de las palabras y la importancia de su uso adecuado. Valoración de la importancia del latín para la correcta comprensión y expresión en las diferentes lenguas. Respeto a la diversidad lingüística. Uso de bibliografía y bibliografía web en el estudio y aprendizaje de la lengua latina como base en la consolidación de otras lenguas.

–**Literatura:** la lengua latina como principal vía de transmisión del mundo clásico. Etapas y vías de transmisión de la literatura latina. Respeto a la autoría de las fuentes de información consultadas.

–**Roma:**

– Su **pervivencia:** principales aspectos geográficos y etapas históricas del mundo romano. El Mare Nostrum. Evolución histórica de la organización social de Roma. Vida cotidiana y cultura romana en la conformación de nuestra identidad. Respeto a la diversidad cultural. Interés por conocer la evolución cultural a través del estudio de la civilización latina. Técnicas básicas de búsqueda y tratamiento de la información mediante las TIC. Estrategias de creación propia, individuales o en grupo, de investigación sobre aspectos de historia y geografía romana. Estrategias para relacionar, comentar e interpretar el pasado y el presente a partir de los conocimientos adquiridos y de la propia experiencia.

– Su **legado:** relación de Roma con cultura antiguas y su aportación a la cultura y el pensamiento de la sociedad occidental. La romanización: Hispania y su supervivencia. Obras públicas y urbanismo. El derecho romano y su importancia en el sistema jurídico actual. Las instituciones políticas romanas y su influencia y pervivencia en el sistema político actual. Ejemplo relevante de la influencia de la mitología clásica en manifestaciones artísticas y literarias. Elementos más destacados del patrimonio romano en la península ibérica. Comparación y análisis contextualizado de aspectos de la sociedad romana. Puesta en valor, compromiso de preservación y disfrute del patrimonio arqueológico romano como bien social y señal de identidad. Interés por conocer el origen latino de muchas de nuestras tradiciones, costumbres y manifestaciones culturales. Estrategias de creación propia sobre aspectos relacionados con el legado de la cultura romana haciendo uso de fuentes de información fiables y de las nuevas tecnologías

Latín II:

SB1-1: Estructura de la lengua latina: abecedario, pronunciación y acentuación; palabras variables e invariables; concepto de lengua flexiva: nominal, adjetival y pronominal: casos y

usos; el verbo latino; concordancia y orden de las palabras: la oración y compuesta; formas nominales del verbo.

-SB1-2: Textos latinos: interpretación, traducción y producción: estrategias de interpretación y traducción, errores frecuentes y técnicas para evitarlos. Estrategias, herramientas y técnicas de retroversión de textos.

- SB2: El latín y el plurilingüismo: étimos, composición y latinismos: origen y evolución de los sistemas de escritura, el alfabeto latino. Etapas de la evolución de la lengua latina. Análisis y comprensión de lexemas, sufijos y prefijos en palabras de las lenguas cooficiales de la Comunidad. Expresiones y latinismos de uso frecuente, integrados en las lenguas modernas y su uso en diferentes tipos de textos.

- SB3: Literatura Latina: Principales géneros literarios, obras y autores latinos.

- SB4: Roma:

- Pervivencia: Interés por conocer la evolución cultural a través del estudio de la civilización romana.

- Legado: relación de Roma con culturas antiguas y su aportación a la cultura y el pensamiento de la sociedad occidental. Elementos más destacados del patrimonio romano en la península ibérica.

3.- Las situaciones de aprendizaje

Implican el despliegue de las competencias específicas y las competencias clave. Debe incentivar y exigir que el alumnado utilice todos los conocimientos implicados en el proceso de aprendizaje: conceptos, procedimientos, actitudes y valores.

En las materias de Latín en el bachillerato se relacionan directamente con los desafíos del siglo XXI y las competencias clave, vinculando la lengua y cultura latinas con la realidad del alumnado.

El proceso de enseñanza-aprendizaje potenciará la transversalidad y la interdisciplinariedad tanto con materias lingüísticas como con Ciencias Sociales, Tecnología, Biología, Matemáticas, Educación Física, Música...Se debe promover una enseñanza activa y ágil que cuente con el apoyo de las TIC y situaciones de aprendizaje que favorezcan la posibilidad de aprender disfrutando con actividades, juegos, talleres, visitas y retos didácticos que promuevan la superación y el desarrollo personal del alumnado, su motivación y creatividad. Se debe también asegurar que no existen barreras que impidan la accesibilidad al proceso de enseñanza-aprendizaje para garantizar su

participación y evolución. Para ello, el docente debe tener un papel activo como orientador, promotor y guía del personal del alumnado. Estas situaciones de aprendizaje han de estimular el interés y el hábito lector; la correcta expresión escrita y oral. a) Las situaciones de aprendizaje adaptadas a las características del grupo.

Dado que el alumnado matriculado en Latín I ya tiene conocimientos previos de la lengua latina al haber cursado en 4º ESO la materia de Latín, igualmente el alumnado de Latín II, el ritmo de trabajo será más fluido y facilitará la asimilación de los nuevos contenidos.

1.- Textos latinos: El alumnado se enfrentará, por medio del método deductivo-inductivo, a textos en latín de dificultad ascendente a medida que avanza el curso a partir del cual conocerá la gramática de la lengua latina. Los textos orales y escritos en latín adaptados al nivel del alumno en cada momento versan sobre mitología, cultura, historia, metamorfosis... todos ellos irán acompañados de cuadros o imágenes para ayudar a la comprensión y deducción del vocabulario.

De estos textos el alumnado irá adquiriendo y aumentando su bagaje léxico en lengua latina ya que el uso del diccionario en este primer curso será ocasional. Además irá sumando los conceptos gramaticales característicos y propios de la lengua latina: morfología y sintaxis.

Se trabajará también la comprensión lectora por medio de cuestiones en latín que el alumnado deberá contestar en latín.

2.- Temas de cultura: que permitirá a los alumnos iniciarse en el trabajo de investigación. Estos trabajos, individuales o en grupo, tendrán como punto de partida los temas presentados en los saberes básicos de la materia. Los trabajos pueden ser presentados de la forma que el alumno o grupo de alumnos deseen, según las habilidades: textos ilustrados, mural, dramatización, etc. Estos trabajos serán también objeto de evaluación. Deben llevar al alumnado a la reflexión y al pensamiento crítico.

3.- Evolución de la lengua latina: por medio de actividades de comparación y evolución se trabajará el léxico culto y patrimonial que proviene del latín. También los latinismos que perduran en nuestra lengua.

4.- Lecturas: La lectura de textos en castellano se trabajará siguiendo un guión y deberán realizar un comentario literario donde demuestren que se ha leído dicha obra o la superación de una serie de preguntas en un control de lectura.

5.- Situaciones variadas de aprendizaje: lecturas, preguntas de comprensión sobre el texto leído en latín, exposiciones orales, talleres sobre la cultura romana a cursos inferiores, exposiciones en el centro...

6.- Latín vivo: dinámicas en latín para trabajar el latín como lengua viva: pequeños diálogos, descripción de cuadros mitológicos o históricos...

7.- Comentario artístico: se acompañarán los textos trabajados en clase con imágenes clásicas que den pie al comentario tanto en latín a modo descriptivo como en valenciano a modo de comentario cultural y artístico.

8.- Espíritu emprendedor, iniciativa personal y autoevaluación: trabajo que el alumno tenga que realizar en casa diariamente, para lo cual se propondrá cada día alguna actividad que suponga una reflexión y aprendizaje de lo trabajado en clase. Los trabajos propuestos para casa serán tanto de tipo gramatical como sobre aspectos culturales que habitúen al alumno a utilizar y consultar diferentes fuentes de

información. Con este trabajo el alumnado es consciente de su evolución y detecta aquello que no ha asimilado y precisa de refuerzo, así puede consultar a la docente. 9.- Visitas: por medio de visitas a restos arqueológicos (Valentia, Saguntum, Lucentum...) o de visitas a museos (MARQ, El Prado, Museo Arqueología Valencia o Alicante...) acercamos al alumnado al mundo romano de una forma más directa y cercana.

La 9 unidades didácticas tanto de Latín I como de Latín II quedan organizadas como plan de trabajo en 3 situaciones de aprendizaje, una por trimestre, que incluye cada una de ellas una serie de actividades de morfología, de comprensión y expresión oral y por escrito de textos en latín, de cuestiones en latín para ser contestadas en latín, de ejercicios sobre la evolución del latín, latinismos y cultura romana que el alumno deberá realizar y entregar correctamente resueltos el día del examen (en folio DIN- A4).

Criterios de evaluación asociados a las competencias específicas

Finalmente se establecen los criterios de evaluación asociados a las competencias específicas del latín. Son los referentes que indican los niveles de logro esperados en el alumnado en las situaciones o actividades de aprendizaje que requieren el despliegue de las competencias específicas.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS (CE)	SABERES BÁSICOS (SB)	CRITERIOS DE EVALUACIÓN (CAV)
CE1: Analizar los elementos de la lengua latina a	SB1-1: Estructura de la lengua latina.	(CAV-A1): Identificar y analizar en profundidad los aspectos morfológicos del latín (excepciones e irregularidades de la

través de la comparación con las lenguas conocidas por el alumnado .	SB1-2: Textos latinos y su interpretación, traducción y producción.	declinación y conjugación) en textos clásicos latinos. (CAV-A2): Distinguir y analizar en profundidad los aspectos sintácticos del latín en textos clásicos (CAV-A3): reconocer y clasificar las oraciones y las construcciones sintácticas latinas en textos latinos clásicos (CAV-A4): Utilizar de manera precisa la formación y funciones de las formas no personales del latín en textos clásicos latinos . (CAV-A5): Valorar la lengua latina como medio para la adquisición de otras lenguas ayudando al enriquecimiento personal y profesional
CE2: Identificar y valorar los principales elementos léxicos latinos, sus variaciones y su legado en las lenguas conocidas por el alumnado a través del aprendizaje de etimología, latinismos, composición y derivación.	SB2: El latín y el plurilingüismo.	(CAV-B1): Conocer y aplicar las reglas de la evolución fonética del latín para deducir la evolución de las palabras latinas en las lenguas cooficiales de la CV. (CAV-B2): Manejar adecuadamente los mecanismos de derivación en las lenguas conocidas por el alumnado (CAV-B3): Inferir el significado de algún tecnicismo y neologismo aplicando las principales reglas de derivación y composición con prefijos latinos (CAV-B4): Adoptar una actitud de respeto hacia la diversidad como riqueza cultural y lingüística reflexionando sobre los estereotipos lingüísticos.
CE3: Argumentar, interpretar, traducir y producir textos en latín, escritos y orales de dificultad graduada a partir de estrategias de deducción e inducción	SB1-2: Textos en latín y su interpretación, traducción y producción	(CAV-C1): Aplicar los conocimientos sobre elementos y construcciones morfológicas y sintácticas regulares e irregulares en la interpretación y traducción de textos clásicos. (CAV-C2): Ajustar el significado de los términos latinos teniendo en cuenta la información proporcionada en los textos y utilizando los recursos necesarios para su traducción. (CAV-C3): Leer pasajes y textos clásicos poniéndolos en el contexto de la literatura romana. (CAV-C4): Interpretar y traducir textos latinos adaptados u originales. (CAV-C5): Reflexionar sobre las propias traducciones y proponer y argumentar los cambios a partir de la reflexión lingüística.
CE4: Identificar y valorar contribuciones de la	SB3: Literatura latina. SB4:	(CAV-D1): Identificar y reflexionar sobre los elementos esenciales de los géneros literarios latinos con la finalidad de

cultura romana en el origen de la ciudadanía europea y relacionar críticamente el presente y el pasado.	Roma: pervivencia y legado.	reconocer sus estructuras básicas y contrastarlos con la actualidad. (CAV-D2): Revisar la presencia de elementos de la mitología clásica en la literatura actual. (CAV-D3): Planificar y realizar sencillas investigaciones en formatos analógicos o digitales sobre las contribuciones de la cultura latina. (CAV-D4): Argumentar i debatir respetuosamente sobre la importancia de la cultura latina para el desarrollo de una sociedad democrática y global.
CE5: Identificar y valorar el patrimonio histórico, arqueológico, artístico y cultural, material e inmaterial, de la civilización latina como fuente de saber y de inspiración de diferentes manifestaciones culturales.	SB3: Literatura latina. SB4: Roma: pervivencia y legado	(CAV-E1): Investigar sobre el legado patrimonial en el arte y cultura heredados de la civilización latina. (CAV-E2): Identificar y explicar la importancia de la tradición romana como fuente de inspiración en las manifestaciones culturales y artísticas posteriores. (CAV-E3): Diseñar, planificar y realizar actividades sobre el legado de la literatura latina para percibir su presencia en nuestra cultura actual. (CAV-E4): Mostrar interés y respeto por la preservación, conservación y restauración del patrimonio romano para asegurar su sostenibilidad y futuro.

SITUACIONES DE APRENDIZAJE 1º de bachillerato

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NÚM. 1 Título: Recordando el pasado año. Libro de texto		TEMPORALIZACIÓN: 1ª Evaluación Septiembre-diciembre 2025 Num. Sesiones: 53 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: Durante el primer trimestre repasaremos los contenidos morfológicos y sintácticos recibidos en 4º de ESO (como introducción al alumnado que no lo ha cursado, y como repaso a quienes sí). Iremos introduciendo nuevos conceptos en cada uno de los saberes básicos.		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: El alfabeto y la pronunciación. Casos. 1ª declinación. El enunciado verbal. Presente de Indicativo. Verbo SUM en presente de indicativo. La segunda declinación. Adjetivos de 1ª clase. El imperfecto de Indicativo. Verbo SUM en presente de indicativo. La 3ª declinación: Temes en consonante. Apofonía. Infinitivo de Presente. I. Concertado	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: Los complementos de Lugar. La estructura básica de la frase. <i>De re coquinaria</i> Marco Gavio Apicio La Aposición <i>Laudeamus Igitur</i> Anónimo Las conjunciones de coordinación Dícticos de Catón Anónimo	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo Latín clásico y latín vulgar Fuentes del conocimiento del latín vulgar El latín vulgar en Hispania.	CE2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura Teatro: comedia y tragedia. El desarrollo del espectáculo. Comedia: Plauto y Terencio. Tragedia: Séneca.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado La fundación de Roma: entre el mito y la historia	CE4 CE 5	D1 D2 D3 D4

Orígenes legendarios de Roma. La monarquía.		
---	--	--

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NÚM. 2 Título: Profundizamos en el presente Temas 4, 5 y 6 del Libro de texto		TEMPORALIZACIÓN: 2ª Evaluación Enero -marzo 2026 Num. Sesiones: 53 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: Durante el segundo trimestre se sigue profundizando los contenidos de 4 ^t de ESO (sí) y se introducen otros saberes y habilidades como nuevos tiempos verbales y más complicación en el análisis sintáctico y morfológico de palabras y frases.		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: La 3 ^a declinación: temas en vocal. El futuro de indicativo Los adjetivos de 2 ^a clase. El adjetivo sustantivado. Los tiempos del perfecto. La 4 ^a y 5 ^a declinación. Las preposiciones. El pluscuamperfecto de Indicativo. El Futuro Perfecto de Indicativo.	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: Los complementos circunstanciales. « <i>Pastón de los santos escilitamos</i> » Anónimo El adjetivo sustantivado. <i>Fábulas</i> Cayo Julio Higino Las preposiciones. Epigramas Marco Valerio Marcial	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo Sustrato, superestrato y adstrato Las palabras patrimoniales y cultismos. : La evolución de las vocales latinas al castellano.	CE 2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura Poesía épica: los primeros poemas épicos. La épica augustal: Virgilio/Lucano	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado La República I: Gobierno y expansión de la República . El último siglo.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NÚM. 3 Título: Preparando el futuro Libro de texto		TEMPORALIZACIÓN: 3ª Evaluación Abril- junio 2026 Num. Sesiones: 42 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: En el tercer trimestre El alumnado adquirirá nuevos saberes como oraciones subordinadas (adjetivas, de participio y de infinitivo. Se introduce en el trabajo diario la etimología. Respecto a los temas de cultura, la oratoria será el centro del estudio y de las exposiciones orales en el aula.		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: Los pronombres personales. Posesivos. Voz pasiva Los demostrativos. Determinativos. La onomástica latina Los numerales. La voz pasiva II. El participio	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: El dativo posesivo. Meditaciones metafísicas Descartes La oración de relativo. Etimologías. San Isidoro de Sevilla. El participio concertado. Historia Augusta: Vida de Adriano. Varios autores.	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo: La evolución de las vocales latinas al castellano II La evolución de las consonantes latinas al castellano I La evolución de las consonantes latinas al castellano II	CE 2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura: Oratoria. Oratoria republicana. Oratoria en época imperial Cicerón: Discursos. Obras: retóricas, políticas y filosóficas. Cartas. El estilo. Cicerón: segunda catilinaria. Segunda acción contra Verres. Quintiliano.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado El imperio: El alto imperio. (Octavio Augusto, <i>Princeps senatus</i> El bajo imperio (El calendario romano)	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4

SITUACIONES DE APRENDIZAJE 2º de bachillerato

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NUM. 1 Título: Recordando el pasado año Bloque 1, Bloque V y Bloque III del cuaderno Schola Pradolongo Latín II		TEMPORALIZACIÓN: 1ª Evaluación Septiembre-noviembre 2025 Num. Sesiones: 47 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: Durante el primer trimestre repasaremos los contenidos morfológicos y sintácticos aprendidos en 4º y 1º e Bachillerato. Iremos introduciendo nuevos conceptos en cada uno de los saberes básicos.		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: Bloque 1: Flexión nominal: declinaciones de sustantivos, adjetivos y pronombres 5 declinaciones. Pronombre relativo. Pron/Det demostrativos Flexión Verbal: conjugaciones, tema de presente y de perfecto. Voz activa y pasiva. Verbo SUM. Pronombres personales. Pro./Det. Posesivos y anafóricos. Oraciones coordinadas y subordinadas. Subordinadas Adjetivas/de relativo Construcciones de Infinitivo. Análisis morfológico de las palabras	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: Análisis y traducción de oraciones y textos propuestos en el cuaderno	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo Bloque V Derivación y prefijación de las palabras y verbos	CE2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura Bloque III: Poesía épica: Virgilio y Lucano Oratoria: Cicerón	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado Bloque III: Eje cronológico de la Historia de Roma.	CE4 CE 5	D1 D2 D3 D4

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NÚM. 2 Título: Profundizamos en el presente Bloque 1 y 2, Bloque V y Bloque III del cuaderno Schola Pradolongo Latín II		TEMPORALIZACIÓN: 2ª Evaluación diciembre- febrero 2026 Num. Sesiones: 53 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: Durante el segundo trimestre se sigue profundizando los contenidos de 1ª de Bachillerato, e introducimos nuevos saberes. Iniciamos la traducción de textos de César: «La Guerra de las Galias».		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: Bloque I: Pron/Det indefinidos e interrogativos. Bloque II: Grados del adjetivo. Construcciones de participio Usos de ut y cum. Usos de Ne y quod.	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: Bloque IV: Análisis y traducción de la antología de textos de «La Guerra de las Galias» de Julio César.	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo Bloque V: Ejercicios de modificación preverbal.	CE 2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura Bloque III: Historiografía: César, Salustio y Tito Livio. El teatro griego: tragedia y comedia	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado Bloque III: Palabras actuales provenientes de verbos con prefijación.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE NÚM. 3 Título: Preparando el futuro Bloque 1 y 2, Bloque V y Bloque III del cuaderno Schola Pradolongo Latín II		TEMPORALIZACIÓN: 3ª Evaluación marzo- mayo 2026 Num. Sesiones: 42 sesiones de 55 minutos
Descripción/Justificación: En el tercer trimestre El alumnado adquirirá nuevos saberes como oraciones subordinadas (adjetivas, de participio y de infinitivo. Se introduce en el trabajo diario la etimología. Respecto a los temas de cultura, la oratoria será el centro del estudio y de las exposiciones orales en el aula.		
SABERES BÁSICOS	COMPETENCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
SB1-1: Sistema de la lengua latina: Bloques I y II: 7rR: Repaso de los contenidos de Latín II	CE 1	A1 A2 A3 A4 A5
SB1-2: Textos latinos y su interpretación: Bloque IV: Análisis y traducción de la antología de textos de «La Guerra de las Galias» y la «Guerra Civil» de Julio César.	CE 3	C1 C2 C3 C4 C5
SB2: El latín y el plurilingüismo: Bloque V: Ejercicios de modificación preverbal. Ejercicios de morfología	CE 2	B1 B2 B3 B4
SB3: Literatura: Bloque III: La lírica romana.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4
SB4: Roma: Pervivencia y legado Palabras actuales provenientes de verbos con prefijación.	CE 4 CE 5	D1 D2 D3 D4

3.c. Distribución temporal de las situaciones de aprendizaje y unidades didácticas

	L		L
ATÍN I		ATÍN II	
1a EV SA1		1 ^a EVBloques 1, 3 , 5	
2a EvSA2		2a EVBloques 1, 2, 3Y 5	
3a EV SA3		3a EVBloques 1, 2, 3Y 5	

La distribución temporal prevista es la siguiente:

El profesorado intentará adaptarse a esta distribución temporal.

4.- Respuesta educativa para la inclusión

Según las circunstancias se podrá adaptar el material didáctico, variar la metodología, proponer actividades diferenciadas, acelerar o frenar el ritmo de introducción de nuevos contenidos, organizarlos y secuenciarlos de forma distinta o dar prioridad a unos bloques de contenido sobre otros, profundizando en ellos y ampliándolos . Se propone que el profesorado, en colaboración con el departamento de orientación determine qué contenidos deben priorizarse. Se pretende que el alumnado no se descuelgue ni abandone. Es importante captar su atención y el su interés. Progresivamente se intentará que el alumno participe y colabore en la tarea de enseñanza-aprendizaje y se introduzcan los otros contenidos y procedimientos programados.

Para los alumnos que presenten carencias de aprendizaje básicos se elaboraran actividades de refuerzo que les ayuden a asimilar conceptos: serán actividades sencillas y reiterativas. El profesorado llevará un seguimiento diario del trabajo de cada alumno para que puedan conseguir el nivel medio de la clase.

Además, en el Decreto 104/2018 de 27 de julio del Consell, encontramos la concreción para implementar una respuesta educativa inclusiva y no discriminatoria.

Por lo que se refiere al nivel III del Decreto de inclusión, es decir, aquellos alumnos que no requieran evaluación psicopedagógica se tendrán en cuenta medidas como:

- Adecuar la programación didáctica si algún alumno necesita respuesta diferenciada.
- Adaptar el acceso al currículum si hay alumnos con deficiencias.
- Reforzar pedagógicamente fuera del aula el alumno que sea repetidor o tenga materias pendientes de nuestra especialidad.

En lo referente al nivel IV del Decreto de inclusión, es decir, el apoyo especializado adicional,

aplicaremos las medidas según los informes del personal especializado (PT, AL y PE).

En principio en el aula de 1º de bachillerato diurno encontramos 2 alumnas que no han cursado latín en 4º de ESO, con lo cual parten de cero respecto a los conocimientos básicos de la lengua. En el Bachillerato nocturno encontramos una alumna con deficiencias visuales.

En todos estos casos se aplican las medidas requeridas según el Decreto.

5.- Instrumentos de recogida y registro de la información

El profesorado del departamento utiliza diversos instrumentos de recogida y registro de la información en los que se evaluará el grado competencial de nuestro alumnado. Estos instrumentos:

- Deben ser útiles, es decir, deben servir para medir exactamente lo que se pretende medir: lo que un alumno sabe, hace, como actúa y como adquiere las diferentes competencias.
- Deben ser viables: su utilización no ha de suponer un esfuerzo extraordinario o imposible de alcanzar.

A continuación, se enumeran los diferentes instrumentos que usaremos:

- Hoja de control de calificación de controles, exámenes y pruebas, siguiendo los criterios de evaluación y los descriptores operativos.
- Registro de seguimiento de la realización de tareas y proyectos, a través de rúbricas basándonos en los descriptores operativos.
- Indicadores de observación de participación y actitud, a través de rúbricas basándonos en los descriptores operativos.
- Actividades online.

6.- Evaluación:

a. Latín I: diurno

- 10% Exposición oral
- 10% Trabajo en clase y en casa
- 80%: pruebas escritas objetivas:
 - 40% prueba trimestral
 - 40% otras pruebas escritas

b. Latín I: nocturno

La calificación por evaluación de la materia se obtendrá teniendo en cuenta los mismos ítems que la asignatura de Griego I, ya expuesto en la parte de la asignatura de Griego, dentro de esta Propuesta didáctica.

RECUPERACIÓN / PROMOCIÓN

- Dentro de un proceso de evaluación continua y variada, la calificación de la evaluación se suma de ítems diferentes. El alumnado trabajará de forma individual y personalizada las competencias no interiorizadas para superarlas la evaluación siguiente.
- Si la calificación en la 3ª y última evaluación es inferior a 5, la superación de la asignatura al final de curso tendrá en cuenta los diferentes elementos del currículum, el trabajo en clase y el interés y esfuerzo demostrado.
- La evaluación final se cuantificará con la siguiente ponderación:
 - 1ª evaluación: 20% + 2ª evaluación 30% + 3ª evaluación 50%

2. Latín II: diurno

- 10% Exposición oral
- 10% Trabajo en clase y en casa
- 80%: pruebas escritas objetivas:
 - 40% prueba trimestral
 - 40% otras pruebas escritas

b. Latín II: nocturno

La calificación por evaluación de la materia se obtendrá teniendo en cuenta los mismos ítems que la asignatura de Griego I, ya expuesto en la parte de la asignatura de Griego, dentro de esta Propuesta didáctica.

OBSERVACIONES PARA TODOS LOS GRUPOS:

- Cada falta de ortografía penalizará 0,1 puntos en cada examen o trabajo hasta un máximo de 2 puntos.
- Todo aquel alumno que copie, sea como sea, podrá tener en la evaluación final un 1.

SISTEMA DE RECUPERACIÓN

El alumnado con Latín I pendiente tendrá la opción de recuperar la asignatura si aprueba la primera y segunda evaluación de de Latín II. En este caso, la calificación numérica de Latín I sería la media simple de las 2 evaluaciones. Si el alumno presenta una media inferior a 5,00 entre la primera y segunda evaluación de Latín II deberá realizar la prueba extraordinaria en el día establecido (generalmente, en marzo/abril). El profesor podrá realizar recuperaciones puntuales dependiendo de las circunstancias del grupo y del alumnado durante el curso escolar.

7.- Concreción de aspectos metodológicos

Entendemos la metodología didáctica como el conjunto de estrategias, procedimientos y acciones organizadas y planificadas por el profesorado, de manera consciente y reflexiva, con la finalidad de posibilitar el aprendizaje del alumnado y la asimilación de los objetivos planteados potenciando el desarrollo de las competencias clave desde una perspectiva transversal.

La metodología didáctica deberá guiar los procesos de aprendizaje de cada área y dará respuesta a propuestas pedagógicas que consideren la atención a la diversidad y al acceso de todo el alumnado a la educación. Asimismo, se usarán métodos que, partiendo de la perspectiva del profesorado como orientador, promotor y facilitador del desarrollo competencial en el alumnado, se ajustan al nivel competencial inicial de este y tengan en cuenta la atención a la diversidad y el respeto por los diferentes ritmos y estilos de aprendizaje mediante prácticas de trabajo individuales y cooperativos.

La metodología didáctica en el Bachillerato debe favorecer la capacidad del alumnado para aprender por sí mismo, para trabajar en equipo y aplicar los métodos apropiados de comentario y análisis de texto, definición conceptual y, además, debe subrayar la relación de los aspectos teóricos de las materias con la vida cotidiana con otras materias.

En Bachillerato, la relativa especialización de las materias determina que la metodología didáctica esté fuertemente condicionada por el componente epistemológico de cada materia y por las exigencias del tipo de conocimiento propio de cada una.

Además la finalidad propedéutica y orientadora de la etapa exige el trabajo con metodologías específicas y que comporten un importante grado de rigor científico y de desarrollo de capacidades intelectuales de cierto nivel.

Sintetizando, como principios metodológicos de Bachillerato podríamos señalar:

- Adaptación a las características del alumnado de Bachillerato, ofreciendo actividades diversificadas de acuerdo con las capacidades intelectuales propias de la etapa.
 - Autonomía: facilitar la capacidad para aprender por sí mismos.
- Actividad: fomentar la participación del alumnado en la dinámica general del aula, combinando estrategias que propicien la individualización con otras que fomenten la socialización.
 - Motivación: procurar despertar el interés por el aprendizaje que se le propone al alumnado.
- Integración y interdisciplinariedad: presentar los contenidos con una estructura clara, planteándoles interrelaciones entre los contenidos y los de otras disciplinas.
- Rigor y desarrollo de capacidades intelectuales de un cierto nivel.
- Variedad en la metodología, ya que el alumnado aprende a través de fórmulas muy diversas.

La manera de conseguir estos objetivos queda, en cada caso, según el parecer del profesorado, de acuerdo con el propio carácter, con la concepción de la enseñanza y con las características del alumando.

Aún así, resulta conveniente utilizar estrategias didácticas variadas, que combinen, de la manera en que cada uno considere más apropiada, las estrategias expositivas, acompañadas de actividades de aplicación y las estrategias de indagación.

Las estrategias expositivas

Presentan al alumnado, oralmente o mediante textos un conocimiento elaborado que debe asimilar. Resultan adecuadas para los planteamientos introductorios y panorámicos y para enseñar hechos y conceptos, especialmente aquellos más abstractos y teóricos, que difícilmente el alumnado puede conseguir sólo con ayudas indirectas.

No obstante, resulta conveniente que esta estrategia se acompañe de la realización por el alumnado de actividades que posibiliten la relación entre los nuevos conocimientos con los que ya posee.

Las estrategias de comentario y análisis textual

Presentan al alumno una serie de materiales en su totalidad que debe elaborar, siguiendo unas pautas de actuación. Se trata de enfrentarlo a textos, argumentaciones y debates problemáticos en los que debe poner en práctica y usar reflexivamente conceptos, procedimientos y actitudes para adquirirlos de manera consistente.

El uso de estas estrategias está más relacionado con el aprendizaje de procedimientos, aunque esos comporten, a su vez, la adquisición de conceptos, ya que tratan de poner al alumno en situaciones que fomenten su reflexión y ponen en juego sus ideas y sus conceptos. También son muy útiles para el aprendizaje y para el desarrollo de hábitos, actitudes y valores.

Las técnicas didácticas en las que se pueden traducir estas estrategias son muy diversas.. Entre ellas destacamos las siguientes:

- Las tareas sin una solución clara y cerrada, en las cuales las diferentes opciones son igualmente posibles y válidas, para reflexionar sobre la complejidad de los problemas humanos y sociales, sobre el carácter relativos e imperfecto de las soluciones aportadas para ellos y sobre la naturaleza provisional del conocimiento humano.
- El estudio de casos o hechos y de situaciones concretas como instrumento para motivar el estudio de fenómenos generales y para abordar los procedimientos de causalidad múltiple.
- Los proyectos de investigación, estudios o trabajos de redacción habitúan al alumnado a afrontar y a resolver con cierta autonomía, a plantear preguntas y a adquirir experiencia en la búsqueda y en la consulta autónoma. Además, le facilitan una experiencia valiosa sobre el trabajo de los especialistas en la materia.

Las estrategias de indagación

Presentan al alumnado toda una serie de materiales en su caso que debe estructurar, siguiendo unas pautas de actuación. Se trata de enfrentarlo a situaciones problemáticas en las que poner en práctica y utilizar reflexivamente conceptos, procedimientos y actitudes para adquirirlos de manera consistente.

El uso de estas estrategias está más relacionado con el aprendizaje de procedimientos, aunque esos comporten, a su vez, la adquisición de conceptos, ya que tratan de poner al alumno en situaciones que fomenten su reflexión y ponen en juego sus ideas y sus conceptos. También son muy útiles para el aprendizaje y para el desarrollo de hábitos, actitudes y valores.

Las técnicas didácticas en las que se pueden traducir estas estrategias son muy diversas.. Entre ellas destacamos las siguientes:

- Las tareas sin una solución clara y cerrada, en las cuales las diferentes opciones son igualmente posibles y válidas, para reflexionar sobre la complejidad de los problemas humanos y sociales, sobre el carácter relativos e imperfecto de las soluciones aportadas para ellos y sobre la naturaleza provisional del conocimiento humano.

- El estudio de casos o hechos y de situaciones concretas como instrumento para motivar el estudio de fenómenos generales y para abordar los procedimientos de causalidad múltiple.
- Los proyectos de investigación, estudios o trabajos de redacción habitúan al alumnado a afrontar y a resolver con cierta autonomía, a plantear preguntas y a adquirir experiencia en la búsqueda y en la consulta autónoma. Además, le facilitan una experiencia valiosa sobre el trabajo de los especialistas en la materia y el conocimiento científico.

Las actividades didácticas

En cualquiera de las estrategias didácticas adoptadas es esencial la realización de actividades por parte del alumnado, ya que cumplen los objetivos siguientes:

- Afirman la comprensión de los conceptos y permiten al profesorado comprobarlo.
- Son la base para el trabajo con los textos y para fomentar las capacidades de comprensión, análisis y razonamiento.
- permiten dar una dimensión múltiple a los conceptos, percibiendo sus conexiones con otras nociones y su aplicación a diferentes ámbitos del conocimiento.
- Fomentan sus conexiones con otras nociones y su aplicación a diferentes ámbitos. Fomentan actitudes que ayudan a la formación humana del alumnado.

Criterios para la selección de las actividades

Tanto el libro de texto como en la web, se plantean actividades de diferentes tipos para la selección de los cuales hemos seguido los siguientes criterios:

- Que desarrollen la capacidad del alumnado para aprender por sí mismos usando diferentes estrategias.
- Que proporcionen situaciones de aprendizaje que exijan una intensa actividad mental y que lleven a reflexionar y a justificar las afirmaciones o actuaciones.
- Que estén perfectamente interrelacionadas con los contenidos teóricos.
- Que tengan una formulación clara, para que el alumnado entienda sin dificultad lo que debe hacer.
- Que sean variadas y que permitan reafirmar los conceptos, trabajar los procedimientos, desarrollar actitudes que colaboren con la formación humana y que atiendan a la diversidad en el aula.
- Que den una proyección práctica a los contenidos, aplicando los conocimientos a la realidad.

- Que sean motivadores y conecten con los intereses del alumnado para referirse a temas actuales o relacionados con su entorno.

Sobre la base de estos criterios, las actividades programadas responden a una tipología variada que se encuadra en las categorías siguientes:

- Actividades de enseñanza-aprendizaje. A esta tipología responde una parte importante de las actividades planteadas en el libro de texto o cuaderno
- Actividades de aplicación . De los contenidos teóricos a la realidad y al entorno habitual: Se proponen con otro trabajo de búsqueda
- Actividades encaminadas a fomentar la concienciación
- El debate, el juicio crítico, la tolerancia, la solidaridad.. Este tipo de actividades permiten dar respuesta a la diversidad del alumnado, ya que pueden seleccionarse aquellas más acorde con su estilo e intereses.

La corrección de las actividades fomentan la participación del alumnado en clase, aclara dudas y permite al profesorado saber de forma inmediata, el grado de asimilación de los conceptos teóricos, el nivel en el que se mueven y los hábitos de trabajo.

8 . Concreción de la utilización de materiales y espacios

Las asignaturas de Latín I y II , tanto diurno como nocturno se imparten en el aula 111 del centro. En el aula se dispone de biblioteca de aula, ordenador con conexión a internet, proyector y pizarra de tizas.

Para las asignaturas de Latín I y II se utilizarán los diccionarios de la biblioteca de aula y dossier de los profesores.

LLATÍ 4t ESO

1. Introducció: l'assignatura de llatí en l'etapa de la ESO

La matèria de Llatí es presenta com una assignatura optativa per a 4t d'ESO que té com a objectiu primordial la comprensió d'aspectes lingüístics i sociopolítics del món actual partint de la pervivència de la llengua i cultura llatines.

El Llatí en 4t d'ESO suposa per a l'alumnat que acaba la Secundària Obligatoria un contacte directe amb alguns dels elements fonamentals de la nostra societat. Al seu torn, serveix de pont per a aquell alumnat que vaja a cursar estudis de Batxillerat, no sols d'humanitats sinó també d'altres modalitats, perquè conèixer i valorar la importància de la llengua i la cultura llatines en l'actualitat contribueix eficaçment a l'aprenentatge de noves llengües i a l'acostament raonat a les arrels de la nostra pròpia realitat cultural.

Aquesta matèria ajuda l'alumnat a contextualitzar i comprendre el seu present a través del passat partint d'un criteri lingüístic, històric, arqueològic, social, polític i literari, la qual cosa potencia el seu desenvolupament personal i social. Així doncs, l'estudi de la llengua i la cultura llatines acostava l'alumnat a valors universals del món clàssic i serveix de punt de partida per a fer-ne una anàlisi crítica i constructiva d'alguns aspectes que no tenen cabuda en la societat del segle XXI.

En relacionar el present amb el passat s'incentiva l'esperit crític i una visió global més lliure de prejudicis. Alhora, es fomenta el respecte a la diversitat lingüística i s'activen actituds de compromís de preservació i valoració del patrimoni, material i immaterial, de la civilització llatina des d'una posició sostenible i compromesa.

L'estudi d'aquesta matèria despertarà en l'alumnat la curiositat per ampliar el coneixement en altres àmbits en percebre la vinculació amb els altres sabers estudiats.

La matèria de Llatí millora el coneixement i maneig de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres, i permet la consolidació del repertori lingüístic de l'alumnat a través de la reflexió sobre el funcionament de la llengua llatina i la seua evolució.

El Llatí i la seua estructura gramatical són un instrument privilegiat per al desenvolupament de les capacitats cognitives de l'alumnat, al mateix temps que impulsa la seua facultat de discernir críticament les fonts d'informació, analògiques o digitals, en el procés d'indagació, tant individual com en equip.

D'altra banda, en aquesta primera aproximació a l'estudi de la llengua llatina, resulta convenient un aprenentatge lingüístic gradual i ajustat al temps de docència, amb eines que promoguen un aprenentatge actiu i lúdic i situen l'alumnat en el centre del seu propi procés d'aprenentatge.

Així doncs, el ritme d'aprenentatge individual de l'alumnat es tindrà present en la matèria de Llatí, tot propiciant la capacitat d'aprendre de manera personalitzada, la qual cosa reforçarà la seua autoestima, autonomia i reflexió, sense deixar de banda el treball col·laboratiu.

El currículum de Llatí de 4t d'ESO presenta cadascuna de les competències específiques amb la

descripció corresponent, i hi assenyalava seguidament les connexions, també amb les competències d'altres matèries de l'ESO i amb les competències clau.

Les competències específiques estan vertebrades entorn de dos aspectes. El primer té a veure amb la reflexió sobre l'estructura de la llengua llatina (fonaments i tècniques bàsiques de traducció) i el lèxic, així com amb la influència en les llengües del repertori individual de l'alumnat, vinculant-se d'aquesta manera a la millora de la competència lingüística i plurilingüe. El segon fa referència a la reflexió sobre el llegat del món romà en l'actualitat, que uneix el passat amb el present, potenciant una comprensió crítica de la societat del segle XXI.

A continuació, es presenten els sabers bàsics que l'alumnat ha d'aprendre, articular i mobilitzar per aconseguir les competències específiques de la matèria. Aquests sabers estan organitzats en quatre blocs que es presenten des de tres perspectives diferents: temporal i espacial (geogràfica, històrica i política), patrimonial (cultural i artística) i lingüística/literària.

L'ordre dels blocs no respon a cap jerarquia d'importància. Els quatre blocs són els següents:

El primer, dedicat als aspectes històrics, geogràfics i polítics del món romà i la seua pervivència, té com a objectiu principal contextualitzar l'origen de la civilització europea actual i comprendre'n l'evolució.

El segon inclou aspectes culturals i patrimonials del món romà i la seua pervivència, sabers sobre la vida quotidiana comparant-los amb l'actualitat, la mitologia i la seua influència en les manifestacions artístiques i culturals i, finalment, el patrimoni que posa en valor l'herència material i immaterial de la cultura llatina.

El tercer està dedicat als trets bàsics del sistema de la llengua llatina i enllaça directament amb la importància del llatí com a origen de les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana i, al mateix temps, com a vincle amb moltes altres llengües d'Europa, la qual cosa permet definir-lo com un clar factor d'unió entre els pobles.

El quart té com a focus el llatí i el plurilingüisme, insistint en el lèxic comú, en l'etimologia de les paraules, en els components i en l'ús tant en matèries humanístiques com científiques i tècniques, contribuint d'aquesta manera a desenvolupar la competència lingüística i plurilingüe de l'alumnat, alhora que afavoreix la competència ciutadana a través de l'estima de la diversitat lingüística i social.

Les situacions d'aprenentatge tenen com a finalitat promoure l'adquisició i desenvolupament de les diferents competències específiques de la matèria, si bé es recomana dissenyar-les amb un enfocament interdisciplinari per a potenciar d'aquesta manera el desenvolupament personal de l'alumnat.

Els criteris d'avaluació permeten comprovar si l'alumnat percep el paral·lelisme de la llengua i cultura llatines amb el món actual, amb esperit crític i una argumentació raonada. Per a això, es presenten situacions que permeten valorar la reflexió sobre la relació entre les llengües i la interpretació i producció de textos senzills en llatí, així com la lectura i comprensió de textos ja traduïts o adaptats.

Així mateix, els criteris d'avaluació fan intervenir procediments mitjançant els quals es pot discernir el grau de comprensió del present com un procés històric que troba els seus fonaments en la civilització

llatina.

Tots els criteris d'avaluació tenen com a finalitat principal constatar que l'alumnat té clara consciència de la importància de l'aprenentatge del llatí en la seua formació personal i acadèmica, de poder connectar aquesta matèria amb l' experiència personal i amb els coneixements adquirits en altres assignatures, no sols de l'àmbit lingüístic.

En síntesi, el Llatí es presenta com una matèria que contribueix a aconseguir el perfil de l'alumnat al final de l'educació bàsica, promovent així l'adquisició i desenvolupament de les competències clau necessàries per a enfrontar els reptes i desafiaments del segle XXI.

2. Sabers bàsics relacionats amb les competències i els seus criteris d'avaluació

SABERS BÀSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES CLAU
Bloc 1: aspectes històrics, geogràfics i polítics del món romà i la seua pervivència - Principals aspectes geogràfics, històrics i polítics del món romà relacionats amb la comprensió i impuls de la identitat europea. - La romanització: Hispania - Personatges històrics importants, homes i dones. - Estratègies i eines per a relacionar el passat i el present a partir dels coneixements adquirits. - Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica i geogràfica mitjançant les TIC. - Estratègies d'investigació aplicades a la història i la geografia romanes utilitzant fonts d'informació fiables i les noves tecnologies	C.E. 1. Reconèixer i valorar el paper de la cultura i la llengua llatines en els orígens d'Europa, així com la major o menor pervivència i presència en les llengües i cultures dels països que la conformen en l'actualitat.	C.A. 1.1. Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals.	CCL CD CPSAA CC CCEC
		C.A. 1.2. Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història.	
		C.A. 1.3. Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.	
		C.A. 1.4. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
	C.E. 5. Localitzar i valorar la presència del món clàssic en el patrimoni històric, arqueològic i artístic d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, i contribuir-ne a la conservació i respecte.	C.A. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	

		C.A. 5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà.	
		C.A. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	
Bloc 2: aspectes culturals i patrimonials del món romà i la seua pervivència. - Aspectes fonamentals de la vida quotidiana i cultura romanes i el paper en la conformació de la nostra identitat com a societat. - Exemples rellevants de la influència de la mitologia clàssica en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. - Principals gèneres literaris, obres, autors i autors llatins: importància i influència en expressions artístiques posteriors. - Elements i personatges més destacats, tant homes com dones, del patrimoni romà en la Península Ibèrica amb especial atenció als de la Comunitat Valenciana. - Estratègies de creació pròpia individuals o grupals sobre el llegat de la cultura romana. - Habilitats i eines (analògiques i digitals) per a relacionar,	C.E. 1. Reconèixer i valorar el paper de la cultura i la llengua llatines en els orígens d'Europa, així com la major o menor pervivència i presència en les llengües i cultures dels països que la conformen en l'actualitat.	C.A. 1.1. Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals.	CCL CD CPSAA CC CCEC
		C.A. 1.2. Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història.	
		C.A. 1.3. Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.	
		C.A. 1.4. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
	C.E. 5. Localitzar i valorar la presència del món clàssic en el patrimoni històric, arqueològic i artístic d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, i contribuir-ne a la conservació i respecte.	C.A. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors.	CD CPSAA CC CE CCEC

comentar i interpretar el passat i el present, a partir dels coneixements adquirits i de la pròpia experiència. • Posada en valor, compromís de preservació i gaudi del patrimoni arqueològic romà com a bé social i senyal d'identitat.		C.A. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	
		C.A. 5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà.	
		C.A. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	
Bloc 3: sistema de la llengua llatina. Trets bàsics. • Tipus de paraules: variables i invariables. • Declinació: conceptes bàsics. Substantius, pronoms i adjectius • Conjugació: conceptes bàsics. El verb llatí • Els casos i els seus usos principals. • La concordança i l'ordre de paraules. • L'oració: simples i coordinades. • Producció de textos senzills en llengua llatina. • Estratègies per a la traducció, comprensió i utilització escrita i oral de frases senzilles en llatí a partir de la comparació de les llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.	C.E. 2. Identificar els trets bàsics i valorar la importància de la llengua llatina en els idiomes que l'alumnat utilitza i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els llatínismes, la composició i derivació.	C.A. 2.1. Identificar i valorar la rellevància de l'alfabet llatí en la formació de les llengües romàniques i la influència en les no romàniques.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC
		C.A. 2.2. Descobrir i sistematitzar la pervivència dels ètims llatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.	
		C.A. 2.3. Fer un ús adequat dels llatínismes més comuns en un context adequat.	
		C.A. 2.4. Inferir el significat d'alguns tecnicismes tot aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos llatins.	
		C.A. 2.5. Valorar la diversitat lingüística i l'interès per l'adquisició d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 3. Traduir, comprendre i interpretar textos llatins orals i escrits de dificultat moderada, utilitzant estratègies d'accés al significat.	C.A. 3.1. Llegir i comprendre textos senzills en llatí (orals i escrits) seguint les normes bàsiques de pronunciació, amb ajuda dels coneixements lingüístics de l'alumnat.	CCL CP CD CPSAA

- Habilitats per a la lectura comprensiva de textos llatins de dificultat gradual. - Acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge. - Recursos analògics i digitals per a l'adquisició de llengües: Portafolis Europeu de les Llengües (PEL), imatges, glossaris, diccionaris, etc.		C.A. 3.2. Identificar i analitzar els aspectes gramaticals elementals del llatí en textos de dificultat graduada, comparant-los amb els del repertori lingüístic personal.	
		C.A. 3.3. Analitzar la formació i funció de les paraules en l'oració llatina: declinació (substantius, adjectius i pronoms) i conjugació.	
		C.A. 3.4. Interpretar i traduir textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.	
	C.E. 4. Produir enunciats senzills en llengua llatina, orals i escrits, desenvolupant estratègies d'accés al significat.	C.A. 4.1. Crear frases o textos senzills, escrits i orals, en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic apresos.	CCL CP CD CPSAA
		C.A. 4.2. Aplicar correctament la declinació per a una expressió correcta de la llengua llatina.	
		C.A. 4.3. Utilitzar la conjugació verbal per a una expressió adequada de la llengua llatina.	
		C.A. 4.4. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	
Bloc 4: el llatí i el plurilingüisme. - L'alfabet: origen i pronunciació. Pervivència de l'alfabet llatí en les llengües d'ús de l'alumnat. - Reconeixement de formants llatins (lexemes, sufixos i prefixos) en paraules de la llengua d'ensenyament. Etimologia i llatínismes d'ús freqüent. - Paral·lelisme entre llengües romanç i no romanç. - Valoració de la importància del llatí per a la correcta comprensió i expressió escrita,	C.E. 1. Reconèixer i valorar el paper de la cultura i la llengua llatines en els orígens d'Europa, així com la major o menor pervivència i presència en les llengües i cultures dels països que la conformen en l'actualitat.	C.A. 1.1. Identificar els principals esdeveniments polítics, històrics i socials de la civilització llatina en el seu context històric i relacionar-los amb la situació sociopolítica europea actual, establint les semblances i diferències amb ajuda de les fonts clàssiques i actuals.	CCL CD CPSAA CC CCEC
		C.A. 1.2. Reconèixer elements de la mitologia clàssica com a font d'inspiració de manifestacions literàries i artístiques al llarg de la història.	
		C.A. 1.3. Expressar respectuosament opinions argumentades (multimodals, orals o escrites) sobre la importància del llatí i de la	

oral i multimodal en les diferents llengües del seu repertori lingüístic individual. Ús de bibliografia i webgrafia (lexicografia, repertoris, glossaris) en l'estudi i aprenentatge de la llengua llatina com a base en la consolidació d'altres llengües estrangeres.		multiculturalitat per al desenvolupament de la societat.	
		C.A. 1.4. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format, mitjançant l'ús d'estratègies de cerca, la selecció, l'anàlisi crítica i el tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
	C.E. 2. Identificar els trets bàsics i valorar la importància de la llengua llatina en els idiomes que l'alumnat utilitza i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els llatínismes, la composició i derivació.	C.A. 2.1. Identificar i valorar la rellevància de l'alfabet llatí en la formació de les llengües romàniques i la influència en les no romàniques.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC
		C.A. 2.2. Descobrir i sistematitzar la pervivència dels ètims llatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües del repertori lingüístic de l'alumnat.	
		C.A. 2.3. Fer un ús adequat dels llatínismes més comuns en un context adequat.	
		C.A. 2.4. Inferir el significat d'alguns tecnicismes tot aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos llatins.	
		C.A. 2.5. Valorar la diversitat lingüística i l'interès per l'adquisició d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 3. Traduir, comprendre i interpretar textos llatins orals i escrits de dificultat moderada, utilitzant estratègies d'accés al significat.	C.A. 3.1. Llegir i comprendre textos senzills en llatí (orals i escrits) seguint les normes bàsiques de pronunciació, amb ajuda dels coneixements lingüístics de l'alumnat.	CCL CP CD CPSAA
		C.A. 3.2. Identificar i analitzar els aspectes gramaticals elementals del llatí en textos de dificultat graduada, comparant-los amb els del repertori lingüístic personal.	

		C.A. 3.3. Analitzar la formació i funció de les paraules en l'oració llatina: declinació (substantius, adjectius i pronoms) i conjugació.	
		C.A. 3.4. Interpretar i traduir textos llatins adaptats i de dificultat graduada, fent ús de tots els recursos i estratègies apreses.	
	C.E. 4. Produir enunciats senzills en llengua llatina, orals i escrits, desenvolupant estratègies d'accés al significat.	C.A. 4.1. Crear frases o textos senzills, escrits i orals, en llatí, utilitzant les estructures i el lèxic apresos.	CCL CP CD CPSAA
		C.A. 4.2. Aplicar correctament la declinació per a una expressió correcta de la llengua llatina.	
		C.A. 4.3. Utilitzar la conjugació verbal per a una expressió adequada de la llengua llatina.	
		C.A. 4.4. Valorar la importància del llatí com a mitjà de transmissió de cultura i la comunicació escrita i oral.	
	C.E. 5. Localitzar i valorar la presència del món clàssic en el patrimoni històric, arqueològic i artístic d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana, i contribuir-ne a la conservació i respecte.	C.A. 5.1. Argumentar amb exemples la importància de la tradició romana en les manifestacions culturals posteriors.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Localitzar i valorar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	
		C.A. 5.3. Realitzar activitats orientades al coneixement i estima de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat romà.	
		C.A. 5.4. Mostrar respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com a element significatiu de la nostra identitat.	

3. Unitats didàctiques

	Títol	Temporalització
Unitat didàctica 1	Livia Drusila	1 ^a avaluació
Unitat didàctica 2	Adriano	1 ^a avaluació
Unitat didàctica 3	Nerón	1 ^a avaluació
Unitat didàctica 4	Cleopatra	2 ^a avaluació
Unitat didàctica 5	Calígula	2 ^a avaluació
Unitat didàctica 6	Aníbal	2 ^a avaluació
Unitat didàctica 7	Constantino	3 ^a avaluació
Unitat didàctica 8	Gala Placidia	3 ^a avaluació
Unitat didàctica 9	Lesbia	3 ^a avaluació

4. Resposta educativa per a la inclusió

Segons les circumstàncies, es podrà adaptar el material didàctic, variar la metodologia, proposar activitats diferenciades, accelerar o frenar el ritme d'introducció de nous continguts, organitzar-los i seqüenciar-los de forma distinta o donar prioritat a uns blocs de continguts sobre altres, aprofundint en ells i ampliant-los. Es proposa que el professorat, en col·laboració amb el departament d'orientació, determine què continguts han de prioritzar-se. Es pretén que l'alumnat no es despenge ni abandone. És important captar la seua atenció i el seu interès. Progressivament s'intentarà que l'alumne participe i col·labore en la tasca d'ensenyança-aprenentatge i s'introduiran els altres continguts i procediments programats.

Per als alumnes que presenten carències d'aprenentatges bàsics s'elaboraran activitats de reforç que els ajuden a assimilar conceptes: seran activitats senzilles i reiteratives. El professorat portarà un seguiment diari del treball d'aquests alumnes perquè puguin aconseguir el nivell mitjà de la classe.

A més, al **Decret 104/2018 de 27 de juliol del Consell**, trobem concreció per tal d'implementar una resposta educativa inclusiva i no discriminatòria.

Pel que fa al nivell III del Decret d'inclusió, és a dir, aquell alumnes que no requereixen avaluació psicopedagògica es tindran en compte mesures com:

- Adequar la programació didàctica si algun alumne necessita resposta diferenciada.
- Adaptar l'accés al currículum si n'hi ha alumnes amb deficiències.
- Reforçar pedagògicament fora de l'aula l'alumne que siga repetidor o tinga matèries pendents de la nostra especialitat.

Pel que fa al nivell IV del Decret d'inclusió, és a dir, el suport especialitzat addicional, aplicarem les mesures segons els informes del personal especialitzat (PT, AL i PE).

5. Instruments de recollida i registre de la informació

El professorat del departament empra diversos instruments de recollida i registre de la informació en els quals s'avaluarà el grau competencial del nostre alumnat. Aquests instruments de recollida i de registre de la informació:

- Han de ser útils, és a dir, han de servir per a mesurar exactament allò que es pretén mesurar: el que

- un alumne, sap, fa o com actua i com assoleix les diferents competències.
- Han de ser viables: la seua utilització no ha de suposar un esforç extraordinari o impossible d'abastar.

A continuació, s'enumeren els diferents instruments que emprarem:

- Full de control de qualificació de controls, exàmens i proves, seguint els criteris d'avaluació i els descriptors operatius.
- Registre de seguiment de la realització de tasques i projectes, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Indicadors d'observació de participació i actitud, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Activitats online.
- Portfoli.
- Lectures.

6. Avaluació

S'avaluarà els sabers bàsics i competències que adquirisca l'alumnat, però també el seu treball per a superar-se i millorar, els procediments per a aconseguir-los, la seua constància i correcta actitud, la seua forma d'expressió... El treball continuu en classe i la superació de l'alumnat son aspectes que han de tindre's en compte, a més de probes específiques per a lavaluació.

És a dir, es tracta de realitzar una avaluació competencial continua i formativa.

El pes de les competències específiques es el següent:

- C.E. 1: 20%
- C.E. 2: 18%
- C.E. 3: 26%
- C.E. 4: 18%
- C.E. 5: 18%

La recuperació s'anirà donant progressivament: al superar la 2ª avaluació se donarà per aprovada la primera, i així successivament, de manera que l'avaluació final serà una visió global de tot el curs.

7. Concreció d'aspectes metodològics

Entenem la metodologia didàctica com el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats potenciant el desenvolupament de les competències clau des d'una perspectiva transversal.

La metodologia didàctica haurà de guiar els processos d'ensenyament-aprenentatge de cada àrea, i donarà resposta a propostes pedagògiques que consideren l'atenció a la diversitat i l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, s'empraran mètodes que, partint de la perspectiva del professorat com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat, s'ajusten al nivell competencial inicial d'aquest i tinguen en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

La metodologia didàctica en l'ESO ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text, definició conceptual i, a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries tant

amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un important grau de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A manera de síntesi, com a principis metodològics podríem assenyalar:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de l'ESO, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
- Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb unes altres que fomenten la socialització.
- Motivació: procurar despertar l'interés de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.
- Rigor i desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- Varietat en la metodologia, atès que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

La manera d'aconseguir aquests objectius queda, en cada cas, segons el parer del professorat, d'acord amb el propi caràcter, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques del seu alumnat.

No obstant això, resulta convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera en què cadascun considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.

Les estratègies expositives

Presenten a l'alumnat, oralment o mitjançant textos, un coneixement ja elaborat que ha d'assimilar. Resulten adequades per als plantejaments introductoris i panoràmics i per a ensenyar fets i conceptes; especialment aquells més abstractes i teòrics, que difícilment l'alumnat pot aconseguir només amb ajudes indirectes.

No obstant això, resulta molt convenient que aquesta estratègia s'acompanye de la realització per l'alumnat d'activitats, que possibiliten l'enfilada dels nous coneixements amb els quals ja posseeix.

Les estratègies de comentari i anàlisi textual

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'elaborar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a textos, argumentacions i debats problemàtics en els quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten, al seu torn, l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i els seus conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i per al desenvolupament d'hàbits, d'actituds i de valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà. L'estudi de casos o fets i de situacions concrets com a instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.

- Els projectes d'investigació, estudis o treballs de redacció habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la cerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria.

Les estratègies d'indagació

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'estructurar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a situacions problemàtiques en les quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten al seu torn l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'hàbits, actituds i valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos o fets i situacions concretes com a instrument per a motivar i fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes, i a adquirir experiència en la cerca i la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria i el coneixement científic.

Les activitats didàctiques

En qualsevol de les estratègies didàctiques adoptades és essencial la realització d'activitats per part de l'alumnat, ja que compleixen els objectius següents: Afermen la comprensió dels conceptes i permeten al professorat comprovar-lo.

- Són la base per al treball amb els textos i per a fomentar les capacitats de comprensió, d'anàlisi i de raonament.
- Permeten donar una dimensió múltiple als conceptes, percebent les seues connexions amb altres nocions i la seua aplicació a diferents àmbits del coneixement.
- Fomenten actituds que ajuden a la formació humana de l'alumnat.

Criteris per a la selecció de les activitats

Tant en el llibre de text com en la web, es plantegen activitats de diversos tipus per a la selecció del qual s'han seguit aquests criteris:

- Que desenvolupen la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, utilitzant diverses estratègies.
- Que proporcionen situacions d'aprenentatge que exigisquen una intensa activitat mental i que porten a reflexionar i a justificar les afirmacions o les actuacions.
- Que estiguen perfectament interrelacionades amb els continguts teòrics.
- Que tinguin una formulació clara, perquè l'alumnat entenga sense dificultat el que ha de fer.
- Que siguin variades i que permeten afermar els conceptes, treballar els procediments (textos,

imatges, pel·lícules i altres documents), desenvolupar actituds que col·laboren en la formació humana i atendre la diversitat a l'aula (tenen diferent grau de dificultat).

- Que donen una projecció pràctica als continguts, aplicant els coneixements a la realitat.
- Que siguin motivadores i connecten amb els interessos de l'alumnat, per referir-se a temes actuals o relacionats amb el seu entorn.

Sobre la base d'aquests criteris, les activitats programades responen a una tipologia variada que s'enquadra dins de les categories següents:

- Activitats d'ensenyament-aprenentatge. A aquesta tipologia respon una part important de les activitats plantejades en el llibre de text. Es troben en els apartats següents:
 - En cadascun dels grans subapartats en què s'estructuren les unitats didàctiques es proposen activitats al fil dels continguts estudiats. Són, generalment, de localització, de finançament, d'anàlisi i interpretació de textos i d'ampliació de conceptes.
 - En les unitats didàctiques es proposen activitats de comentari de textos, anàlisis de documents audiovisuals (pel·lícules o documentals) i d'obres d'art.
 - Activitats d'aplicació. Dels continguts teòrics a la realitat i a l'entorn de l'alumnat. Aquest tipus d'activitats, en uns casos, es refereixen a un apartat concret del tema i, per tant, s'inclouen entre les activitats plantejades al fil de l'exposició teòrica; en altres casos, es presenten com a treballs de recerca o de reflexió personal argumentada sobre alguns temes.
 - Activitats encaminades a fomentar la conscienciació:
 - El debat, el judici crític, la tolerància, la solidaritat... Aquest tipus d'activitats sol aparèixer al final de les unitats del llibre de text.

D'altra banda, les activitats programades presenten diversos nivells de dificultat. D'aquesta manera permeten donar resposta a la diversitat de l'alumnat, seguint el DUA, ja que poden seleccionar-se aquelles més concordes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.

La correcció de les activitats fomenta la participació de l'alumnat en classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb el qual es manegen els procediments i els hàbits de treball.

8. Concreció de la utilització de materials i espais

L'assignatura de Llatí de 4t d'ESO s'imparteix en les aules 111 i 110 del centre. Ambdues es disposa de biblioteca d'aula, ordinador amb connexió d'internet i projector, pissarra, guix.

A més, s'utilitzaran, en la mesura que siga possible, tant els carros de portàtils com de tablets que estan a disposició de tot el centre. Així com les aules d'informàtica

Per a l'assignatura de Llatí de 4t d'ESO s'emprarà el llibre de *Latín* de la editorial Casals que te com annex un vocabulari que utilitzarem al llarg del curs. Com a lectura de la primera avaluació, s'ha obtat per l'adaptació de *l'Eneida* de Virgili de l'editorial Vicens Vives, *En busca de una patria*.

TALLER D'APROFUNDIMENT: CULTURA CLÀSSICA 4t ESO

1. Introducció.

La presència de la matèria de Cultura Clàssica com a optativa d'oferta obligatòria en tercer d'Educació Secundària està del tot justificada pel fet de constituir un dels pilars bàsics de la cultura i ciència europees modernes.

En establir la relació entre el passat i present s'afavoreix en l'alumnat el desenvolupament d'una visió crítica del seu entorn des d'una perspectiva lingüística, històrica, política, social, cultural, arqueològica i literària. Així mateix, es fomenta l'estudi de la Cultura Clàssica des de la perspectiva del moment històric en què es va desenvolupar sense emetre judicis de valor basats en la situació actual.

No podem comprendre i reflexionar sobre l'actualitat sense remuntar-nos al món grecoromà, base fonamental de nombrosos aspectes de la nostra civilització: la llengua, la vida quotidiana, la política, la ciència, el calendari i les festivitats, l'enginyeria, el dret, la filosofia, entre altres. La seua anàlisi i comprensió aporta a l'alumnat la capacitat per a valorar i respectar el patrimoni cultural i arqueològic des d'una posició sostenible i compromesa.

L'estudi de la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatòria ajuda a potenciar les competències de l'alumnat, des de les tres dimensions que aquestes inclouen, conceptuals, instrumentals i actitudinals, perquè contribueix a afrontar una sèrie de desafiaments que connecten l'antiguitat clàssica amb els nostres dies. Així doncs, aquest aprenentatge els capacita per a comprendre els múltiples vincles que continuen existint entre la cultura grecoromana i la nostra realitat actual. A més, promou el desenvolupament personal davant el món que els envolta, cosa que reforça l'habilitat per a enfrontar-se a la incertesa de la societat del segle XXI.

Igualment, fomenta tot allò que requereix una actitud democràtica a l'hora de resoldre pacíficament els conflictes i de posar sempre per damunt d'altres consideracions el bé comú, tot posant l'accent en la capacitat de negociació i comunicació inherent a tota societat democràtica i solidària.

Al seu torn, la Cultura Clàssica impulsa en l'alumnat l'adquisició d'un judici crític, ja que el situa enfront d'aspectes del món antic que l'evolució cultural de la humanitat intenta superar, com són l'esclavitud o la condició de la dona. Aquest acostament crític incorpora també, per tant, una reflexió ètica que posa de manifest la necessitat de combatre desigualtats i discriminacions, visibilitzant el paper de les dones i els referents femenins en tots els camps del saber i explicant la condició de la dona des d'altres perspectives.

L'alumnat també adquireix en el procés d'indagació, tant individualment com en equip, unes destreses bàsiques en el maneig de les noves tecnologies amb la valoració dels seus riscos i beneficis, a més de desenvolupar les seues capacitats d'aprendre a aprendre i distingir la informació primordial de la secundària.

En la matèria de Cultura Clàssica es tindrà present la diversitat de l'alumnat tenint en compte els seus diferents ritmes i formes d'aprenentatge, a fi de propiciar la capacitat d'aprendre individualment i d'impulsar el treball col·laboratiu. L'estudi de la matèria promou l'hàbit de lectura, així com una correcta comprensió i expressió oral i escrita, sense oblidar la competència digital i la comunicació audiovisual,

pròpies de la societat actual. D'altra banda, el currículum de Cultura Clàssica contribueix al desenvolupament personal i social de l'alumnat, ja que reforça l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.

Es treballaran de manera transversal temes tan importants com la igualtat de gènere, incloent en tots els àmbits socials, polítics, culturals i de coneixement la presència femenina, l'educació per a la salut, el consum responsable i la sostenibilitat en estudiar aspectes de la vida quotidiana del món clàssic com, per exemple, l'alimentació, la dona, l'esport o la higiene.

La matèria de Cultura Clàssica millora el coneixement i maneig de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres i permet la consolidació del repertori lingüístic de l'alumnat a través de la reflexió sobre el funcionament de les llengües clàssiques i la seua evolució.

L'estudi d'aquesta matèria despertarà en l'alumnat la curiositat per ampliar el coneixement en altres àmbits en percebre la vinculació amb altres disciplines.

Es proposa per tant un enfocament didàctic “actiu” per a aquesta matèria. L'alumnat és el centre del procés d'ensenyament i aprenentatge, per la qual cosa convé partir dels seus propis interessos per a acostar la matèria al context actual, basant-se en situacions reals i quotidianes per a relacionar-les amb les del món antic.

L'estratègia metodològica es basa en l'exploració, cerca, descobriment i investigació per part del mateix alumnat, sempre relacionant el seu present amb el passat grecoromà per mitjà de tallers, projectes d'investigació, visites, itineraris i dramatitzacions breus i fent ús de les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies.

La figura del professorat adquireix un paper fonamental com a inspirador i mediador de diferents situacions d'aprenentatge que impliquen el desenvolupament de les competències i l'atenció als desafiaments del segle XXI. Això suposa que el professorat exerceix també un paper actiu en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Després de l'aproximació al món clàssic en l'etapa de Primària, la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatoria proporciona una mirada més profunda al món grecoromà en qüestions culturals, de vida quotidiana, artístiques i científiques.

Tot això contribueix al fet que l'alumnat tinga una presa de contacte amb el món clàssic que es podrà ampliar en la matèria optativa de Llatí d'aquesta mateixa etapa, o posteriorment en altres etapes i matèries segons els seus propis interessos i orientació acadèmica.

A continuació, es formulen i es descriuen cadascuna de les competències específiques i s'estableixen les connexions entre aquestes, amb les competències específiques d'altres matèries, amb les competències clau i amb els desafiaments del segle XXI.

Després s'enumeren els sabers bàsics, necessaris per a adquirir les competències específiques. Es presenten des de tres perspectives: temporal i espacial (geogràfica i històrica), patrimonial (cultural i artística) i lingüística/ literària. Aquests sabers estan dividits en sis blocs l'ordre dels quals no respon a una jerarquia determinada. Aquests sabers constitueixen els aprenentatges bàsics, actituds i procediments imprescindibles que l'alumnat ha d'adquirir, articular i mobilitzar per a assegurar la consecució i

desenvolupament de les competències específiques. Els sis blocs en els quals s'organitzen els sabers bàsics són els següents.

El primer, Marc geogràfic de Grècia i Roma, situa l'origen de la civilització europea actual i permet tindre una perspectiva de la seua evolució.

El segon, Història i evolució sociopolítica, posa l'accent en l'origen de molts dels sistemes polítics actuals i en les seues semblances i diferències amb l'actualitat.

El tercer, Vida quotidiana, integra tots els aspectes de la vida diària en l'època clàssica tot comparant-los amb l'actualitat, i incideix en temes transversals com la situació de la dona, l'educació de la infància, el treball, l'alimentació i la higiene.

El quart, Mitologia i religió, recull les creences del món antic que d'una manera o d'una altra han influït en les manifestacions artístiques i culturals de tota índole al llarg dels últims segles. Molts d'aquests elements són ja referents o models en l'actualitat l'origen dels quals cal conèixer per a entendre el seu significat.

El cinqué, Art i Ciència, tracta sobre els aspectes relacionats amb l'urbanisme i els seus edificis més representatius. Així mateix, posa el focus en la importància dels avanços científics del món clàssic en el seu vessant teòric i pràctic com a mitjà per a afrontar i resoldre els desafiaments als quals s'enfronta una societat en desenvolupament. També es posa de manifest la genialitat de l'art grec en tots els seus vessants i la forma en la qual Roma va saber adaptar-ho a les seues necessitats i al seu torn crear models originals inspirats en les creacions hel·lèniques.

El sisé, Llengua i Literatura, incideix en la importància decisiva del llatí com a llengua materna de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i la seua estreta relació amb altres llengües de l'estat, de la Unió Europea i de la resta del món. El seu coneixement és una eina fonamental per al complet desenvolupament de la competència lingüística i millora de manera clara la plurilingüe per mitjà del coneixement etimològic de les paraules. De la mateixa manera, la lectura dels clàssics més importants d'aquesta època és fonamental per la seua transcendència per a la història de la literatura universal i del món cultural occidental en general.

Les situacions d'aprenentatge recomanades per al bon desenvolupament competencial de la matèria s'entenen com el context adequat que propicia el desenvolupament de les diferents competències. Encara que els sabers bàsics estan organitzats en diferents blocs, en les situacions d'aprenentatge es treballen interrelacionats per mitjà de tasques significatives, rellevants i, en la mesura que és possible, interdisciplinàries.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació que permeten valorar el progrés de l'alumnat en el procés d'adquisició i desenvolupament de les competències específiques. Aquests criteris s'han dissenyat per a posar en relleu la connexió dels sabers bàsics amb els paral·lelismes del món actual de manera raonada i crítica. Per mitjà d'aquests criteris es busca assegurar que l'alumnat haja obtingut la perspectiva de com hem anat constituint la nostra vida quotidiana, la nostra ciutadania, el nostre patrimoni cultural i científic i el fonament de la nostra comunicació al llarg de la història fins al moment actual.

2. Sabers bàsics relacionats amb les competències i el seus criteris d'avaluació

SABERS BÀSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES CLAU
Bloc 1: marc geogràfic de Grècia i Roma • Marcs geogràfics de les civilitzacions grega i romana en el moment del seu apogeu cultural: principals ciutats i regions i accidents geogràfics més significatius. • El mapa en diferents formats, analògic o digital, com a instrument de coneixement històric. • Actitud positiva de superació en el procés d'aprenentatge. • Consciència de ciutadania global de l'alumnat. • Fonts escrites històriques i literàries sobre la geografia del món antic.	C.E. 2. Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.	C.A. 2.1. Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual.	CCL CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 2.2. Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.	
		C.A. 2.3. Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.	
		C.A. 2.4. Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.	
		C.A. 2.5. Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar- lo amb la seua evolució en l'actualitat.	

		C.A. 2.6. Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.	
	C.E. 4. Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.	C.A. 4.1. Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 4.2. Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.	
		C.A. 4.3. Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.	
		C.A. 4.4. Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	
		C.A. 4.5. Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.	
Bloc 2: història i evolució sociopolítica Grècia: etapes i fets històrics més importants de l'època clàssica a	C.E. 2. Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle	C.A. 2.1. Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació	CCL CMCT CD

l'hel·lenisme. Dones i homes que van fer història. • Roma: etapes i fets històrics més importants de la República a l'Imperi. La romanització. Dones i homes que van fer història. • Estratègies per a la cerca senzilla, selecció i maneig de fonts històriques i literàries tant en biblioteques com en internet. • Importància de l'argumentació o debat raonat amb suport d'informació veraç i contrastada que potencien la convivència democràtica, la resolució pacífica de conflictes i l'esperit crític.	XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.	sociopolítica europea actual.	CPSAA CC CE
		C.A. 2.2. Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.	
		C.A. 2.3. Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.	
		C.A. 2.4. Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.	
		C.A. 2.5. Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar- lo amb la seua evolució en l'actualitat.	
		C.A. 2.6. Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions	CCL CP

	que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	culturals i lingüístiques del món occidental.	CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
Bloc 3: vida quotidiana - La família: rols dels seus membres; situació de la dona, sense oblidar aquelles dones que han transgredit els convencionalismes i els rols establerts. - El matrimoni a Grècia i a Roma. - L'educació de xiquets i xiquetes. Els jocs.	C.E. 1. Reconèixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.	C.A. 1.1. Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.	CCL CD CPSAA CE CCEC
		C.A. 1.2. Reconèixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb	

• Analogies i diferències entre aspectes de la vida quotidiana grecoromana i els actuals. • Importància de la contextualització d'alguns aspectes de la vida quotidiana que formaven part de la civilització grega i romana.		especial atenció a la presència femenina.	
		C.A. 1.3. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
		C.A. 1.4. Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.	
		C.A. 1.5. Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatínismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	

		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
Bloc 4: mitologia i religió • Divinitats del panteó grec i romà. • Principals herois i heroïnes en els seus mites i llegendes i les seues característiques. • Influència de la mitologia clàssica en altres mitologies i en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. • Ús de procediments de cerca, selecció i anàlisi de la informació, obtinguda tant de fonts tradicionals gregues i romanes com actuals. • Principals característiques de la religió grecolatina. • Manifestacions religioses de la Grècia Clàssica: jocs olímpics.	C.E. 1. Reconéixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.	C.A. 1.1. Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.	CCL CD CPSAA CE CCEC
		C.A. 1.2. Reconéixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.	
		C.A. 1.3. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca,	

• Pervivència de les festivitats religioses clàssiques en l'actualitat. • Actitud de respecte cap a diferents creences religioses.		anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
		C.A. 1.4. Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.	
		C.A. 1.5. Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns	

		tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	
		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	

		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	
Bloc 5: art i ciència - Museus, espais arqueològics o recreacions vinculades amb el món clàssic i l'aportació per a la formació personal i ciutadana. - Principals produccions artístiques grecoromanes d'autoria, tant masculina com femenina: escultura, pintura, ceràmica i mosaic. - Influència de la cultura grega en la civilització romana. - La planificació urbana a Grècia i Roma: tipologia dels edificis i infraestructures. - Llegat de les obres públiques i l'urbanisme a les ciutats actuals.	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental. C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat. C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna. C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns. C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins. C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE

	C.E. 4. Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.	C.A. 4.1. Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 4.2. Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.	
		C.A. 4.3. Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.	
		C.A. 4.4. Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	
		C.A. 4.5. Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat	

		com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	
		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	
		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	
Bloc 6: llengua i literatura • Alfabet grec i llatí. • Llengües romàniques i no romàniques. • Introducció al significat etimològic de les paraules. • Principals hel·lenismes i llatinismes en el llenguatge comú i el científicotècnic. • Interès pel coneixement de l'etimologia de les paraules com	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de	

a instrument per a una bona comunicació i expressió. • Importància del llatí i del grec en l'evolució de les llengües que formen part del repertori lingüístic de l'alumnat. • Respecte per les diferents llengües del món i per les diferències culturals dels seus parlants. • Estratègies per a la formació de noves paraules o per a la deducció del seu significat a través dels components. • Principals gèneres literaris: Èpica, lírica, teatre, epistolografia i oratòria • Lectura de textos literaris seleccionats, també d'autoria femenina, relacionats amb el món antic. •		la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	
		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats,	

		dramatitzacions, jocs) que tinguen com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	
		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	

3. Unitats didàctiques

	Títol	Situació d'aprenentatge	Temporalització
Unitat didàctica 1	El origen	S.A. 1. Una gran familia de... ¿lenguas?	1ª avaluació
Unitat didàctica 2	Prometeo y su descendencia		
Unitat didàctica 3	En Roma	S.A. 2. Olympus, vuestra serie celestial	1ª avaluació
Unitat didàctica 4	SPQR		
Unitat didàctica 5	Las divinidades son propicias	S.A. 3. La muerte tenía un precio	2ª avaluació
Unitat didàctica 6	Asuntos amorosos		
Unitat didàctica 7	¿Qué día es hoy?	S.A. 4. ¿En el campo o en la Ciudad? Una vivienda clásica	2ª avaluació
Unitat didàctica 8	La moraleja es...		
Unitat didàctica 9	Tienen superpoderes	S.A. 5. Productos de proximidad llenan tu mesa	3ª avaluació
Unitat didàctica 10	Transformaciones sorprendentes		
Unitat didàctica 11	¿A dónde vamos hoy?	S.A. 6. Si las buscas, las encontrarás	3ª avaluació
Unitat didàctica 12	Más allá de la muerte		

4. Resposta educativa per a la inclusió

Segons les circumstàncies, es podrà adaptar el material didàctic, variar la metodologia, proposar activitats diferenciades, accelerar o frenar el ritme d'introducció de nous continguts, organitzar-los i seqüenciar-los de forma distinta o donar prioritat a uns blocs de continguts sobre altres, aprofundint en ells i ampliant-los. Es proposa que el professorat, en col·laboració amb el departament d'orientació, determine què continguts han de prioritzar-se. Es pretén que l'alumnat no es despenge ni abandone. És important captar la seua atenció i el seu interès. Progressivament s'intentarà que l'alumne participe i col·labore en la tasca d'ensenyança-aprenentatge i s'introduiran els altres continguts i procediments programats.

Per als alumnes que presenten carències d'aprenentatges bàsics s'elaboraran activitats de reforç que els ajuden a assimilar conceptes: seran activitats senzilles i reiteratives. El professorat portarà un seguiment diari del treball d'aquests alumnes perquè puguin aconseguir el nivell mitjà de la classe.

A més, al **Decret 104/2018 de 27 de juliol del Consell**, trobem concreció per tal d'implementar una resposta educativa inclusiva i no discriminatòria.

Pel que fa al nivell III del Decret d'inclusió, és a dir, aquell alumnes que no requereixen avaluació psicopedagògica es tindran en compte mesures com:

- Adequar la programació didàctica si algun alumne necessita resposta diferenciada.
- Adaptar l'accés al currículum si n'hi ha alumnes amb deficiències.
- Reforçar pedagògicament fora de l'aula l'alumne que siga repetidor o tinga matèries pendents de la nostra especialitat.

Pel que fa al nivell IV del Decret d'inclusió, és a dir, el suport especialitzat addicional, aplicarem les mesures segons els informes del personal especialitzat (PT, AL i PE).

5. Instruments de recollida i registre de la informació

El professorat del departament empra diversos instruments de recollida i registre de la informació en els quals s'avaluarà el grau competencial del nostre alumnat. Aquests instruments de recollida i de registre de la informació:

- Han de ser útils, és a dir, han de servir per a mesurar exactament allò que es pretén mesurar: el que un alumne, sap, fa o com actua i com assoleix les diferents competències.
- Han de ser viables: la seua utilització no ha de suposar un esforç extraordinari o impossible d'abastar.

A continuació, s'enumeren els diferents instruments que emparam:

- Full de control de qualificació de controls, exàmens i proves, seguint els criteris d'avaluació i els descriptors operatius.
- Registre de seguiment de la realització de tasques i projectes, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Indicadors d'observació de participació i actitud, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Activitats online.
- Portfoli.
- Lectures.

6. Avaluació

S'avaluarà els sabers bàsics i competències que adquirisca l'alumnat, però també el seu treball per a superar-se i millorar, els procediments per a aconseguir-los, la seua constància i correcta actitud, la seua forma d'expressió... El treball continuu en classe i la superació de l'alumnat son aspectes que han de tindre's en compte, a més de probes específiques per a la avaluació.

És a dir, es tracta de realitzar una avaluació competencial continua i formativa on totes les competències tenen el mateix pes.

La recuperació s'anirà donant progressivament: al superar la 2ª avaluació se donarà per aprovada la primera, i així successivament, de manera que l'avaluació final serà una visió global de tot el curs.

Sistema de recuperació de pendents

L'alumne/a amb Cultura clàssica pendent tindrà l'opció de recuperar l'assignatura si aprova la primera i segona avaluació de cultura clàssica. En aquest cas, la qualificació numèrica seria la mitjana simple de les dues avaluacions. Si l'alumne/a presenta una mitjana inferior a 5,00 entre la primera i segona avaluació de Cultura Clàssica haurà de realitzar la prova extraordinària en el dia establert (generalment, pel mes d'abril). El professor podrà realitzar recuperacions puntuals depenent de les circumstàncies del grup i de l'alumnat al llarg del curs escolar.

En cas que l'alumnat no curse l'optativa de Cultura Clàssica, haurà de fer un quadern de la

materia que haurà d'entregar al professorat corresponent el 31 de març de 2025 i presentar-se la prova extraordinària en el dia establert. Entregar el quadern es *conditio sine qua non* per a aprobar la pendent.

7. Concreció d'aspectes metodològics

Entenem la metodologia didàctica com el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats potenciant el desenvolupament de les competències clau des d'una perspectiva transversal.

La metodologia didàctica haurà de guiar els processos d'ensenyament-aprenentatge de cada àrea, i donarà resposta a propostes pedagògiques que consideren l'atenció a la diversitat i l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, s'empraran mètodes que, partint de la perspectiva del professorat com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat, s'ajusten al nivell competencial inicial d'aquest i tinguen en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

La metodologia didàctica en l'ESO ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text, definició conceptual i, a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries tant amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un important grau de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A manera de síntesi, com a principis metodològics podríem assenyalar:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de l'ESO, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
- Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb unes altres que fomenten la socialització.
- Motivació: procurar despertar l'interés de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.
- Rigor i desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- Varietat en la metodologia, atès que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

La manera d'aconseguir aquests objectius queda, en cada cas, segons el parer del professorat, d'acord amb el propi caràcter, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques del seu alumnat.

No obstant això, resulta convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera en què cadascun considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.

Les estratègies expositives

Presenten a l'alumnat, oralment o mitjançant textos, un coneixement ja elaborat que ha d'assimilar. Resulten adequades per als plantejaments introductoris i panoràmics i per a ensenyar fets i conceptes; especialment aquells més abstractes i teòrics, que difícilment l'alumnat pot aconseguir només amb ajudes indirectes.

No obstant això, resulta molt convenient que aquesta estratègia s'acompanye de la realització per l'alumnat d'activitats, que possibiliten l'enfilada dels nous coneixements amb els quals ja posseeix.

Les estratègies de comentari i anàlisi textual

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'elaborar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a textos, argumentacions i debats problemàtics en els quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten, al seu torn, l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i els seus conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i per al desenvolupament d'hàbits, d'actituds i de valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà. L'estudi de casos o fets i de situacions concrets com a instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs de redacció habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la cerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria.

Les estratègies d'indagació

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'estructurar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a situacions problemàtiques en les quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten al seu torn l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'hàbits, actituds i valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos o fets i situacions concretes com a instrument per a motivar i fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes, i a adquirir experiència en la cerca i la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria i el coneixement científic.

Les activitats didàctiques

En qualsevol de les estratègies didàctiques adoptades és essencial la realització d'activitats per part de

l'alumnat, ja que compleixen els objectius següents: Afermen la comprensió dels conceptes i permeten al professorat comprovar-lo.

- Són la base per al treball amb els textos i per a fomentar les capacitats de comprensió, d'anàlisi i de raonament.
- Permeten donar una dimensió múltiple als conceptes, percebent les seues connexions amb altres nocions i la seua aplicació a diferents àmbits del coneixement.
- Fomenten actituds que ajuden a la formació humana de l'alumnat.

Criteris per a la selecció de les activitats

Tant en el llibre de text com en la web, es plantegen activitats de diversos tipus per a la selecció del qual s'han seguit aquests criteris:

- Que desenvolupen la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, utilitzant diverses estratègies.
- Que proporcionen situacions d'aprenentatge que exigisquen una intensa activitat mental i que porten a reflexionar i a justificar les afirmacions o les actuacions.
- Que estiguen perfectament interrelacionades amb els continguts teòrics.
- Que tinguen una formulació clara, perquè l'alumnat entenga sense dificultat el que ha de fer.
- Que siguen variades i que permeten afermar els conceptes, treballar els procediments (textos, imatges, pel·lícules i altres documents), desenvolupar actituds que col·laboren en la formació humana i atendre la diversitat a l'aula (tenen diferent grau de dificultat).
- Que donen una projecció pràctica als continguts, aplicant els coneixements a la realitat.
- Que siguen motivadores i connecten amb els interessos de l'alumnat, per referir-se a temes actuals o relacionats amb el seu entorn.

Sobre la base d'aquests criteris, les activitats programades responen a una tipologia variada que s'enquadra dins de les categories següents:

- Activitats d'ensenyament-aprenentatge. A aquesta tipologia respon una part important de les activitats plantejades en el llibre de text. Es troben en els apartats següents:
 - En cadascun dels grans subapartats en què s'estructuren les unitats didàctiques es proposen activitats al fil dels continguts estudiats. Són, generalment, de localització, de finançament, d'anàlisi i interpretació de textos i d'ampliació de conceptes.
 - En les unitats didàctiques es proposen activitats de comentari de textos, anàlisis de documents audiovisuals (pel·lícules o documentals) i d'obres d'art.
 - Activitats d'aplicació. Dels continguts teòrics a la realitat i a l'entorn de l'alumnat. Aquest tipus d'activitats, en uns casos, es refereixen a un apartat concret del tema i, per tant, s'inclouen entre les activitats plantejades al fil de l'exposició teòrica; en altres casos, es presenten com a treballs de recerca o de reflexió personal argumentada sobre alguns temes.
 - Activitats encaminades a fomentar la conscienciació:
 - El debat, el judici crític, la tolerància, la solidaritat... Aquest tipus d'activitats sol aparèixer al final de les unitats del llibre de text.

D'altra banda, les activitats programades presenten diversos nivells de dificultat. D'aquesta manera permeten donar resposta a la diversitat de l'alumnat, seguint el DUA, ja que poden seleccionar-se aquelles més concordes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.

La correcció de les activitats fomenta la participació de l'alumnat en classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb el qual es manegen els procediments i els hàbits de treball.

8. Concreció de la utilització de materials i espais

L'assignatura de Taller d'aprofundiment (Cultura Clàssica) de 4t d'ESO s'imparteix en l'aula 111 del centre. Aquesta aula disposa de biblioteca d'aula, ordinador amb connexió d'internet i projector, pissarra, guix.

A més, s'utilitzaran, en la mesura que siga possible, tant els carros de portàtils com de tablets que estan a disposició de tot el centre. Així com les aules d'informàtica.

Per a l' assignatura de Taller d'aprofundiment (Cultura Clàssica) de 4t d'ESO s'emprarà el llibre de *Cultura clàssica* de la editorial Edebé.

CULTURA CLÀSSICA 2n ESO

1. Introducció

La presència de la matèria de Cultura Clàssica com a optativa d'oferta obligatòria en segon d'Educació Secundària està del tot justificada pel fet de constituir un dels pilars bàsics de la cultura i ciència europees modernes.

En establir la relació entre el passat i present s'afavoreix en l'alumnat el desenvolupament d'una visió crítica del seu entorn des d'una perspectiva lingüística, històrica, política, social, cultural, arqueològica i literària. Així mateix, es fomenta l'estudi de la Cultura Clàssica des de la perspectiva del moment històric en què es va desenvolupar sense emetre judicis de valor basats en la situació actual.

No podem comprendre i reflexionar sobre l'actualitat sense remuntar-nos al món grecoromà, base fonamental de nombrosos aspectes de la nostra civilització: la llengua, la vida quotidiana, la política, la ciència, el calendari i les festivitats, l'enginyeria, el dret, la filosofia, entre altres. La seua anàlisi i comprensió aporta a l'alumnat la capacitat per a valorar i respectar el patrimoni cultural i arqueològic des d'una posició sostenible i compromesa.

L'estudi de la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatoria ajuda a potenciar les competències de l'alumnat, des de les tres dimensions que aquestes inclouen, conceptuals, instrumentals i actitudinals, perquè contribueix a afrontar una sèrie de desafiaments que connecten l'antiguitat clàssica amb els nostres dies. Així doncs, aquest aprenentatge els capacita per a comprendre els múltiples vincles que continuen existint entre la cultura grecoromana i la nostra realitat actual. A més, promou el desenvolupament personal davant el món que els envolta, cosa que reforça l'habilitat per a enfrontar-se a la incertesa de la societat del segle XXI.

Igualment, fomenta tot allò que requereix una actitud democràtica a l'hora de resoldre pacíficament els conflictes i de posar sempre per damunt d'altres consideracions el bé comú, tot posant l'accent en la capacitat de negociació i comunicació inherent a tota societat democràtica i solidària.

Al seu torn, la Cultura Clàssica impulsa en l'alumnat l'adquisició d'un judici crític, ja que el situa enfront d'aspectes del món antic que l'evolució cultural de la humanitat intenta superar, com són l'esclavitud o la condició de la dona. Aquest acostament crític incorpora també, per tant, una reflexió ètica que posa de manifest la necessitat de combatre desigualtats i discriminacions, visibilitzant el paper de les dones i els referents femenins en tots els camps del saber i explicant la condició de la dona des d'altres perspectives.

L'alumnat també adquireix en el procés d'indagació, tant individualment com en equip, unes destreses bàsiques en el maneig de les noves tecnologies amb la valoració dels seus riscos i beneficis, a més de desenvolupar les seues capacitats d'aprendre a aprendre i distingir la informació primordial de la secundària.

En la matèria de Cultura Clàssica es tindrà present la diversitat de l'alumnat tenint en compte els seus diferents ritmes i formes d'aprenentatge, a fi de propiciar la capacitat d'aprendre individualment i d'impulsar el treball col·laboratiu. L'estudi de la matèria promou l'hàbit de lectura, així com una correcta comprensió i expressió oral i escrita, sense oblidar la competència digital i la comunicació audiovisual, pròpies de la societat actual. D'altra banda, el currículum de Cultura Clàssica contribueix al desenvolupament personal i social de l'alumnat, ja que reforça l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.

Es treballaran de manera transversal temes tan importants com la igualtat de gènere, incloent en tots els àmbits socials, polítics, culturals i de coneixement la presència femenina, l'educació per a la salut, el consum responsable i la sostenibilitat en estudiar aspectes de la vida quotidiana del món clàssic com, per exemple, l'alimentació, la dona, l'esport o la higiene.

La matèria de Cultura Clàssica millora el coneixement i maneig de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i d'altres llengües estrangeres i permet la consolidació del repertori lingüístic de l'alumnat a través de la reflexió sobre el funcionament de les llengües clàssiques i la seua evolució.

L'estudi d'aquesta matèria despertarà en l'alumnat la curiositat per ampliar el coneixement en altres àmbits en percebre la vinculació amb altres disciplines.

Es proposa per tant un enfocament didàctic “actiu” per a aquesta matèria. L'alumnat és el centre del procés d'ensenyament i aprenentatge, per la qual cosa convé partir dels seus propis interessos per a acostar la matèria al context actual, basant-se en situacions reals i quotidianes per a relacionar-les amb les del món antic.

L'estratègia metodològica es basa en l'exploració, cerca, descobriment i investigació per part del mateix alumnat, sempre relacionant el seu present amb el passat grecoromà per mitjà de tallers, projectes d'investigació, visites, itineraris i dramatitzacions breus i fent ús de les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies.

La figura del professorat adquireix un paper fonamental com a inspirador i mediador de diferents situacions d'aprenentatge que impliquen el desenvolupament de les competències i l'atenció als desafiaments del segle XXI. Això suposa que el professorat exerceix també un paper actiu en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

Després de l'aproximació al món clàssic en l'etapa de Primària, la matèria de Cultura Clàssica en l'Educació Secundària Obligatoria proporciona una mirada més profunda al món grecoromà en qüestions culturals, de vida quotidiana, artístiques i científiques.

Tot això contribueix al fet que l'alumnat tinga una presa de contacte amb el món clàssic que es podrà ampliar en la matèria optativa de Llatí d'aquesta mateixa etapa, o posteriorment en altres etapes i matèries segons els seus propis interessos i orientació acadèmica.

A continuació, es formulen i es descriuen cadascuna de les competències específiques i s'estableixen les connexions entre aquestes, amb les competències específiques d'altres matèries, amb les competències clau i amb els desafiaments del segle XXI.

Després s'enumeren els sabers bàsics, necessaris per a adquirir les competències específiques. Es presenten des de tres perspectives: temporal i espacial (geogràfica i històrica), patrimonial (cultural i artística) i lingüística/ literària. Aquests sabers estan dividits en sis blocs l'ordre dels quals no respon a una jerarquia determinada. Aquests sabers constitueixen els aprenentatges bàsics, actituds i procediments imprescindibles que l'alumnat ha d'adquirir, articular i mobilitzar per a assegurar la consecució i desenvolupament de les competències específiques. Els sis blocs en els quals s'organitzen els sabers bàsics són els següents.

El primer, Marc geogràfic de Grècia i Roma, situa l'origen de la civilització europea actual i permet tindre una perspectiva de la seua evolució.

El segon, Història i evolució sociopolítica, posa l'accent en l'origen de molts dels sistemes polítics actuals i en les seues semblances i diferències amb l'actualitat.

El tercer, Vida quotidiana, integra tots els aspectes de la vida diària en l'època clàssica tot comparant-los amb l'actualitat, i incideix en temes transversals com la situació de la dona, l'educació de la infància, el treball, l'alimentació i la higiene.

El quart, Mitologia i religió, recull les creences del món antic que d'una manera o d'una altra han influït en les manifestacions artístiques i culturals de tota índole al llarg dels últims segles. Molts d'aquests elements són ja referents o models en l'actualitat l'origen dels quals cal conèixer per a entendre el seu significat.

El cinquè, Art i Ciència, tracta sobre els aspectes relacionats amb l'urbanisme i els seus edificis més representatius. Així mateix, posa el focus en la importància dels avanços científics del món clàssic en el seu vessant teòric i pràctic com a mitjà per a afrontar i resoldre els desafiaments als quals s'enfronta una societat en desenvolupament. També es posa de manifest la genialitat de l'art grec en tots els seus vessants i la forma en la qual Roma va saber adaptar-ho a les seues necessitats i al seu torn crear models originals inspirats en les creacions hel·lèniques.

El sisè, Llengua i Literatura, incideix en la importància decisiva del llatí com a llengua materna de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana i la seua estreta relació amb altres llengües de l'estat, de la Unió Europea i de la resta del món. El seu coneixement és una eina fonamental per al complet desenvolupament de la competència lingüística i millora de manera clara la plurilingüe per mitjà del coneixement etimològic de les paraules. De la mateixa manera, la lectura dels clàssics més importants d'aquesta època és fonamental per la seua transcendència per a la història de la literatura universal i del món cultural occidental en general.

Les situacions d'aprenentatge recomanades per al bon desenvolupament competencial de la matèria s'entenen com el context adequat que propicia el desenvolupament de les diferents competències. Encara que els sabers bàsics estan organitzats en diferents blocs, en les situacions d'aprenentatge es treballen interrelacionats per mitjà de tasques significatives, rellevants i, en la mesura que és possible, interdisciplinàries.

Finalment, s'estableixen els criteris d'avaluació que permeten valorar el progrés de l'alumnat en el procés d'adquisició i desenvolupament de les competències específiques. Aquests criteris s'han dissenyat

per a posar en relleu la connexió dels sabers bàsics amb els paral·lelismes del món actual de manera raonada i crítica. Per mitjà d'aquests criteris es busca assegurar que l'alumnat haja obtingut la perspectiva de com hem anat constituint la nostra vida quotidiana, la nostra ciutadania, el nostre patrimoni cultural i científic i el fonament de la nostra comunicació al llarg de la història fins al moment actual.

2. Sabers bàsics relacionats amb les competències i el seus criteris d'avaluació

SABERS BÀSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES CLAU
Bloc 1: marc geogràfic de Grècia i Roma • Marcs geogràfics de les civilitzacions grega i romana en el moment del seu apogeu cultural: principals ciutats i regions i accidents geogràfics més significatius. • El Mare Nostrum com a punt d'unió entre els pobles. • El mapa en diferents formats, analògic o digital, com a instrument de coneixement històric. • El cosmopolitisme en l'antiguitat i la globalització actual. • Actitud positiva de superació en el procés d'aprenentatge. • Consciència de ciutadania global de l'alumnat. • Fonts escrites històriques i literàries sobre la geografia del món antic.	C.E. 2. Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.	C.A. 2.1. Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual.	CCL CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 2.2. Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.	
		C.A. 2.3. Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.	
		C.A. 2.4. Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.	
		C.A. 2.5. Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar- lo amb la seua evolució en l'actualitat.	
		C.A. 2.6. Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de	

		les dones.	
	C.E. 4. Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.	C.A. 4.1. Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica. C.A. 4.2. Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic. C.A. 4.3. Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat. C.A. 4.4. Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat. C.A. 4.5. Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.	CD CPSAA CC CE CCEC
Bloc 2: història i evolució sociopolítica - Grècia: etapes i fets històrics més importants de l'època clàssica a l'hel·lenisme. Dones i homes que van fer història. - Roma: etapes i fets històrics més importants de la República a l'Imperi. La romanització. Dones i homes que van fer història. - Estratègies per a la cerca senzilla, selecció i maneig de fonts	C.E. 2. Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.	C.A. 2.1. Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual. C.A. 2.2. Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.	CCL CMCT CD CPSAA CC CE

històriques i literàries tant en biblioteques com en internet. • Principals formes de govern i organització social. • Aportació de Grècia i Roma en el nostre sistema polític democràtic i en les institucions actuals. • Importància de l'argumentació o debat raonat amb suport d'informació veraç i contrastada que potencien la convivència democràtica, la resolució pacífica de conflictes i l'esperit crític.		C.A. 2.3. Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.	
		C.A. 2.4. Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.	
		C.A. 2.5. Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar- lo amb la seua evolució en l'actualitat.	
		C.A. 2.6. Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatínismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabetes grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estude l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	

		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
Bloc 3: vida quotidiana - La família: rols dels seus membres; situació de la dona, sense oblidar aquelles dones que han transgredit els convencionalismes i els rols establerts. - El matrimoni a Grècia i a Roma. - L'educació de xiquets i xiquetes. Els jocs. - Indumentària i higiene. - L'alimentació en l'antiguitat. - El calendari i la jornada diària. - Analogies i diferències entre aspectes de la vida quotidiana grecoromana i els actuals. - Importància de la contextualització d'alguns aspectes de la vida quotidiana que formaven part de la civilització grega i romana.	C.E. 1. Reconèixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.	C.A. 1.1. Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn. C.A. 1.2. Reconèixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina. C.A. 1.3. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries. C.A. 1.4. Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat. C.A. 1.5. Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i	CCL CD CPSAA CE CCEC

		formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabets grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental. C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat. C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna. C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns. C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins. C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
Bloc 4: mitologia i religió • Divinitats del panteó grec i romà. • Principals herois i heroïnes en els seus mites i llegendes i les seues característiques.	C.E. 1. Reconèixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels	C.A. 1.1. Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.	CCL CD CPSAA

• Influència de la mitologia clàssica en altres mitologies i en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. • Ús de procediments de cerca, selecció i anàlisi de la informació, obtinguda tant de fonts tradicionals gregues i romanes com actuals. • Principals característiques de la religió grecolatina. • Manifestacions religioses de la Grècia Clàssica: jocs olímpics. • Pervivència de les festivitats religioses clàssiques en l'actualitat. • Actitud de respecte cap a diferents creences religioses.	comunes amb altres països del nostre entorn.		CE CCEC
		C.A. 1.2. Reconèixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.	
		C.A. 1.3. Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions, taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.	
		C.A. 1.4. Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure la igualtat.	
		C.A. 1.5. Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.	
	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatínismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabetos grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o	

		l·latina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	
		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	
		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguen com a eix central alguns dels referents	

		clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	
		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	
Bloc 5: art i ciència - Museus, espais arqueològics o recreacions vinculades amb el món clàssic i l'aportació per a la formació personal i ciutadana. - Principals produccions artístiques grecoromanes d'autoria, tant masculina com femenina: escultura, pintura, ceràmica i mosaic. - Influència de la cultura grega en la civilització romana. - La planificació urbana a Grècia i Roma: tipologia dels edificis i infraestructures. - Llegat de les obres públiques i l'urbanisme a les ciutats actuals. - Descobriments i aportacions científiques, tant d'homes com de dones, del món antic. - Aportació de la civilització grega en el pas del mite al logos. - Respecte i curiositat (lliure de prejudicis) pels avanços científics com a mitjà per a millorar el benestar i la sostenibilitat.	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental. C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat. C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna. C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns. C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins. C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE

	C.E. 4. Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.	C.A. 4.1. Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 4.2. Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.	
		C.A. 4.3. Dur a terme activitats que posen de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.	
		C.A. 4.4. Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.	
		C.A. 4.5. Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	

		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguen com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	
		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	
Bloc 6: llengua i literatura • Alfabet grec i llatí. • Llengües romàniques i no romàniques. • Introducció al significat etimològic de les paraules. • Principals hel·lenismes i llatinismes en el llenguatge comú i el científicotècnic. • Interés pel coneixement de l'etimologia de les paraules com a instrument per a una bona comunicació i expressió. • Importància del llatí i del grec en l'evolució de les llengües que	C.E. 3. Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació.	C.A. 3.1. Identificar la rellevància dels alfabet grec i llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.	CCL CP CMCT CD CPSAA CC CE
		C.A. 3.2. Descobrir la pervivència dels ètims grecollatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.	
		C.A. 3.3. Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna.	
		C.A. 3.4. Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.	

formen part del repertori lingüístic de l'alumnat. • Respecte per les diferents llengües del món i per les diferències culturals dels seus parlants. • Estratègies per a la formació de noves paraules o per a la deducció del seu significat a través dels components. • Principals gèneres literaris: Èpica, lírica, teatre, epistolografia i oratòria • Autors i autores i les seues obres més representatives. • Interés per la lectura de textos literaris com a font de coneixement del món clàssic. • Lectura de textos literaris seleccionats, també d'autoria femenina, relacionats amb el món antic. • Reinterpretació i creació pròpia dels textos en diferents formats. • Semblances i diferències entre els principals gèneres literaris del món clàssic i els de la literatura actual.		C.A. 3.5. Deduir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.	
		C.A. 3.6. Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.	
	C.E. 5. Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.	C.A. 5.1. Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula (arquitectònics, literaris, escultòrics) en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.	CD CPSAA CC CE CCEC
		C.A. 5.2. Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.	
		C.A. 5.3. Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models de personatges, situacions, activitats o comportaments en el món actual.	
		C.A. 5.4. Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia en diferents manifestacions artístiques.	

		C.A. 5.5. Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.	
		C.A. 5.6. Investigar la pervivència de la ciència en la societat actual.	

3. Unitats didàctiques

	Títol	Situació d'aprenentatge	Temporalització
Unitat didàctica 1	Grècia	S.A. 1. Construyendo la polis ideal, un viaje a las raíces de la Grecia clásica	1ª avaluació
		S.A. 2. Entre dioses y atletas: Juegos Olímpicos y ocio en la Antigua Grecia.	
Unitat didàctica 2	Roma	S.A. 3. ¿Dónde estaban las mujeres?	2ª avaluació
		S.A. 4. Pan y circo. De los gladiadores a los futbolistas.	
Unitat didàctica 3	Hispania	S.A. 5. Un viaje por la Hispania romana	2ª avaluació
		S.A. 6. Huellas invisibles: La esencia de la cultura clásica en la vida moderna	

4. Resposta educativa per a la inclusió

Segons les circumstàncies, es podrà adaptar el material didàctic, variar la metodologia, proposar activitats diferenciades, accelerar o frenar el ritme d'introducció de nous continguts, organitzar-los i seqüenciar-los de forma distinta o donar prioritat a uns blocs de continguts sobre altres, aprofundint en ells i ampliant-los. Es proposa que el professorat, en col·laboració amb el departament d'orientació, determine què continguts han de prioritzar-se. Es pretén que l'alumnat no es despenge ni abandone. És important captar la seua atenció i el seu interès. Progressivament s'intentarà que l'alumne participe i col·labore en la tasca d'ensenyança-aprenentatge i s'introduiran els altres continguts i procediments programats.

Per als alumnes que presenten carències d'aprenentatges bàsics s'elaboraran activitats de reforç que els ajuden a assimilar conceptes: seran activitats senzilles i reiteratives. El professorat portarà un seguiment diari del treball d'aquests alumnes perquè puguin aconseguir el nivell mitjà de la classe.

A més, al **Decret 104/2018 de 27 de juliol del Consell**, trobem concreció per tal d'implementar una resposta educativa inclusiva i no discriminatòria.

Pel que fa al nivell III del Decret d'inclusió, és a dir, aquell alumnes que no requereixen avaluació psicopedagògica es tindran en compte mesures com:

- Adequar la programació didàctica si algun alumne necessita resposta diferenciada.
- Adaptar l'accés al currículum si n'hi ha alumnes amb deficiències.
- Reforçar pedagògicament fora de l'aula l'alumne que siga repetidor o tinga matèries pendents de la nostra especialitat.

Pel que fa al nivell IV del Decret d'inclusió, és a dir, el suport especialitzat addicional, aplicarem les mesures segons els informes del personal especialitzat (PT, AL i PE).

5. Instruments de recollida i registre de la informació

El professorat del departament empra diversos instruments de recollida i registre de la informació en els quals s'avaluarà el grau competencial del nostre alumnat. Aquests instruments de recollida i de registre de la informació:

- Han de ser útils, és a dir, han de servir per a mesurar exactament allò que es pretén mesurar: el que

- un alumne, sap, fa o com actua i com assoleix les diferents competències.
- Han de ser viables: la seua utilització no ha de suposar un esforç extraordinari o impossible d'abastar.

A continuació, s'enumeren els diferents instruments que emprarem:

- Full de control de qualificació de controls, exàmens i proves, seguint els criteris d'avaluació i els descriptors operatius.
- Registre de seguiment de la realització de tasques i projectes, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Indicadors d'observació de participació i actitud, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Activitats online.
- Portfoli.
- Lectures.

6. Avaluació

S'avaluarà els sabers bàsics i competències que adquirisca l'alumnat, però també el seu treball per a superar-se i millorar, els procediments per a aconseguir-los, la seua constància i correcta actitud, la seua forma d'expressió... El treball continuu en classe i la superació de l'alumnat son aspectes que han de tindre's en compte, a més de probes específiques per a la avaluació.

És a dir, es tracta de realitzar una avaluació competencial continua i formativa on totes les competències tenen el mateix pes.

La recuperació s'anirà donant progressivament: al superar la 2ª avaluació se donarà per aprovada la primera, i així successivament, de manera que l'avaluació final serà una visió global de tot el curs.

Sistema de recuperació de pendants

L'alumne/a amb Cultura clàssica pendent tindrà l'opció de recuperar l'assignatura si aprova la primera i segona avaluació de cultura clàssica. En aquest cas, la qualificació numèrica seria la mitjana simple de les dues avaluacions. Si l'alumne/a presenta una mitjana inferior a 5,00 entre la primera i segona avaluació de Cultura Clàssica haurà de realitzar la prova extraordinària en el dia establert (generalment, pel mes d'abril). El professor podrà realitzar recuperacions puntuals depenent de les circumstàncies del grup i de l'alumnat al llarg del curs escolar.

En cas que l'alumnat no curse l'optativa de Cultura Clàssica, haurà de fer un quadern de la matèria que haurà d'entregar al professorat corresponent el 31 de març de 2025 i presentar-se la prova extraordinària en el dia establert. Entregar el quadern es *conditio sine qua non* per a aprobar la pendent.

7. Concreció d'aspectes metodològics

Entenem la metodologia didàctica com el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats potenciant el desenvolupament de les competències clau des d'una perspectiva transversal.

La metodologia didàctica haurà de guiar els processos d'ensenyament-aprenentatge de cada àrea, i donarà resposta a propostes pedagògiques que consideren l'atenció a la diversitat i l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, s'empraran mètodes que, partint de la perspectiva del professorat com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat, s'ajusten al nivell competencial inicial d'aquest i tinguen en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

La metodologia didàctica en l'ESO ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text, definició conceptual i, a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries tant amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un important grau de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A manera de síntesi, com a principis metodològics podríem assenyalar:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de l'ESO, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
- Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb unes altres que fomenten la socialització.
- Motivació: procurar despertar l'interés de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.
- Rigor i desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- Varietat en la metodologia, atès que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

La manera d'aconseguir aquests objectius queda, en cada cas, segons el parer del professorat, d'acord amb el propi caràcter, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques del seu alumnat.

No obstant això, resulta convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera en què cadascun considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.

Les estratègies expositives

Presenten a l'alumnat, oralment o mitjançant textos, un coneixement ja elaborat que ha d'assimilar. Resulten adequades per als plantejaments introductoris i panoràmics i per a ensenyar fets i conceptes; especialment aquells més abstractes i teòrics, que difícilment l'alumnat pot aconseguir només amb ajudes indirectes.

No obstant això, resulta molt convenient que aquesta estratègia s'acompanye de la realització per l'alumnat d'activitats, que possibiliten l'enfilada dels nous coneixements amb els quals ja posseeix.

Les estratègies de comentari i anàlisi textual

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'elaborar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a textos, argumentacions i debats problemàtics en els quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten, al seu torn, l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i els seus conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i per al desenvolupament d'hàbits, d'actituds i de valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà. L'estudi de casos o fets i de situacions concrets com a instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs de redacció habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la cerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria.

Les estratègies d'indagació

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'estructurar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a situacions problemàtiques en les quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten al seu torn l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'hàbits, actituds i valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos o fets i situacions concretes com a instrument per a motivar i fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes, i a adquirir experiència en la cerca i la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria i el coneixement científic.

Les activitats didàctiques

En qualsevol de les estratègies didàctiques adoptades és essencial la realització d'activitats per part de l'alumnat, ja que compleixen els objectius següents: Afermen la comprensió dels conceptes i permeten al professorat comprovar-lo.

- Són la base per al treball amb els textos i per a fomentar les capacitats de comprensió, d'anàlisi i de raonament.
- Permeten donar una dimensió múltiple als conceptes, percebent les seues connexions amb altres nocions i la seua aplicació a diferents àmbits del coneixement.
- Fomenten actituds que ajuden a la formació humana de l'alumnat.

Criteris per a la selecció de les activitats

Tant en el llibre de text com en la web, es plantegen activitats de diversos tipus per a la selecció del qual s'han seguit aquests criteris:

- Que desenvolupen la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, utilitzant diverses estratègies.
- Que proporcionen situacions d'aprenentatge que exigisquen una intensa activitat mental i que porten a reflexionar i a justificar les afirmacions o les actuacions.
- Que estiguen perfectament interrelacionades amb els continguts teòrics.
- Que tinguin una formulació clara, perquè l'alumnat entenga sense dificultat el que ha de fer.
- Que siguin variades i que permeten afermar els conceptes, treballar els procediments (textos, imatges, pel·lícules i altres documents), desenvolupar actituds que col·laboren en la formació humana i atendre la diversitat a l'aula (tenen diferent grau de dificultat).
- Que donen una projecció pràctica als continguts, aplicant els coneixements a la realitat.
- Que siguin motivadores i connecten amb els interessos de l'alumnat, per referir-se a temes actuals o relacionats amb el seu entorn.

Sobre la base d'aquests criteris, les activitats programades responen a una tipologia variada que s'enquadra dins de les categories següents:

- Activitats d'ensenyament-aprenentatge. A aquesta tipologia respon una part important de les activitats plantejades en el llibre de text. Es troben en els apartats següents:
 - En cadascun dels grans subapartats en què s'estructuren les unitats didàctiques es proposen activitats al fil dels continguts estudiats. Són, generalment, de localització, de finançament, d'anàlisi i interpretació de textos i d'ampliació de conceptes.
 - En les unitats didàctiques es proposen activitats de comentari de textos, anàlisis de documents audiovisuals (pel·lícules o documentals) i d'obres d'art.
 - Activitats d'aplicació. Dels continguts teòrics a la realitat i a l'entorn de l'alumnat. Aquest tipus d'activitats, en uns casos, es refereixen a un apartat concret del tema i, per tant, s'inclouen entre les activitats plantejades al fil de l'exposició teòrica; en altres casos, es presenten com a treballs de recerca o de reflexió personal argumentada sobre alguns temes.
 - Activitats encaminades a fomentar la conscienciació:
 - El debat, el judici crític, la tolerància, la solidaritat... Aquest tipus d'activitats sol aparèixer al final de les unitats del llibre de text.

D'altra banda, les activitats programades presenten diversos nivells de dificultat. D'aquesta manera permeten donar resposta a la diversitat de l'alumnat, seguint el DUA, ja que poden seleccionar-se aquelles més concordes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.

La correcció de les activitats fomenta la participació de l'alumnat en classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb el qual es manegen els procediments i els hàbits de treball.

Entenem la metodologia didàctica com el conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats potenciant el desenvolupament de les competències clau des d'una perspectiva transversal.

La metodologia didàctica haurà de guiar els processos d'ensenyament-aprenentatge de cada àrea, i donarà resposta a propostes pedagògiques que consideren l'atenció a la diversitat i l'accés de tot l'alumnat a l'educació comuna. Així mateix, s'empraran mètodes que, partint de la perspectiva del professorat com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat, s'ajusten al nivell competencial inicial d'aquest i tinguin en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes

i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

La metodologia didàctica en l'ESO ha d'afavorir la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats de comentari i anàlisi de text, definició conceptual i, a més, també ha de subratllar la relació dels aspectes teòrics de les matèries tant amb la vida quotidiana com amb altres matèries.

A més, la finalitat propedèutica i orientadora de l'etapa exigeix el treball amb metodologies específiques i que aquestes comporten un important grau de rigor científic i de desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).

A manera de síntesi, com a principis metodològics podríem assenyalar:

- Adaptació a les característiques de l'alumnat de l'ESO, oferint activitats diversificades d'acord amb les capacitats intel·lectuals pròpies de l'etapa.
- Autonomia: facilitar la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix.
- Activitat: fomentar la participació de l'alumnat en la dinàmica general de l'aula, combinant estratègies que propicien la individualització amb unes altres que fomenten la socialització.
- Motivació: procurar despertar l'interés de l'alumnat per l'aprenentatge que se li proposa.
- Integració i interdisciplinarietat: presentar els continguts amb una estructura clara, plantejant les interrelacions entre els continguts de Filosofia i els d'altres disciplines d'altres àrees.
- Rigor i desenvolupament de capacitats intel·lectuals d'un cert nivell (analítiques, explicatives i interpretatives).
- Varietat en la metodologia, atès que l'alumnat aprèn a partir de fórmules molt diverses.

La manera d'aconseguir aquests objectius queda, en cada cas, segons el parer del professorat, d'acord amb el propi caràcter, amb la concepció de l'ensenyament i amb les característiques del seu alumnat.

No obstant això, resulta convenient utilitzar estratègies didàctiques variades, que combinen, de la manera en què cadascun considere més apropiada, les estratègies expositives, acompanyades d'activitats d'aplicació, i les estratègies d'indagació.

Les estratègies expositives

Presenten a l'alumnat, oralment o mitjançant textos, un coneixement ja elaborat que ha d'assimilar. Resulten adequades per als plantejaments introductoris i panoràmics i per a ensenyar fets i conceptes; especialment aquells més abstractes i teòrics, que difícilment l'alumnat pot aconseguir només amb ajudes indirectes.

No obstant això, resulta molt convenient que aquesta estratègia s'acompanye de la realització per l'alumnat d'activitats, que possibiliten l'enfilada dels nous coneixements amb els quals ja posseeix.

Les estratègies de comentari i anàlisi textual

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'elaborar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a textos, argumentacions i debats problemàtics en els quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten, al seu torn, l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i els seus conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i per al desenvolupament d'hàbits, d'actituds i de valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà. L'estudi de casos o fets i de situacions concrets com a

instrument per a motivar i per a fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.

- Els projectes d'investigació, estudis o treballs de redacció habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes i a adquirir experiència en la cerca i en la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria.

Les estratègies d'indagació

Presenten a l'alumnat una sèrie de materials en brut que ha d'estructurar, seguint unes pautes d'actuació. Es tracta d'enfrontar-ho a situacions problemàtiques en les quals ha de posar en pràctica i utilitzar reflexivament conceptes, procediments i actituds per a així adquirir-los de manera consistent.

L'ús d'aquestes estratègies està més relacionat amb l'aprenentatge de procediments, encara que aquests comporten al seu torn l'adquisició de conceptes, atès que tracten de posar a l'alumnat en situacions que fomenten la seua reflexió i posen en joc les seues idees i conceptes. També són molt útils per a l'aprenentatge i el desenvolupament d'hàbits, actituds i valors.

Les tècniques didàctiques en què poden traduir-se aquestes estratègies són molt diverses. Entre elles destaquem pel seu interès les tres següents:

- Les tasques sense una solució clara i tancada, en les quals les diferents opcions són igualment possibles i vàlides, per a fer reflexionar a l'alumnat sobre la complexitat dels problemes humans i socials, sobre el caràcter relatiu i imperfecte de les solucions aportades per a ells i sobre la naturalesa provisional del coneixement humà.
- L'estudi de casos o fets i situacions concretes com a instrument per a motivar i fer més significatiu l'estudi dels fenòmens generals i per a abordar els procediments de causalitat múltiple.
- Els projectes d'investigació, estudis o treballs habituen a l'alumnat a afrontar i a resoldre problemes amb una certa autonomia, a plantejar-se preguntes, i a adquirir experiència en la cerca i la consulta autònoma. A més, li faciliten una experiència valuosa sobre el treball dels especialistes en la matèria i el coneixement científic.

Les activitats didàctiques

En qualsevol de les estratègies didàctiques adoptades és essencial la realització d'activitats per part de l'alumnat, ja que compleixen els objectius següents: Afermen la comprensió dels conceptes i permeten al professorat comprovar-lo.

- Són la base per al treball amb els textos i per a fomentar les capacitats de comprensió, d'anàlisi i de raonament.
- Permeten donar una dimensió múltiple als conceptes, percebent les seues connexions amb altres nocions i la seua aplicació a diferents àmbits del coneixement.
- Fomenten actituds que ajuden a la formació humana de l'alumnat.

Criteris per a la selecció de les activitats

Tant en el llibre de text com en la web, es plantegen activitats de diversos tipus per a la selecció del qual s'han seguit aquests criteris:

- Que desenvolupen la capacitat de l'alumnat per a aprendre per si mateix, utilitzant diverses estratègies.
- Que proporcionen situacions d'aprenentatge que exigisquen una intensa activitat mental i que porten a reflexionar i a justificar les afirmacions o les actuacions.
- Que estiguen perfectament interrelacionades amb els continguts teòrics.

- Que tinguen una formulació clara, perquè l'alumnat entenga sense dificultat el que ha de fer.
- Que siguin variades i que permeten afermar els conceptes, treballar els procediments (textos, imatges, pel·lícules i altres documents), desenvolupar actituds que col·laboren en la formació humana i atendre la diversitat a l'aula (tenen diferent grau de dificultat).
- Que donen una projecció pràctica als continguts, aplicant els coneixements a la realitat.
- Que siguin motivadores i connecten amb els interessos de l'alumnat, per referir-se a temes actuals o relacionats amb el seu entorn.

Sobre la base d'aquests criteris, les activitats programades responen a una tipologia variada que s'enquadra dins de les categories següents:

- Activitats d'ensenyament-aprenentatge. A aquesta tipologia respon una part important de les activitats plantejades en el llibre de text. Es troben en els apartats següents:
 - En cadascun dels grans subapartats en què s'estructuren les unitats didàctiques es proposen activitats al fil dels continguts estudiats. Són, generalment, de localització, de finançament, d'anàlisi i interpretació de textos i d'ampliació de conceptes.
 - En les unitats didàctiques es proposen activitats de comentari de textos, anàlisis de documents audiovisuals (pel·lícules o documentals) i d'obres d'art.
 - Activitats d'aplicació. Dels continguts teòrics a la realitat i a l'entorn de l'alumnat. Aquest tipus d'activitats, en uns casos, es refereixen a un apartat concret del tema i, per tant, s'inclouen entre les activitats plantejades al fil de l'exposició teòrica; en altres casos, es presenten com a treballs de recerca o de reflexió personal argumentada sobre alguns temes.
 - Activitats encaminades a fomentar la conscienciació:
 - El debat, el judici crític, la tolerància, la solidaritat... Aquest tipus d'activitats sol aparèixer al final de les unitats del llibre de text.

D'altra banda, les activitats programades presenten diversos nivells de dificultat. D'aquesta manera permeten donar resposta a la diversitat de l'alumnat, seguint el DUA, ja que poden seleccionar-se aquelles més concordes amb el seu estil d'aprenentatge i amb els seus interessos.

La correcció de les activitats fomenta la participació de l'alumnat en classe, aclareix dubtes i permet al professorat conèixer, de forma quasi immediata, el grau d'assimilació dels conceptes teòrics, el nivell amb el qual es manegen els procediments i els hàbits de treball.

8. Concreció de la utilització de materials i espais

L'assignatura de Cultura clàssica de 2n d'ESO s'imparteix en les aules 111. L'aula 111 disposa d'una pissarra digital, així com una pissarra de guix

A més, s'utilitzaran, en la mesura que siga possible, tant els carros de portàtils com de tablets que estan a disposició de tot el centre. Així com les aules d'informàtica.

Per a l'assignatura de Cultura clàssica de 2n d'ESO s'emprarà el llibre de *Cultura clàssica* de la editorial Casals.

LABORATORI D'ARTS ESCÈNIQUES 1r d'ESO

1. Introducció

La matèria Laboratori d'Arts Escèniques proposa crear un espai d'aprenentatge dedicat al món de la dramatització, el teatre, la dansa i les arts d'acció o performatives que represente un moment de cohesió i coneixement entre l'alumnat participant de 1r d'ESO.

L'estudi i la pràctica de les arts escèniques obren una porta al món de la sensibilitat, la subjectivitat i la creativitat que permet a l'alumnat descobrir i construir significats a través dels sentits i comunicar-los a través de peces artístiques. La idea de creativitat està ací especialment entesa en el sentit de recerca, exploració i d'alliberament d'idees rígides que limiten l'acció pròpia i dels altres.

En la pràctica de les arts escèniques aflora la intuïció, la imaginació, el joc i l'analogia com a eines d'expressió, comunicació i socialització que permeten als i les estudiants confrontar, comprendre i interpretar la realitat, conèixer-se, formar relacions amb els altres i interactuar amb l'entorn, fent ús d'un llenguatge simbòlic.

La finalitat de la matèria no és tant la cerca d'un producte artístic com l'experimentació vivencial de situacions diverses i l'aprofitament de les tècniques i recursos dels llenguatges artístics escènics, tant els comuns com els particulars de cada disciplina, per a generar en els i les adolescents més joves processos de participació social, inventant, interpretant i apreciant obres artístiques.

D'aquesta manera, l'objectiu no és fer una representació en finalitzar el curs, sense descartar la possibilitat que pugui haver-n'hi, sinó tenir l'experiència de descobrir noves maneres de comunicar-se, d'expressar-se personalment i en grup, i aproximar-se a les arts escèniques com una font de gaudi i coneixement.

Les competències específiques d'aquesta matèria i el treball que se'n deriva han de contribuir amb la resta de les arts a l'educació integral de la percepció i la imaginació, del cultiu del sentit estètic i artístic, sobre els quals s'assenta la naturalesa individual i social de les persones, i a establir un bon marc per a contribuir a millorar els processos d'aprenentatge, potenciar la creativitat i la sensibilitat, les funcions cognitives i la presa de consciència de pertinença al grup.

En el context de la matèria hi ha la formació humanística, artística i cultural. Els llenguatges artístics escènics formen part de la història de les societats, reflecteixen els seus valors estètics i culturals, i en són un dels trets fonamentals. Però en aquest cas no s'ha d'adquirir d'una manera passiva i unidireccional. El plantejament de l'assignatura proposa que l'alumnat s'iniciï en l'experimentació artística com a intèrpret, creador i alhora com a espectador i consumidor crític, i que siga la pràctica activa la manera d'adquirir uns hàbits per a bastir la formació personal i poder apreciar l'art en el context on es crea.

Es treballa la dramatització usant eines i recursos del teatre orientats cap a un procés dinàmic on l'alumnat participa de formes lliures d'improvisació i joc simbòlic per a representar accions o crear personatges per a narrar històries fent ús del cos, els gestos i la veu, a partir de diferents estímuls creatius, com poden ser textos procedents de la literatura dramàtica i general o de creació pròpia.

Amb el teatre es poden orientar les pràctiques dramàtiques a la creació d'un producte artístic de comunicació entre actors i espectadors amb la representació pública d'una posada en escena.

La dansa proporciona a aquesta matèria les eines per a utilitzar el cos humà en moviment com a matèria primera, instrument i mitjà per expressar, crear i comunicar a través de la interacció entre l'espai, el temps i l'energia. Estretament vinculada a la música i al ritme, la dansa, amb funcions i formes diverses al llarg dels segles, ha superat la mera autoexpressió, i amb la coreografia s'estructura per a crear significat.

La dansa aporta al Laboratori d'Arts Escèniques un treball psicomotriu que permet explorar la interrelació entre el cos en canvi constant de l'alumnat adolescent més jove, les seues emocions i el pensament, i aprendre a controlar gestos, moviments per a millorar l'expressió i la comunicació.

Els processos de la dramatització, el teatre, la dansa i altres arts d'acció o performatives es nodreixen amb qüestions personals, socials i universals eixides del món real, de l'imaginari o de la

recepció de produccions artístiques i mediàtiques de l'entorn cultural immediat, adaptades a l'edat i interessos de l'alumnat, d'una manera concreta, sensible, expressiva i simbòlica, i faciliten l'accés al patrimoni cultural proper i d'arreu del món.

Tot i tindre llenguatges, convencions i eines particulars, posades en relació constitueixen un mitjà per a l'autodescobriment, l'afirmació de la identitat i l'expressió creativa d'idees, emocions, somnis i valors.

L'enfocament experimental de les arts escèniques posa en funcionament l'observació, la comprensió, l'anàlisi, la síntesi o la memorització, necessàries per a aplicar les seues competències, siga a l'expressió del cos i el moviment, siga a la comunicació de textos dramàtics com a situacions de la vida quotidiana, i demana als i les estudiants exercir un pensament creatiu i crític. A més, les oportunitats per a interactuar amb els companys i les companyes a través de la confrontació d'idees, l'assistència mútua, la negociació o el debat, contribueix a definir-se com a éssers socials.

Aquesta matèria ha d'emmarcar-se en els contextos social, cultural i educatiu que oferisquen oportunitats per a practicar les arts escèniques, des del punt de vista de la creació i l'expressió, però també per a focalitzar la mirada en l'assistència i el visionat d'espectacles.

Formar persones competents a l'entorn cultural que els ha tocat viure demana la formació del sentit estètic, és a dir, desenvolupar el gust per les manifestacions artístiques que amplien els seus horitzons culturals a diferents èpoques i orígens, incloses les que pertanyen al patrimoni escènic valencià i a altres cultures.

En ser més conscients dels efectes de la pràctica artística en la seua vida, els i les estudiants desenvolupen una connexió directa amb l'art i la cultura. Així, la matèria Laboratori d'Arts Escèniques contribueix d'una manera inequívoca al perfil competencial que l'alumnat haurà d'assolir en finalitzar l'Educació Secundària, especialment pel que fa a la competència clau en consciència i expressió culturals, en tant que suposa valorar i respectar la manera com les idees alienes i els seus significats són expressats i comunicats de manera creativa a les diferents societats.

La competència clau personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant. La pràctica activa de les arts escèniques ajuda l'alumnat adolescent a comprendre la pròpia identitat en desenvolupament continu, el patrimoni en un context de diversitat cultural i la manera com l'art i altres manifestacions culturals són una manera de veure el món i de transformar-lo.

En l'àmbit de la competència en comunicació lingüística i la competència plurilingüe, la contribució de les arts escèniques resulta molt rellevant perquè la interactuació oral i escrita, el treball de llenguatge verbal, que succeeix al costat del cos i el moviment, l'espai i el temps, forma part indestruïble de moltes de les seues propostes. A més, les dimensions interculturals pròpies de les arts escèniques permeten conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat.

Igualment, podem esmentar la competència clau ciutadana, que contribueix al fet que l'alumnat participe plenament en la vida social i cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fonamentada en el respecte als drets humans o la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible, temàtiques que la pràctica escènica permet treballar des de molts angles.

L'ús d'eines tecnològiques multimèdia i la creació de continguts digitals en les diferents parts dels processos de creació artística escènica contribueixen a l'assoliment de la competència digital.

Atés que no hi ha cap matèria obligatòria en l'etapa educativa anterior, no es pot partir de competències específiques prèvies sinó del perfil de final de Primària. Tot i que hi ha competències específiques, criteris i sabers d'altres matèries com ara Música, Llengua i Literatura, Educació Física i Educació Plàstica, Visual i Audiovisual en Primària que es vinculen amb les arts escèniques, no es pot plantejar en termes estrictes de continuïtat.

Les línies que ordena aquesta proposta curricular de la matèria es dirigeixen, per tant, a dotar l'alumnat d'unes competències específiques a través de sabers amb els llenguatges i procediments bàsics del món de les arts escèniques.

Les competències pròpies de la pràctica de les arts escèniques impliquen per a l'alumnat crear, interpretar, valorar i apreciar obres del patrimoni cultural de l'entorn més pròxim al més global i també les produccions pròpies i dels companys i companyes.

En primer lloc es presenten les quatre competències específiques de la matèria de Laboratori d'Arts Escèniques que defineixen els aprenentatges que l'alumnat ha d'adquirir.

Aquestes competències estan relacionades amb cadascun dels blocs de sabers, que seleccionen alhora els continguts bàsics sense els quals no seria possible el seu assoliment. Aquestes competències es desenvolupen de manera interactiva i enriquidora, mútuament. La presentació no implica cap jerarquia ni ordenació cronològica, i el lloc que es concedirà al desenvolupament de cada competència dependrà de la naturalesa particular de cada situació d'aprenentatge.

L'apartat següent, els sabers bàsics, són el grup de coneixements necessaris per a assolir el conjunt de les competències de la matèria. S'ha estructurat l'àrea en blocs interrelacionats, que han de ser treballats de forma integrada amb els subblocs corresponents.

El primer, Percepció i anàlisi, té un primer subbloc, de Percepció, que busca aprofundir en els contextos històrics i culturals del repertori escènic, així com en els de la recepció escènica. Un segon subbloc, d'Anàlisi, aborda el conjunt d'elements que configuren l'art dramàtic i la dansa, a més d'un grup d'elements comuns a totes les disciplines escèniques. El segon bloc, Creació, presenta sabers relacionats amb la creació i la posada en escena i la difusió de les produccions artístiques. Del tercer bloc són els sabers en el seu vessant més vivencial mitjançant la interpretació i l'expressió corporal i vocal.

En les situacions d'aprenentatge, es presenten un conjunt de principis que orienten com organitzar activitats articulades perquè l'alumnat pugui aconseguir certes finalitats o propòsits educatius en la matèria.

Finalment, l'apartat referent als criteris d'avaluació estableix el grau d'aprenentatge que s'espera que hagi aconseguit l'alumnat en les diferents competències específiques. Cada competència porta associats diferents criteris d'avaluació.

2. Sabers bàsics relacionats amb les competències específiques i els seus criteris d'avaluació

SABERS BÀSICS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES ASSOCIADES	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES CLAU
Bloc 1: creació i interpretació - Subbloc 1.1. Creació - Estímul creatius - Formes tradicionals i contemporànies de presentació escènica - Consciència de grup: sensibilitat i socialització. Escolta activa i respecte - Terminologia bàsica - Creació de personatges - Esquema dramàtic bàsic - El cos: gestos i moviments. Salut i seguretat - Tècniques d'escriptura - Composició i estructura coreogràfica - Cultura musical per a la dansa - Subbloc 1.2. Interpretació - Entrenament corporal: consciència d'esquema corporal, mobilitat i actituds saludables - Preparació a la interpretació: joc simbòlic, improvisació, dramatització, dinàmiques creatives - Pautes d'atenció i percepció. Solidaritat i respecte	C.E. 1. Inventar propostes escèniques breus a partir d'estímul creatius diversos, aplicant i compartint idees personals, elements, regles i recursos dels diferents llenguatges artístics.	C.A. 1.1. Aplicar idees per a inventar propostes escèniques senzilles a partir d'estímul diversos, utilitzant pertinentment elements variats del teatre, la dansa i altres llenguatges artístics.	CCL CP CD CCEC
		C.A. 1.2. Participar en el disseny d'un projecte senzill de creació escènica mitjançant un treball col·laboratiu.	
		C.A. 1.3. Compartir l'experiència creativa comentant elements rellevants amb respecte per les opinions dels altres.	
	C.E. 2. Interpretar obres o peces escèniques diverses de creació pròpia o aliena mitjançant els instruments del cos, la veu, el moviment, el temps i l'espai en l'expressió i comunicació d'idees, sentiments i emocions personals i col·lectives.	C.A. 2.1. Construir, de forma creativa, un personatge dramàtic des de l'expressió física del cos i la tècnica vocal, ajustant-se als trets expressius i comunicatius d'una obra o peça dramàtica.	CCL CP CPSAA CCEC
		C.A. 2.2. Enllaçar moviments expressius en seqüències amb coordinació i cooperació amb els altres.	
		C.A. 2.3. Fer un ús correcte de continguts dramàtics i coreogràfics, elements de la tècnica i estils escènics.	
		C.A. 2.4. Descriure l'experiència interpretativa compartint les opinions amb respecte pels altres.	

- Treball textual, musical i audiovisual - Gest i moviment. Moviments en l'espai individual i grupal - Veu expressiva - Control de les emocions i sentiments en l'expressió			
Bloc 2: Posada en escena - Dramatúrgia, coreografia - Disseny d'un espectacle senzill. Espai visual. Espai sonor - Eines digitals multimèdia - Implicació en projectes col·lectius - L'experiència davant del públic - Valoració de processos i resultats	C.E. 3. Posar en escena creacions artístiques col·lectives mitjançant l'ús dels diferents llenguatges artístics, cooperant en l'organització de la producció i valorant tant el procés com el resultat final.	C.A. 3.1. Participar en diferents fases i rols d'una producció escènica senzilla, contribuint a aconseguir un procés creatiu organitzat, col·laboratiu i integrador. C.A. 3.2. Representar un projecte senzill respectant les convencions establides, les indicacions de la direcció escènica i la resta de participants.	CPSAA CE CCEC
Bloc 3: Percepció i anàlisi - Arts escèniques: característiques bàsiques. Origen, evolució i tendències contemporànies - Patrimoni escènic valencià i d'altres cultures del món - Elements en la recepció: espais escènics. Públic. Valors i actituds - Dramatúrgia i personatges. Gest, text, veu, acció dramàtica - Literatura dramàtica i altres textos	C.E. 4. Apreciar produccions escèniques en el seu context sociocultural a través de diferents canals, aprofitant l'experiència i els coneixements per a valorar-ne la diversitat de tradicions, gèneres i estils estètics.	C.A. 4.1. Rebre propostes escèniques diverses, buscant informació complementària a la recepció artística i diferenciant els elements constitutius C.A. 4.2. Comentar una obra escènica o un fragment emprant la terminologia adequada, descrivint significat, valors artístics i context, i valorant l'aportació al patrimoni cultural i la llibertat d'expressió. C.A. 4.3. Proposar una interpretació personal d'una peça escènica contrastant amb respecte els propis arguments amb els dels altres.	CCL CPSAA CC CCEC

– Coreografies. Cos, moviments. Acció dansada: elements expressius i simbòlics – Elements visuals i sonors – Música per a les arts escèniques – Elements d'altres llenguatges i pràctiques artístiques contemporànies			
--	--	--	--

3. Situació d'aprenentatge

	Títol	Temporalització
Situació d'aprenentatge 1	Movem i escoltem el nostre cos	1 ^a avaluació
Situació d'aprenentatge 2	Inventem, contem i emocionem	1 ^a avaluació
Situació d'aprenentatge 3	Implacable Zeus! Aprenem de Grècia	2 ^a avaluació
Situació d'aprenentatge 4	Cantem i ballem la natura. Els haikus.	3 ^a avaluació

4. Resposta educativa per a la inclusió

Segons les circumstàncies, es podrà adaptar el material didàctic, variar la metodologia, proposar activitats diferenciades, accelerar o frenar el ritme d'introducció de nous continguts, organitzar-los i seqüenciar-los de forma distinta o donar prioritat a uns blocs de continguts sobre altres, aprofundint en ells i ampliant-los. Es proposa que el professorat, en col·laboració amb el departament d'orientació, determine què continguts han de prioritzar-se. Es pretén que l'alumnat no es despenge ni abandone. És important captar la seua atenció i el seu interès. Progressivament s'intentarà que l'alumne participe i col·labore en la tasca d'ensenyança-aprenentatge i s'introduiran els altres continguts i procediments programats.

Per als alumnes que presenten carències d'aprenentatges bàsics s'elaboraran activitats de reforç que els ajuden a assimilar conceptes: seran activitats senzilles i reiteratives. El professorat portarà un seguiment diari del treball d'aquests alumnes perquè puguin aconseguir el nivell mitjà de la classe.

A més, al **Decret 104/2018 de 27 de juliol del Consell**, trobem concreció per tal d'implementar una resposta educativa inclusiva i no discriminatòria.

Pel que fa al nivell III del Decret d'inclusió, és a dir, aquell alumnes que no requereixen avaluació psicopedagògica es tindran en compte mesures com:

- Adequar la programació didàctica si algun alumne necessita resposta diferenciada.
- Adaptar l'accés al currículum si n'hi ha alumnes amb deficiències.
- Reforçar pedagògicament fora de l'aula l'alumne que siga repetidor o tinga matèries pendents de la

nostra especialitat.

Pel que fa al nivell IV del Decret d'inclusió, és a dir, el suport especialitzat addicional, aplicarem les mesures segons els informes del personal especialitzat (PT, AL i PE).

5. Instruments de recollida i registre de la informació

El professorat del departament empra diversos instruments de recollida i registre de la informació en els quals s'avaluarà el grau competencial del nostre alumnat. Aquests instruments de recollida i de registre de la informació:

- Han de ser útils, és a dir, han de servir per a mesurar exactament allò que es pretén mesurar: el que un alumne, sap, fa o com actua i com assoleix les diferents competències.
- Han de ser viables: la seua utilització no ha de suposar un esforç extraordinari o impossible d'abastar.

A continuació, s'enumeren els diferents instruments que emprarem:

- Full de control de qualificació de controls, exàmens i proves, seguint els criteris d'avaluació i els descriptors operatius.
- Registre de seguiment de la realització de tasques i projectes, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Indicadors d'observació de participació i actitud, a través de rúbriques basant-nos en els descriptors operatius.
- Activitats online.
- Portfoli.
- Lectures.

6. Avaluació

S'avaluarà els sabers bàsics i competències que adquireixca l'alumnat, però també el seu treball per a superar-se i millorar, els procediments per a aconseguir-los, la seua constància i correcta actitud, la seua forma d'expressió... El treball continuu en classe i la superació de l'alumnat son aspectes que han de tindre's en compte, a més de probes específiques per a la avaluació.

És a dir, es tracta de realitzar una avaluació competencial continua i formativa on totes les competències tenen el mateix pes.

La recuperació s'anirà donant progressivament: al superar la 2ª avaluació se donarà per aprovada la primera, i així successivament, de manera que l'avaluació final serà una visió global de tot el curs.

7. Concreció d'aspectes metodològics

La matèria de Laboratori d'arts escèniques implica un conjunt variable de pràctiques creatives i artístiques que, en una perspectiva comunicativa, centren l'atenció en els processos de creació i de producció a través de la construcció i relació amb tots els agents participants.

S'assegura un ensenyament pro-activa, dinàmica, participativa i inclusiva, que pot ser enriquida amb tècniques, formes, procediments i estratègies que, dins d'un enfocament d'investigació introspectiu i vivencial, desenrotllen les dimensions cognitiva, emocional i motriu de l'alumnat.

La professora planificarà la seqüència d'activitats i propostes educatives, el grau de dificultat i el ritme que seguirà l'alumnat a partir de les seues necessitats i característiques, a més

d'ajudar-lo a explorar la seua expressió artística i creativa a través de la veu, el cos, del moviment i dels gestos. Amb un treball constant, marcat pel compromís grupal, la creativitat, el rigor i el joc, es potenciarà el desenrotllament de les persones permetent una connexió amb la seua corporalitat, les seues narratives i les seues emocions.

Els exercicis pràctics s'orientaran a la realització de projectes inclusius per a la construcció d'escenes i seqüències rítmic-musicals que mostren tot tipus de personatges, accions, situacions, o conflictes, donant-li rellevància a l'expressió corporal, al moviment, el temps, l'espai, la paraula i la imatge, amb el propòsit d'afavorir els processos d'aprenentatge, estructurar l'esquema corporal, construir una apropiada imatge de si mateix, millorar la comunicació i desenrotllar la creativitat.

Les estratègies per al seu aprenentatge es basen en el joc, la imitació, l'experimentació i la imaginació, oferint-li al professorat una àmplia gamma de possibilitats en el seu treball específic. A més, l'estudi pràctic de les diferents tipologies d'espectacle, dels processos de comentari, anàlisi, adaptació i, sobretot, interpretació de textos dramàtics i no dramàtics, i dels procediments coreogràfics i de dramaturgia, podrà culminar amb la realització d'una posada en escena global o específica d'un espectacle concret, de manera activa i participativa, establint i estructurant els elements de significació que s'utilitzaran i les relacions entre estos, situant-los en contextos rellevants per a l'alumnat, qui dissenyarà i realitzarà projectes de diferent índole. D'ací la necessitat de proposar noves accions que faciliten al la adquisició de coneixements i la realització d'experiències en forma amena i dinàmica, però alhora reflexiva i cooperativa.

Des d'este punt de vista metodològic, es tractarà d'induir a l'alumnat a utilitzar i fomentar de manera eficaç les seues capacitats d'imaginació, intuïció i intel·ligència emocional, així com el pensament creatiu per a l'anàlisi, interpretació i resolució de les diferents posades en escena, desenrotllant d'esta manera la seua habilitat per a pensar i treballar amb flexibilitat, adaptant-se als altres i a les circumstàncies canviants del treball. El mètode didàctic que es proposa és actiu, divers, constructiu i participatiu, amb la combinació de classes pràctiques i teòriques, en menor mesura, i des d'un enfocament interdisciplinari. Especial interès tindran els suports audiovisuals que exemplifiquen els continguts i permeten una plena comprensió d'estos, així com l'experiència pràctica de l'alumnat.

Tot això és necessari per a captar l'atenció de l'alumnat, despertar el seu interès i desenrotllar la seua curiositat en el món dels espectacles escènics, creant una atmosfera relaxada, respectant l'autonomia, personalitat, experiència i selecció de temes i situacions de cada estudiant, en fi, fomentant una formació que permet la seua integració al mig acadèmic, social i cultural.

8. Concreció de la utilització de materials i espais

L'assignatura de Laboratori d'arts escèniques de 1r d'ESO s'imparteix en l'antiga biblioteca que disposa d'ordinador amb connexió d'internet i projector, pissarra de retoladors; i el saló d'actes.

A més, s'utilitzaran, en la mesura que siga possible, tant els carros de portàtils com de tablets que estan a disposició de tot el centre. Així com les aules d'informàtica.

Per a l' assignatura de Laboratori d'arts escèniques de 1r d'ESO s'emprarà material proporcionat per el professorat, així com el llibre de *l'Implacable Zeus!* de l'editorial Bromera.

